AGJENCIA KOMBETARE E AFP

Sektori i Profesioneve dhe Kualifikimeve Profesionale

BROSHURE INFORMATIVE

Nr. 5

Tiranë, 2010

PËRMBAJTJA

I. **Hyrje..**

II. **Çfarë janë përshkrimet e profesioneve?**

III. **Përshkrimet e profesioneve**

Grupi kryesor 3. Teknikë dhe specialistë në zbatim

Grupi kryesor 4. Nëpunësit

Grupet kryesore 5. Punonjës të shitjeve dhe të shërbimeve

Grupi kryesor 6. Punonjës të kualifikuar të bujqësisë, pyjeve dhe peshkimit

Grupi kryesor7. Zejtarë, artizanë dhe profesione të lidhura me to

IV. **Aneksi I. Përshkrimet e niveleve të kompetencës**

HYRJE

Kjo "Broshurë informative" përmban kryesisht materiale pune të Sektorit të Profesioneve dhe Kualifikimeve Profesionale të cilat i referohen funksioneve dhe veprimtarisë së këtij sektori.

Kjo broshurë informative siguron një informacion të rëndësishëm për një nga aspektet kyçe të manaxhimit të burimeve njërëzore në një organizatë prodhimi apo shërbimi: përshkrimet e profesioneve. Përshkrimet e profesioneve, pjesë e kësaj broshure, përbëjnë pjësën përshkruese të disa prej profesioneve të klasifikuara në Listës Kombëtare të Profesioneve të miratuar më Vendim të Këshillit të Ministrave Nr. 627 më datë11/06/2009. Duke u bazuar në analizat aktuale të punës/profesionit që realizohet nga persona të ndryshëm në tregun Shqiptar të punës, përshkrimet e profesioneve shërbejnë si një instrument kyç në arritjen e qëllimeve dhe realizimin e funksioneve të ndryshme në drejtim të zhvillimit të burimeve njerëzore.

"Broshura informative" do të mund të përdoret nga individë dhe institucione të cilët janë të interesuar në këtë fushë, të tillë si: Zyrat e Punësimit, partnerët socialë, përfaqësues të niveleve vendim-marrëse në Ministrinë e Punës, Çështjeve Sociale dhe Shanseve të Barabarta dhe Ministrisë së Arsimit dhe Shkencës, dhe në Ministri të tjera, INSTAT, ekspertët lokalë dhe ndërkombëtarë, drejtues të shkollave profesionale dhe qendrave të formimit profesional (publike dhe private), mësuesit dhe instruktorët e AFP, Drejtoritë dhe Zyrat Arsimore, organizatat dhe projektet e ndryshme zhvillimore, etj.

Ejvis Gishti
Përgjegjëse e Sektorit të Profesioneve dhe Kualifikimeve Profesionale

ÇFARË JANË PËRSHKRIMET E PROFESIONEVE?

Përshkrimi i profesionit është përcaktim i funksioneve, detyrave dhe përgjegjësive të nevojshme për realizimin e një profesioni të caktuar në vendin e punës. Qëllimi kryesor i përshkrimeve profesioneve është të sigurojnë një kuptim të përbashkët lidhur me përmbajtjen dhe funksionet kryesore të një profesioni të caktuar në realitetin shqiptar të botës së punës.

Përshkrimet e profesioneve, sipas niveleve përkatëse të kompetencës, duhet të reflektojnë ndryshimet aktuale ekonomike dhe teknologjike të cilat rezultojnë në kërkesa të ndryshuara për kompetenca që nxënësit duhet të fitojnë gjatë procesit të mësimdhënies në arsim dhe formim profesional.

Përshkrimet e profesioneve duhet të bazohen në:

- Analizën e tregut të punës
- Analizën e profesionit;
- Funksionet dhe detyrat e një pune;
- Konceptin për zhvillim të qëndrueshëm.

Ekzistojnë tre faza për hartimin e përshkrimeve:

a) Arritja e vendimmarrjes si parakusht për hartimin e tyre;
b) zhvillimi i analizave të profesioneve (përfshirë formatimin e dokumenteve);
c) hartimi i përshkrimeve të profesioneve për çdo nivel kompetence.

a) Hartimi i përshkrimeve të profesioneve është një proces i gjatë dhe i kushtueshëm, prandaj duhet organizuar mirë që në fillim. Disa nga vendimet që duhen marrë mund t'i përmendim si më poshtë:

i. miratimi i listës kombëtare të profesioneve, si një kuadër për zhvillimin e analizave të profesioneve;
ii. trajnimi i burimeve njerëzore në mbështetje të procesit.

b) Ekzistojnë dy stade të procesit të analizës së profesionit:

1. mbledhja e informacionit mbi profesionin, për të cilin ekzistojnë disa metoda , nga të cilat mund të përmendim:
    i. një pyetësor që plotësohet nga vartësi dhe eprori i tij imediat në ndërmarrje;
    ii. një intervistë me vartësin dhe eprorin;
    iii. vëzhgim direkt në vendin e punës;
    iv. metoda DACUM (një takim me ekspertë të profesionit nga ndërmarrje të ndryshme).

Secila nga këto metoda ka avantazhet dhe disavantazhet e veta. Kështu, një pyetësor i strukturuar mirë mund të sigurojë brenda një kohe shumë të shkurtër informacionin e nevojshëm. Fakti që pyetësori është strukturuar paraprakisht e lehtëson procesin e përgjigjeve. Megjithatë nuk ka një pyetësor të përshtatshëm për të gjitha llojet e profesioneve, dhe procedura e hartimit të tyre do të kërkonte shumë kohë. Një intervistë e realizuar në mënyrë efektive siguron informacion të plotë dhe të saktë, por edhe kjo kërkon shumë kohë. Vëzhgimi direkt është më i përshtatshëm për punët që përsëriten, por është pothuajse i papërdorshëm për punët që kërkojnë gjykim personal, aftësi intelektuale, vendimmarrje të shpejtë për situata të paparashikuara por shpesh të rrezikshme, sikurse edhe në punët menaxheriale, administrative, etj.

DACUM apo "Developing A CurriculUM" është një metode relativisht e re dhe rinovuese për realizimin e analizës së punës. Procesi DACUM rezulton në një listë të detyrave dhe punimeve, të njohurive dhe qëndrimeve për profesionin apo punën që

merret në shqyrtim. Për shumë profesione, kjo nënkupton 8-12 detyra dhe 150-200 punime. Kjo listë normalisht formatohet në një kartë DACUM-i. **Kjo kartë përbën bazën për zhvillimin e mëtejshëm të programeve të trajnimit, testimeve të aftësive, të vlerësimit të punës së punonjësve ose në përshkrimet e punës.**
Metoda DACUM, e cila ka gjetur një zbatim të gjerë në Shqipëri, krahasuar me metodat e tjera rezulton të jetë efektive, më pak e kushtueshme, dhe e shpejtë.

2. përpunimi dhe formatimi i informacionit të mbledhur nga grupi i ekspertëve, sipas një strukture të paracaktuar.

c) *Hartimi i përshkrimeve të profesioneve, konsiston në verifikimin dhe analizën e mëtejshme të informacionit të analizës së profesionit* me qëllim kombinimin e funksioneve dhe detyrave sipas niveleve, dhe përmbledhjen e tyre në atë që quhet përshkrim profesioni.

Përshkrimi i profesionit përbëhet nga këto elemente:

- Emërtimit të profesionit dhe kodi përkatës në listën kombëtare të profesioneve;
- Nivelin e kompetencës (propozohen katër nivele kompetence bazuar në ISCO-88) Shih Aneksin I;
- Hyrjen e cila përmban përshkrimin përmbledhës të profesionit duke iu referuar industrisë në të cilën zhvillohet;
- Përshkrimin – në një rend funksional apo logjik - të funksioneve dhe detyrave që përbëjnë profesionin, p.sh. një përshkrim i detajuar i “çfarë”, “si”, “pse”, në çfarë kushtesh, etj.
- Kërkesat për punësim
- Informacion shtesë.

PËRSHKRIMET E PROFESIONEVE

GRUPI KRYESOR 3. Teknikë dhe specialistë në zbatim

Ky grup kryesor përfshin profesione, funksionet kryesore të cilave kërkojnë njohuri dhe eksperiencë teknike në një apo më shumë fusha të fizikës, shkencave të jetës, apo të shkencave sociale. Funksionet kryesore konsistojnë në zhvillimin e punës teknike, përmes aplikimit të koncepteve dhe metodave operacionale në fushat e lartpërmendura, si dhe në mësimdhënien për nivelet parauniversitare të arsimit, si dhe edukimin e personave me aftësi të kufizuara. Shumica e profesioneve në këtë grup kryesor kërkojnë shkathtësitë e nivelit të tretë të kompetencës sipas niveleve të ISCO -08.

Disa nga funksionet kryesore që kryejnë teknikët dhe specialistë zakonisht përfshijnë gjithashtu: mësimdhënien në nivelin parashkollor dhe fillor, edukimin e personave me aftësi të kufizuara; realizimin e shërbimeve të ndryshme që kanë të bëjnë me teknologjinë e informacionit dhe komunikimit, shkencat shoqërore, mjekësinë, inxhinierinë, tregtinë , financën, administratën, veprimtaritë argëtuese, sportive dhe artistike; përmbushjen e disa detyrave fetare; etj.

Teknikët dhe specialistët në zbatim mund të udhëzohen nga nëpunës më të lartë të qeverisë, ose menaxherë profesionistë. Mund të përfshihet dhe mbikëqyrja e punonjësve të tjerë.

Profesionet në këtë grup kryesor klasifikohen në pesë nëngrupe kryesore, 20 grupe të vogla dhe 81 grupe njësi, të cilat reflektojnë

dallimet përkatëse përsa i përket funksioneve të tyre në lidhje me fushat e ndryshme të njohurive dhe specializimeve.

Profesionet në këtë grup kryesor janë të klasifikuar në këto nëngrupet kryesore:

31. Bashkëpunëtorë profesionistë në inxhinieri dhe shkencë
32. Asistentë të specializuar të shëndetësisë
33. Asistentë në administrim dhe biznes
34. Specialistë ligjor, shoqëror, kulturor, të rendit dhe të tjera të ngjashme
35. Teknikë të teknologjisë së informacionit dhe komunikimit (TIK)

Përshkrimi i Grupit të Profesioneve "TEKNIKË TË PROCESEVE TË TIK DHE TË MBËSHTETJES SË PËRDORUESVE"

Emërtimi i profesionit	**Teknikë të proceseve të TIK dhe të mbështetjes së përdoruesve**
Kodi i profesionit	**351**
Niveli i kompetencës	**III**
Data	*(kur të miratohet)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit

Tekniku i proceseve të TIK dhe të mbështetjes së përdoruesve merret me funksionimin dhe kontrollin e proceseve të sistemeve të teknologjisë së informacionit dhe komunikimit, ku përfshihen rrjetet kompjuterike (LANs dhe WANs), harduerët, softuerët si dhe pajisjet që lidhen me kompjuterin, si dhe identifikon dhe riparon probleme që lidhen me to, si dhe ofron asistencë teknike për përdoruesit.

Ai mund të punësohen në kompani të ndryshme që ofrojnë shërbime të TIK, në shoqëri tregtare që kanë reparte të shërbimit për përdorues të TIK dhe të vetëpunësohen.

Funksionet kryesore

Tekniku i proceseve të TIK dhe të mbështetjes së përdoruesve

kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:

- Përcakton pajisjet që do të përdoren në bazë të proceseve të punës;
- Monton kompjuterin dhe pajisjet e nevojshme;
- Bën instalimin e sistemeve operativë apo të softuerëve të nevojshëm apo të pajisjeve periferike;
- Ndërton rrjetin me ose pa kabull dhe bën montimin e Access Point (A.P) dhe/ose përforcuesve;
- Formulon strukturën dhe vendos të dhënat e faqes web sipas kërkesave të klientit;
- Bën modifikime periodike ose jo periodike të faqes web sipas kërkesave të klientit;
- Krijon bazën e të dhënave
- Bën testimin e linjave, faqeve web dhe bazës swe të dhënave dhe bën dokumentimin e tij;
- Konfiguron sigurinë e sistemit;
- Bën veprime për mbajtjen e të dhënave të tjera të sistemeve të komunikimit të rrjetit;
- Kryen backup periodik të sistemit.
- Kontrollon sistemet dhe pajisjet që lidhen me kompjuterin për gabime apo dëmtime dhe bën korrigjon e duhura;
- Bën zëvendësimin e pajisjeve të dëmtuara apo pajisjeve që kanë kaluar afatin e përdorimit;
- Kryen riparime të vogla të hardware, software dhe pajisjet periferike
- Mban shënime mbi të dhënat për komunikim, transaksioneve të përditshme, problemet dhe veprimet e ndërmarra për riparime apo instalime;
- Konsulton udhëzuesit e përdorimit , manuale teknike dhe dokumente të tjera të kërkimit për të gjetur zgjidhje të problemeve të hasura;

- Identifikon fushat që kanë nevojë për përmirësim të pajisjeve dhe softuerëve dhe aktualizon licencat e kompjuterëve dhe të sistemit të operimit të rrjetave(licenca);
- Mirëmban materialet e nevojshme të kompjuterit për përdorime të menjëhershme (si programe, softuerë,instruksione, disketa,etj), manualet, shënimet kronologjike të proceseve, dhe inventarët e nevojshme për veprime efikase;
- Këshillohet me stafin dhe me specialistë të nivelit më të lartë për mbarëvajtjen e punës;
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit.

Bën preventiv për shërbimet e ndryshme që realizohen në njësinë e biznesit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të jetë mbi 18 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punonjës i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale dhe teknike apo trajnimit nëpërmjet punës, një teknik për mbështetjen e përdoruesve të teknologjisë së informacionit dhe komunikim mund të ndërmarrë disa

funksione mbikëqyrëse. Ndjekja e shkollës së lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivelin inxhinier elektronik dhe informaticien.

- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në këtë fushë teknikut për mbështetjen e përdoruesve të teknologjisë së informacionit dhe komunikim i duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.
- Punonjësit në këtë profesion mund të specializohen në fushat e mëposhtme, të tilla si: teknik kompjuterësh, teknik rrjeti, teknik sistemesh, teknik të bazës së të dhënave, inxhinier kompjuterësh, inxhinier rrjeti, administrator rrjeti, administrator sistemi, administrator i bazës së të dhënave.

Shembuj të profesioneve që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

3511 Teknikë të proceseve të teknologjisë së informacionit dhe komunikimit
3512 Teknikë për mbështetjen e përdoruesve të teknologjisë së informacionit dhe
komunikimit
3513 Teknikë të rrjetit kompjuterik dhe sistemeve
3514 Teknikë websiti

Përshkrimi i Profesionit "TEKNIKË TË PROCESEVE TË TEKNOLOGJISË SË INFORMACIONIT DHE KOMUNIKIMIT"

Emërtimi i profesionit	**Teknikë të proceseve të teknologjisë së informacionit dhe komunikimit**
Kodi i profesionit	**3511**
Niveli i kompetencës	**III**
Data	*(kur të miratohet)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit

Tekniku i proceseve të teknologjisë së informacionit dhe komunikimit merret me funksionimin dhe kontrollin e proceseve në sistemet e teknologjisë së informacionit dhe komunikimit, ku përfshihen rrjetet kompjuterike (LANs dhe WANs), harduerët (hardware), softuerët (software), si dhe pajisjet që lidhen me kompjuterin, për të siguruar performancë maksimale. Gjithashtu, identifikon çdo problem lidhur me proceset e teknologjisë së informacionit dhe komunikimit.
Ata mund të punësohen në kompani të ndryshme që ofrojnë shërbime të TIK, në shoqëri tregtare që kanë reparte të shërbimit për përdorues të TIK dhe të vetëpunësohen.

Funksionet kryesore
Tekniku i proceseve të teknologjisë së informacionit dhe komunikimit kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës. Funksionet dhe detyrat që përfshihen:

- Monton pjesët harduer të kompjuterit;
- Bën instalimet e pjesëve harduerë;
- Bën instalimin e sistemeve operativë apo të softuerëve të nevojshëm;
- Konfiguron sigurinë e kompjuterëve;
- Përcakton pajisjet që do të përdoren në bazë të proceseve të punës;
- Monton pajisjet periferike;
- Bën instalimet e pajisjeve periferike;
- Jep komandat hyrëse në kompjuterin terminal për të aktivizuar lidhjet me pajisjet periferike;
- Kontrollon pajisjet periferike që lidhen me kompjuterin;
- Përzgjedh materialet e duhura (si letër, disk etj) për funksionimin e pajisjeve;
- Jep udhëzimet e duhura për mënyrën e përdorimit të pajisjeve;
- Kontrollon sistemet për gabime apo dëmtime të pajisjeve në përdorim;
- Njofton drejtuesin teknik ose teknikun e mirëmbajtjes për mosfunksionimin e pajisjes;
- Mbikëqyr funksionimin e pajisjeve periferike të riparuara prej operatoreve te pajisjeve periferike;
- Korrigjon gabimet e mundshme të identifikuara;
- Bën zëvendësimin e pajisjeve të dëmtuara apo pajisjeve që kanë kaluar afatin e përdorimit;
- Klasifikon të dhënat e marra nga përdoruesit;
- Bën rishpërndarjen e të dhënave (output -eve) tek përdoruesit e caktuar;
- Përditëson njohuritë me informacionet e reja në fushën kompjuterike;
- Identifikon fushat që kanë nevojë për përmirësim të pajisjeve dhe softuerë;
- Aktualizon licencat e kompjuterëve dhe të sistemit të

operimit të rrjeteve (licenca);

- Mirëmban materialet e nevojshme të kompjuterit për përdorime të menjëhershme (si programe, softuerë, instruksione, disketa, etj), manualet, shënimet kronologjike te proceseve, dhe inventarët e nevojshme për veprime efikase;
- Këshillohet me stafin e teknikeve të nivelit më të lartë për mbarëvajtjen e punës;
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit;
- Bën preventiv për shërbimet e ndryshme që realizohen në njësinë e biznesit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;

- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të jetë mbi 18 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punonjës i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale dhe teknike apo trajnimit nëpërmjet punës, një teknik i proceseve të teknologjisë së informacionit dhe komunikimit mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse. Ndjekja e shkollës së lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivelin

inxhinier elektronik dhe informaticien.

- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në këtë fushë teknikut të proceseve të teknologjisë së informacionit dhe komunikimit i duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.
- Punonjësit në këtë profesion mund të specializohen në fushat e mëposhtme, të tilla si: teknik kompjuterësh, teknik rrjeti, teknik sistemesh, teknik të bazës së të dhënave, inxhinier kompjuterësh, inxhinier rrjeti, administrator rrjeti, administrator sistemi, administrator i bazës së të dhënave.

Shembuj të punësimeve të mundshme që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

3511.01 Teknikë të proceseve të teknologjisë së informacionit dhe komunikimit
3511.02 Operator i pajisjeve periferike kompjuterike
3511.03 Operator kompjuteri

Përshkrimi i Profesionit "TEKNIKË PËR MBËSHTETJEN E PËRDORUESVE TË TEKNOLOGJISË SË INFORMACIONIT DHE KOMUNIKIMIT"

Emërtimi i profesionit	**Teknikë për mbështetjen e përdoruesve të teknologjisë së informacionit dhe komunikim**
Kodi i profesionit	**3512**
Niveli i kompetencës	**II**
Data	*(kur të miratohet)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit

Tekniku për mbështetjen e përdoruesve të teknologjisë së informacionit dhe komunikim siguron ndihmë teknike të përdoruesve, në mënyrë direkte ose me anë të telefonit, e-mail apo mjeteve të tjera elektronike, duke përfshirë diagnostikimin dhe zgjidhjen e çështjeve dhe problemeve me softuerë, harduerë, pajisjet periferike kompjuterike, rrjetet, dhe të dhënave në internet, dhe duke dhënë udhëzime dhe mbështetje në vendosjen, instalimin dhe mirëmbajtjen e sistemeve.

Ata mund të punësohen në kompani të ndryshme që ofrojnë shërbime të TIK, në shoqëri tregtare që kanë reparte të shërbimit për përdorues të TIK dhe të vetëpunësohen.

Funksionet kryesore

Tekniku për mbështetjen e përdoruesve të teknologjisë së informacionit dhe komunikim kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:

- Komunikon me përdoruesit në mënyrë profesionale (me telefon apo e-mail);
- Bën inventarin fillestar të problemeve të hasura nga përdoruesi;
- Jep zgjidhje për problemet administrative, duke bërë dallimin ndërmjet çështjeve administrative dhe teknike;
- Bën diagnostikimin e problemit teknik;
- Konsultohet me kolegët për porositë e marra nga klientët, si dhe për mbarëvajtjen e punës;
- Këshillon përdoruesit mbi problemet e hasura në përdorim, sipas një liste kontrolli;
- Jep komandat hyrëse dhe vëzhgon funksionimin e sistemit për të verifikuar saktësinë e operacioneve/veprimeve, për të zbuluar errors; gabime;
- Kryen instalime të hardware, software apo të pajisjeve periferike;
- Zgjidh probleme të thjeshta teknike të sistemit, duke filtruar problemet teknike komplekse; overseeing the daily performance of communications and computer systems;
- Bën mbikëqyrjen e punës së përditshme të mirëmbajtjes së sistemeve kompjuterike;
- Teston instalimin e kabllove, sistemeve operativë, apo softwareve të përshtatshëm;
- Raporton mbi procesin e diagnostikimit dheactions taken, or installation activities. veprimet e ndërmarra për riparimet apo instalimet e kërkuara;

- Konsulton udhëzuesit e përdorimit, manuale teknike dhe dokumente të tjera të kërkimit për gjetjen e zgjidhjeve të problemeve të hasura.
- Jep udhëzime mbi kontrollin e vazhdueshëm të aplikimeve apo të hardwarit me probleme në të ardhmen;
- Jep udhëzime për parandalimin apo zgjidhjen e problemeve në të ardhmen;
- Ngre nivelin profesional në mënyrë të vazhdueshme;
- Bën preventiv për shërbimet e ndryshme që realizohen në njësinë e biznesit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të jetë mbi 18 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale dhe teknike apo trajnimit nëpërmjet punës, mund të bëhet teknik për mbështetjen e përdoruesve të teknologjisë së informacionit, duke ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse. Ndjekja e shkollës së lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivelin inxhinier elektronik.
- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në këtë fushë teknikut për mbështetjen e përdoruesve të

teknologjisë së informacionit dhe komunikim i duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.

- Punonjësit në këtë profesion mund të specializohen në fushat e mëposhtme, të tilla si: teknik kompjuterash, teknik rrjeti, teknik sistemesh, teknik të bazës së të dhënave, inxhinier kompiuterash, inxhinier rrjeti, administrator rrjeti, administrator sistemi, administrator i bazës së të dhënave.

Shembuj të punësimeve të mundshme që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

3512.01 Asistent, kompjuteri/shërbimet e përdoruesve
3512.02 Asistent, programim kompjuteri
3512.03 Asistent komunikimesh
3512.04 Teknik kompjuteri
3512.05 Teknik kompjuteri mirëmbajtje hardware/software
3512.06 Teknik kompjuteri riparime hardware/software
3512.07 Asistent sistemesh kompjuterike

Shembuj të profesioneve të ngjashëm që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

2511 Analist të sistemeve
2521 Dizenjues dhe administrator i bazës së të dhënave
2522 Administratorë të sistemeve
2523 Specialistë të rrjetit të kompjuterit
2529 Specialistë të tjerë të bazës së të dhënave dhe rrjetit
7421 Montues dhe riparues të pajisjeve elektronike
7422 Instalues dhe specialist shërbimesh të teknologjisë së informacionit dhe komunikimit

Përshkrimi i Profesionit "TEKNIKË TË RRJETIT KOMPJUTERIK DHE SISTEMEVE"

Emërtimi i profesionit	**Teknikë të rrjetit kompjuterik dhe sistemeve**
Kodi i profesionit	**3513**
Niveli i kompetencës	**II**
Data	*(kur të miratohet)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit

Tekniku i sistemeve dhe rrjetit kompjuterik krijon, kontrollon, diagnostikon sistemet dhe rrjetin kompjuterik dhe mirëmban rrjetin dhe të dhëna të tjera të sistemeve të komunikimit.

Ata mund të punësohen në kompani të ndryshme që ofrojnë shërbime të TIK, në departamente të TIK pranë kompanive apo institucioneve të ndryshme, si dhe të vetëpunësohen.

Funksionet kryesore

Tekniku i rrjetit kompjuterik dhe sistemeve kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës, si më poshtë:

- Konsultohet me kolegët për porositë e marra nga klientët, si dhe për mbarëvajtjen e punës.

- Interpretoн skemën e rrjetit;
- Bën matjet dhe shënimet sipas skemës;
- Shtron kanalinat, tubat, kabëllin e rrjetit, kutitë, prizat për rrjetin;
- Bën lidhjen e kabllove me prizat, dhe lidhje të tjera të nevojshme;
- Monton Patch-panelet, switchet, apo pajisje të tjera në rack;
- Bën testimin e linjave me aparat si dhe dokumentimin e rrjetit;
- Bën montimin e Access point (A.P) dhe/ose përforcuesëve;
- Instalon dhe konfiguron A.P.;
- Konfiguron sigurinë e rrjetit;
- Bën konfigurimin e pajisjeve fundore;
- Ndërton rrjetin WAN me kabëll optik;
- Bën nyjet fundore të kabëllit;
- Monton media konverterin nga të dy anët;
- Vendos travestat;
- Instalon sistemet e operimit dhe software për rrjetin;
- Bën testimin e sinjalit;
- Identifikon defektin në nivel aplikimi, rrjeti, në nivel fizik;
- Riparon defektet e rrjetit;
- Bën zëvendësimin e pajisjeve te dëmtuara;
- Kryen veprimet e nevojshme operating, maintaining and troubleshooting network systems; për mirëmbajtjen e sistemeve dhe të rrjetit;
- (b)Bën veprimeoperating, maintaining and troubleshooting network systems; për mbajtjen e të dhënave të tjera të sistemeve të komunikimit në rrjetit;
- N(c)NNdihmon përdoruesit e rrjetit të komunikimit për problemet e dala;

- (d)Identifikon fushat që kanë nevojë për përmirësim të pajisjeve dhe software;
- Administron hardware për ndërtimin e rrjetit;
- K(f)KKKKKkKryen procedurat e ruajtjes së informacionit në mënyrë periodike;
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit.

Bën preventiv për shërbimet e ndryshme që realizohen në njësinë e biznesit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të jetë mbi 18 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale dhe teknike apo trajnimit nëpërmjet punës, mund të bëhet teknik i rrjetit kompjuterik dhe sistemeve duke ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse. Ndjekja e shkollës së lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivelin inxhinier elektronik.
- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në këtë fushë tekniku i rrjetit kompjuterik dhe sistemeve i duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.
- Punonjësit në këtë profesion mund të specializohen në

fushat e mëposhtme, të tilla si: teknik kompiuterësh, teknik fibrash optike, teknik i rrjetit pa tel, teknik i rrjetit me tel, teknik sistemesh, inxhinier elektronik, administrator rrjeti, administrator sistemesh, administrator i bazës së të dhënave.

Shembuj të profesioneve të ngjashëm, që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

2511 Analistë të sistemeve
2513 Hartues të multimedias dhe të rrjetit
2522 Administratorë të sistemeve
2523 Specialistë të rrjetit të kompjuterit
2529 Specialistë të tjerë të bazës së të dhënave dhe rrjetit
7421 Montues dhe riparues të pajisjeve elektronike
7422 Instalues dhe specialist shërbimesh të teknologjisë së informacionit dhe komunikimit

Shembuj të punësimeve të mundshme që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

3513.01	Teknikë të rrjetit kompjuterik
3513.02	Operatorë rrjeti të tjerë
3513.03	Teknik instalim të sistemeve telefonike internet ADSL(kabllor)
3513.04	Teknik instalim të sistemeve telefonike internet Wireless (jo kabllor)
3513.05	Teknik mirëmbajtje të sistemeve telefonike internet Wireless (jo kabllor)
3513.06	Teknik mirëmbajtje të sistemeve telefonike internet ADSL (kabllor)
3513.07	Teknik riparimesh të sistemeve telefonike internet Wireless (jo kabllor)
3513.08	Teknik riparimesh të sistemeve telefonike internet ADSL(kabllor)

Përshkrimi i Profesionit "TEKNIK WEBSITE"

Emërtimi i profesionit	*Teknikë website*
Kodi i profesionit	3514 *(nga drafti i LKP)*
Niveli i kompetencës	*II (nga drafti i LKP)*
Data	*(kur të miratohet)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit

Tekniku i website mirëmban, monitoron dhe mbështet funksionimin optimal të faqeve të internetit dhe intranetit, si dhe hardware dhe software të rrjetit të serverit.

Ata mund të punësohen në kompani të ndryshme që ofrojnë shërbime të TIK dhe të vetëpunësohen.

Funksionet kryesore

Tekniku i websitit kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:

- Identifikon kërkesat e klientit, duke bërë një analizë të nevojave që përfshin llojin e aktivitetit, infrastrukturën ekzistuese të TI dhe informacione të tjera;
- Konsultohet me kolegët për porositë e marra nga klientët, si dhe për mbarëvajtjen e punës.
- Përgatit përmbajtjen e faqes sipas një grupimi logjik

paraprak;

- Përgatit strukturën e faqes së internetit sipas kërkesave të klientit;
- Kujdeset për dizenjimin grafik të faqes (elementët vizualë të faqes);
- Krijon strukturën e bazës së të dhënave, duke marrë në konsideratë rolin e bazës së të dhënave, mundësitë e përdoruesit për të mbledhur informacion, etj.;
- Vendos të dhënat në faqen web sipas kërkesave të klientit;
- Kontrollon versionin fillestar të faqes së internetit;
- Publikon faqen web në web space-in e klientit;
- Krijon lidhjet e nevojshme në faqen web;
- Teston faqen web dhe bazën e të dhënave;
- Bën modifikime periodike ose jo periodike të faqes web sipas kërkesave të klientit;
- Mirëmban website;
- Jep udhëzime për mirëmbajtjen e faqes së internetit;
- Zhvillon, koordinon, zbaton dhe monitoron masat e sigurisë;
- Bën rekomandime për të përmirësuar përformancën e faqes;
- Kryen procedurën e ruajtjes së informacionit dhe operacionet të tjera të sigurisë të web server;
- Konsulton udhëzuesat e përdorimit, manuale teknike dhe dokumente të tjera teknike;
- Gjen zgjidhje për probleme të hasura gjatë punës;
- Bën preventiv për shërbimet e ndryshme që realizohen në njësinë e biznesit;
- Merr informacion në mënyrë të vazhdueshme për hyrjen e sistemeve të reja në TIK;
- Ngre nivelin profesional në mënyrë të vazhdueshme.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të jetë mbi 18 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale dhe teknike apo trajnimit nëpërmjet punës, mund të bëhet Teknik website duke ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse. Ndjekja e shkollës së lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivelin inxhinier elektronik.
- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në këtë fushë teknikut të website-it i duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.
- Punonjësit në këtë profesion mund të specializohen në fushat e mëposhtme, të tilla si: tilla si: programues, web master, dizenjues dhe administrues i bazës së të dhënave.

Shembuj të profesioneve të ngjashëm jo pjese e këtij grupi njësi, që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

2511 Analistë të sistemeve
2514 Programues të aplikacioneve
2519 Zhvillues dhe analistë të tjerë të aplikacioneve dhe të softuerit
2521 Dizenjues dhe administrator i bazës së të dhënave
2521.01 Administrator baze të dhënash
2521.02 Arkitekt, baze të dhënash
2521.03 Administrator të dhënash

Shembuj të punësimeve të mundshme që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:
3514.01 Administrator website
3514.02 Teknik website
3514.03 Webmaster

GRUPI KRYESOR 4. Nëpunësit

Ky grup kryesor përfshin profesione, funksionet kryesore të cilave kërkojnë njohuritë dhe eksperiencën e nevojshme për të organizimin, ruajtjen, hedhjen e të dhënave në kompjuter, marrjen dhe dhënien e informacionit. Funksionet kryesore konsistojnë në zhvillimin e detyrave të sekretarisë, përdorimin e kompjuterit dhe pajisjeve të tjera të zyrës, si dhe detyra që kanë të bëjnë me shërbime ndaj klientëve kryesisht në bibliotekë, postë, veprime me paratë, informim dhe caktim takimesh, etj. Shumica e profesioneve në këtë grup kryesor kërkojnë shkathtësitë e nivelit të dytë të kompetencës sipas niveleve të ISCO -08. Mund të përfshihet edhe mbikëqyrja e punëtorëve të tjerë.

Profesionet në këtë grup kryesor klasifikohen në dy nëngrupe kryesore, 7 grupe të vogla dhe 24 grupe njësi, të cilat reflektojnë dallimet përkatëse përsa i përket funksioneve të tyre në lidhje me fushat e ndryshme të specializimeve.

Profesionet në këtë grup të madh janë klasifikuar në këto nën-grupe kryesore:

41. Nëpunës zyrash
42. Nëpunës të shërbimit të klientëve

Përshkrimi i Profesionit "RECEPSIONIST NË HOTELE"

Emërtimi i profesionit	**Recepsionist në hotele**
Kodi i profesionit	**4222**
Niveli i kompetencës	**II**
Data	*(kur të miratohet)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit " Recepsionist në hotele"

Recepsionisti në hotel merret me pritjen e klientit, akomodimin dhe përcjelljen e tij nga hoteli duke bërë regjistrimin klientit, caktimin e dhomës, dhënien e çelësave të dhomës, rezervime dhomash, mbajtjen e inventarit të dhomave në dispozicion, duke dhëne informacione lidhur me shërbimet hoteliere dhe informacione të tjera social kulturore. Ai përgatit faturat dhe kryen marrjen e pagesave përkatëse.

Ai mund të punësohet në ferma / kompani shërbimesh e prodhimesh të këtyre artikujve apo të vetëpunësohet.

Funksionet kryesore

Recepsionisti në hotele kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:

- Mban inventarin e dhomave në dispozicion;

- Sistemon vendin e punës;
- Pret klientët në hotel;
- Regjistron klientët e ardhur;
- Cakton dhomën sipas kërkesave të bëra;
- Jep çelësat e dhomës;
- Shoqëron klientët në dhomat përkatëse;
- Jep informacione në lidhje me shërbimet hoteliere dhe shërbime të tjera në komunitet;
- Jep informacione të ndryshme social-kulturore klientëve ose broshura të ndryshme informative;
- Jep informacioni mbi kurset e këmbimit;
- Siguron informacione në lidhje me disponueshmërinë e strehimit;
- Bën rezervime dhomash apo aktivitetesh hoteliere;
- U përgjigjet kërkesave të klientëve për shërbimet e mirëmbajtjes, si dhe të ankesave të tyre;
- Komunikon me kolege të sektorëve të mirëmbajtjes në raport me problemet apo ankesat e bëra;
- Harton dhe kontrollon faturat e llogarive duke përdorur sisteme të kompjuterizuara ose manuale;
- Pranon dhe përcjell mesazhe personave të duhur duke përdorur telefonin ose centralin telefonik;
- Rishikon shënimet përkatëse për klientët, për oraret e nisjes apo kërkesa të tjera;
- Kryen marrjen e pagesës së faturave;
- Përcjell klientët duke dhënë ndihmën e duhur për transport ose kërkesa të tjera të tyre;
- Mbikëqyrë punëtorë të tjerë:
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit.
- Bën preventiv për shërbimet e ndryshme që realizohen në njësinë e biznesit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të jetë mbi 18 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.
- Të zotërojë gjuhë të huaja

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës punëtor. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale apo trajnimit nëpërmjet punës, një recepsionist në hotele mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse duke ngritur shkallët e karrierës në nivel menaxheri në një hotel.
- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në këtë fushë duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.

Shembuj të punësimeve të mundshme që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

4222.01 Recepsionist në hotele

Përshkrimi i Profesionit "RECEPSIONIST (I PËRGJITHSHËM)"

Emërtimi i profesionit	**Recepsionist (i përgjithshëm)**
Kodi i profesionit	**4224**
Niveli i kompetencës	***II***
Data	*(kur të miratohet)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit " Recepsionist (i përgjithshëm)"

Recepsionisti (i përgjithshëm) merret me pritjen, akomodimin, shoqërimin dhe përcjelljen e klientëve, vizitorëve, të ftuarve etj. duke bërë regjistrime, caktim oraresh, rezervime takimesh apo duke dhëne informacione lidhur me shërbimet e ndryshme që kryhen në njësinë e tij të shërbimit ose informacione të tjera shtesë kur është e nevojshme. Ai përgatit faturat dhe kryen marrjen e pagesave përkatëse.

Ai mund të punësohet në kompani shërbimesh, institucione, klinika mjekësore të ndryshme, zyra informacioni, etj.

Funksionet kryesore

Recepsionisti (i përgjithshëm) kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:

- Pret klientët në njësinë e shërbimit;
- Mban shënime lidhur me oraret e takimeve në dispozicion;
- Regjistron klientët/vizitorët e ardhur;
- Drejton klientët/vizitorët për në vendndodhjen apo personin e përshtatshëm;
- Shoqëron klientët në zyrat përkatëse;
- Jep informacione lidhur me shërbimet e ndryshme që kryhen në njësinë e tij;
- Përdor pamflete, broshura dhe forma të tjera informative në shërbim të klientëve;
- Harton dhe kontrollon faturat e llogarive duke përdorur sisteme të kompjuterizuara ose manuale;
- Pranon dhe përcjell mesazhe personave të duhur duke përdorur telefonin ose centralin telefonik;
- Rishikon shënimet përkatëse për klientët, për oraret apo kërkesa të tjera të tyre;
- Kryen marrje e pagesës së faturave;
- Bën llogaritjet të faturave dhe dorëzimin e tyre në arkën/zyrën përkatëse;
- Përcjell klientët duke dhënë ndihmën e duhur për transport ose lidhur me kërkesa të tjera kur e kërkon njësia e shërbimit;
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të ketë një eksperiencë paraprake në këtë fushë

- Të jetë mbi 18 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.
- Të zotërojë gjuhë të huaja

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës/e. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punonjës i/e kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale apo trajnimit nëpërmjet punës, një recepsionist/e mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse duke ngritur shkallët e karrierës në nivel menaxheri/e në një njësi shërbimi.
- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në këtë fushë duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.

Shembuj të punësimeve të këtij profesioni që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

3349.01 Sekretar ligjor
3349.02 Sekretar në mjekësi
4223.01 Nëpunës informacioni
4223.02 Nëpunës informacioni në institucione
4224.01 Pritës i klientëve në cirk
4224.02 Pritës i klientëve në kinema
4224.03 Pritës i klientëve në klinikat dentare
4224.04 Pritës i klientëve në mjekësi
4224.05 Pritës i klientëve në stadiume
4224.06 Pritës i klientëve në teatër
4224.07 Recepsionist institucioni

Përshkrimi i Profesionit "NËPUNËS NË AGJENCITË E UDHËTIMIT"

Emërtimi i profesionit	**Nëpunës në agjencitë e udhëtimit**
Kodi i profesionit	4225
Niveli i kompetencës	***II***
Data	*(kur të miratohet)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit " Nëpunës në agjencitë e udhëtimit"

Nëpunës në agjencitë e udhëtimit merret me pritjen dhe konsultimin e klientit duke u siguruar atyre informacionin e kërkuar. Ai siguron, organizon dhe rregullon itinerare të udhëtimit dhe pranon rezervime të nevojshme për udhëtim dhe akomodim kur kërkohet nga klienti apo gupe personash. Nëpunësi i agjencisë së udhëtimit jep informacione lidhur me shërbimet e ndryshme që kryhen në njësinë e tij të ose informacione të tjera shtesë kur është e nevojshme.

Ai mund të punësohet në kompani të ndryshme shërbimesh udhëtimi dhe turistike.

Funksionet kryesore

Nëpunësi në agjencitë e udhëtimit kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:

- Pret klientët në njësinë e shërbimit;
- Këshillon klientin për itineraret e udhëtimit;
- Siguron dhe përgatit itineraret e udhëtimit;
- Bën rezervimet dhe konfirmimet e nevojshme;
- Jep bileta, fletë-pagesa dhe dokumente tjera;
- Ndihmon klientin në marrjen e dokumenteve të nevojshme të udhëtimit;
- Siguron vizat për udhëtimet jashtë vendit, nëse është e nevojshme;
- Mban shënime lidhur me oraret e takimeve në dispozicion;
- Jep informacione lidhur me shërbimet e ndryshme që kryhen në njësinë e tij;
- Përdor fletëpalosje, broshura dhe forma të tjera informative në shërbim të klientëve;
- Pranon dhe përcjell mesazhe personave duke përdorur telefonin/fax ose internet;
- Rishikon shënimet përkatëse për klientët, për oraret apo kërkesa të tjera të tyre;
- Organizon udhëtim turistike, udhëtime për pushime apo biznes, për individë apo grupe dhe kryen shitjen e tyre;
- Përgatit faturat për shërbimin e kryer;
- Kryen marrjen e pagesës së faturave;
- Bën llogaritje të faturave dhe dorëzimin e tyre në arkën/zyrën përkatëse;
- Komunikon me klientin dhe jep informacionet e duhura kur ka ndryshime në itineraret apo udhëtimet e rezervuara;
- Mbikëqyr punonjës të tjerë:
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë.
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të ketë një eksperiencë paraprake në këtë fushë.
- Të jetë mbi 18 vjeç.
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.
- Të zotërojë gjuhë të huaja dhe njohur kompjuterike.

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin nëpunës i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale apo trajnimit nëpërmjet punës, një nëpunës në agjencitë e udhëtimit mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse duke ngritur shkallët e karrierës në menaxheri në një njësi shërbimi.
- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në këtë fushë duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.

Shembuj të punësimeve të këtij profesioni që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

4225.01 Nëpunës në agjenci udhëtim/hekurudhë
4225.02 Nëpunës në agjenci udhëtim/linjë ajrore
4225.03 Nëpunës në agjenci udhëtim/linjë ujore
4225.04 Nëpunës në agjenci udhëtimi
4225.05 Nëpunës në agjenci udhëtimi/rezervim biletash

GRUPET KRYESORE 5. Punonjës të shitjeve dhe të shërbimeve

Ky grup kryesor përfshin profesione, funksionet kryesore të të cilave kërkojnë njohuritë dhe eksperiencën e nevojshme për të siguruar shërbime personale dhe të mbrojtjes, si dhe për të shitur produkte në dyqane apo tregje. Funksionet kryesore konsistojnë në ofrimin e shërbimeve qe lidhen me udhëtimet, administrimin dhe mirëmbajtjen e shtëpisë, përgatitjen dhe shërbimet e ushqimit dhe pijeve, katering, kujdesin personal, mbrojtjen e personave dhe të pronës, ruajtjen e rendit, shërbime funerale, kujdesin elementar të nevojshëm të infermierisë në shtëpi ose institucione, kujdesin për fëmijë si dhe reklamimin dhe shitjen e produkteve me shumicë apo pakicë në dyqane apo tregje. Shumica e profesioneve në këtë grup kryesor kërkojnë shkathtësitë e nivelit të dytë të kompetencës sipas niveleve të ISCO -08. Mund të përfshihet edhe mbikëqyrja e punëtorëve të tjerë

Profesionet në këtë grup kryesor klasifikohen në dy nëngrupe kryesore, 12 grupe të vogla dhe 36 grupe njësi, të cilat reflektojnë dallimet përkatëse përsa i përket funksioneve të tyre në lidhje me fushat e ndryshme të specializimeve.

Profesionet në këtë grup të madh janë klasifikuar në këto nën-grupe kryesore;

51 Punonjës të shërbimeve personale dhe të mbrojtjes
52 Punonjës shitje

Përshkrimi i Grupit të Profesioneve "SHEFA KUZHINE DHE KUZHINIERË"

Emërtimi i profesionit	**Shefa kuzhine dhe kuzhinierë**
Kodi i profesionit	**517**
Niveli i kompetencës	**II**
Data	*(kur të miratohet)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit " Shefa kuzhine dhe kuzhinierë"

Shefi i kuzhinës dhe kuzhinieri planifikon, koordinon, drejton, organizon, përgatit dhe gatuan ushqimin në hotele, restorante, spitale dhe vende tjera publike ku shërbehen ushqime të gatuara; në bordin e anijeve, në trena të udhëtarëve, në shtëpi private etj..

Ai mund të punësohet në njësi shërbimesh e prodhimesh të artikujve ushqimor apo të vetëpunësohet.

Funksionet kryesore

Shefa kuzhine dhe kuzhinierë kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:

- Kryen higjienën personale dhe vesh uniformën e punës;

- Përgatit vendin e punës;
- Përgatit mjetet e nevojshme të punës në kuzhinë;
- Planifikon ushqimet që do të gatuhen dhe kryen furnizimin ditor;
- Kontrollon asortimentet dhe bën inventarin e tyre;
- Bën kontrollin organo-leptik të lëndës së parë që do të përdoret për gatim;
- Përgatit lëndët bazë të menysë ditore;
- Kontrollon cilësinë e ushqimeve dhe datën e skadencës së tyre;
- Kryen matjen e peshim të produkteve të planifikuara për gatim;
- Përgatit sallatat, supat dhe antipastat sipas porosisë së klientit;
- Bën zierjet dhe pjekjet sipas kërkesave teknike të gatimit të produkteve ushqimore apo kërkesave të klientit;
- Organizon punën në kuzhinë;
- Koordinon proceset e punës të ndihmësve në kuzhinë;
- Përgatit pjatat për servirje me estetikën dhe garniturën e duhur;
- Mbikëqyr pastrimin e kuzhinës, të pajisjeve të kuzhinës, të ambientit të shërbimit, etj për të siguruar ushqim të sigurt;
- Kryen trajtimin e duhur sanitar të produkteve ushqimore apo pajisjeve sipas kërkesave teknike;
- Përgatit dhe përzgjedh produkte ushqimore për shërbime katering, etj.
- Kryen paketimin e ushqimeve sipas porosive;
- Mbikëqyr ruajtjen e mishit, peshkut dhe produkteve të tjera ushqimore në kushtet teknike dhe frigoriferike të kërkuara;
- Kontrollon faturat e pagesave për shitjet e bëra dhe evidencat e ndryshme;

- Bën bilancin e hyrje-daljeve në njësinë e shërbimit;
- Koordinon punën me kolegët për shërbim në kohe dhe me cilësi të klientit;
- Kontrollon vendin e punës, funksionimin e pajisjeve dhe mjeteve të tjera;
- Përgatit grafikun javor të punës;
- Përgatit menytë ditore;
- Kontrollon furnizimet me asortimentet e duhura;
- Mbikëqyr ndjekjen e proceseve të punës të kuzhinierëve dhe ndihmësve në kuzhinë;
- Mbikëqyr punëtorë të tjerë në kuzhinë:
- Kontrollon pastrimin e vendit të punës, mjeteve dhe pajisjeve të kuzhinës;
- Kontrollon zbatimin e rregullave të sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit.
- Bën preventiv për shërbimet e ndryshme që realizohen në njësinë e biznesit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të ketë një eksperiencë pune paraprake në këtë fushë
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.
- Te ketë aftësi komunikuese;

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës në kuzhinë. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund

të kalojë në nivelin ndihmës kuzhinier dhe kuzhinier. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale apo trajnimit nëpërmjet punës, një kuzhinier mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse duke ngritur shkallët e karrierës në kuzhinier i tretë, i dytë, kuzhinier i parë dhe shefit të kuzhinës. Me ndjekjen e një shkolle të lartë si dhe diplomimin e tij në Hoteleri-Turizëm arrin në nivelin e menaxherit të pijeve dhe ushqimit dhe menaxher turizmi.

- Punonjësit në këtë profesion mund të specializohen në fushat e mëposhtme, të tilla si: kuzhinier për mish, peshk, për dieta të veçanta, për pica, për pasta (makarona), për shërbime katering, etj.
- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në këtë fushë duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.

Profesionet në këtë grup të vogël janë klasifikuar në grupet njësi të mëposhtme

5171 Shef kuzhine
5172 Kuzhinier

Përshkrimi i Profesionit "SHEF KUZHINE"

Emërtimi i profesionit	**Shef kuzhine**
Kodi i profesionit	**5171** *(nga LKP)*
Niveli i kompetencës	*II (nga LKP)*
Data	*(kur të miratohet)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit " Shef kuzhine"

Shefi i kuzhinës planifikon, organizon, koordinon dhe drejton punën për përgatitjen, gatimin dhe shërbimin e ushqimit në hotele, restorante, spitale, në bordin e anijeve, në trena të udhëtarëve dhe vende tjera publike ku shërbehen ushqime të gatuara.
Ai mund të punësohet në kompani shërbimesh e prodhimesh të këtyre artikujve apo të vetëpunësohet.

Funksionet kryesore

Shefi i kuzhinës kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:

- Vesh uniformën e punës dhe mban higjienën personale;
- Kontrollon vendin e punës, funksionimin e pajisjeve dhe mjeteve të tjera;
- Përgatit grafikun javor të punës;
- Planifikon ushqimet që do të gatuhen;

- Përgatit menytë ditore;
- Kontrollon furnizimet me asortimentet e duhura;
- Harton listën e furnizimin ditor;
- Bën kontrollin për sigurimin e cilësisë së lëndës së parë që do të përdoret për gatim (kontroll organo-leptik);
- Kontrollon cilësinë e ushqimeve dhe datën e skadencës së tyre;
- Organizon punën në kuzhinë;
- Mbikëqyr ndjekjen e proceseve të punës të kuzhinierëve dhe ndihmësve në kuzhinë;
- Mbikëqyr pastrimin e kuzhinës, të pajisjeve të kuzhinës, të ambientit të shërbimit, etj. për të siguruar ushqim të sigurt;
- Kontrollon ruajtjen e mishit, peshkut dhe produkteve të tjera ushqimore sipas kushteve teknike dhe frigoriferike të kërkuara;
- Llogarit koston e ushqimeve të gatuara;
- Kontrollon faturat e pagesave për shërbimet e bëra, evidencat e ndryshme;
- Kontrollon faturat dhe dokumentacionin shoqërues të artikujve që hyjnë në magazinë, origjinën, cilësinë dhe skadencën e tyre;
- Bën bilancin e hyrje-daljeve në njësinë e shërbimit;
- Koordinon punën me koleget për shërbim në kohe dhe me cilësi të klientit;
- Komunikon me kolegët dhe klientin;
- Kontrollon dhe koordinon punën për zbatimin e rregullores së njësisë së shërbimit dhe urdhrave të ditës;
- Mbikëqyr punëtorë të tjerë në kuzhinë:
- Kontrollon zbatimin e rregullave të sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit.
- Bën preventiv për shërbimet e ndryshme që realizohen në njësinë e biznesit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të ketë një eksperiencë të gjatë pune në këtë fushë
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht;
- Të ketë aftësi komunikuese dhe menaxhuese.

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës në kuzhinë. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin ndihmës kuzhinier. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale apo trajnimit nëpërmjet punës, një kuzhinier mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse duke ngritur shkallët e karrierës në kuzhinier të parë dhe shefit të kuzhinës. Me ndjekjen e një shkolle të lartë si dhe diplomimin e tij në Hoteleri-Turizëm arrin në nivelin e menaxherit të pijeve dhe ushqimit dhe menaxher turizmi.
- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në këtë fushë duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.

Shembuj të punësimeve të këtij profesioni që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

5171.01 Kryekuzhinier.
5171.02 Shef kuzhine.

Përshkrimi i Profesionit "KUZHINIER"

Emërtimi i profesionit	**Kuzhinier**
Kodi i profesionit	**5172**
Niveli i kompetencës	**II**
Data	*(kur të miratohet)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit " Kuzhinier"

Kuzhinieri planifikon, organizon, përgatit dhe gatuan ushqimin në hotele, restorante, spitale dhe vende tjera publike ku shërbehen ushqime të gatuara; në bordin e anijeve, në trena të udhëtarëve, në shtëpi, etj..

Ai mund të punësohet në njësi shërbimesh e prodhimesh të artikujve ushqimorë apo të vetëpunësohet.

Funksionet kryesore

Kuzhinier kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:

- Vesh uniformën e punës dhe kryen higjienën personale (larja e duarve...);
- Përgatit vendin e punës;
- Përgatit mjetet e nevojshme të punës në kuzhinë;
- Planifikon ushqimet që do të gatuhen;

- Kontrollon asortimentet dhe bën inventarin e tyre;
- Harton listën e furnizimin ditor;
- Kryen furnizimin ditor;
- Bën kontrollin organo-leptik të lëndës së parë që do të përdoret për gatim;
- Pastron produktet e planifikuara për gatim;
- Përgatit lëndët bazë të menysë ditore;
- Kontrollon cilësinë e ushqimeve dhe datën e skadencës së tyre;
- Peshon produktet e planifikuara për gatim;
- Kryen matjen e produktet e planifikuara për gatim;
- Bën përgatitjen e salcave bazë për ditën e punës;
- Përgatit sallatat, supat dhe antipastat sipas porosisë së klientit;
- Parapërgatit elementët e nevojshëm për të gatuar ushqimet e planifikuara;
- Bën zierjet dhe pjekjet sipas kërkesave teknike të gatimit të produkteve ushqimeve apo kërkesave të klientit;
- Organizon punën në kuzhinë;
- Koordinon proceset e punës të ndihmësve në kuzhinë;
- Përgatit produkte dhe artikuj ushqimor të ndryshëm sipas porosisë;
- Përgatit përbërësit bazë të ushqimeve që do të gatuaj, sipas recetave apo sipas gjykimit personal;
- Kryen përzierjen produkteve të duhura gjatë gatimit;
- Rregullon temperaturën e furrave, grillave dhe pajisje të tjera për gatim;
- Përgatit pjatat për servirje me estetikën dhe garniturën e duhur;
- Mbikëqyr pastrimin e kuzhinës, të pajisjeve të kuzhinës, të ambientit të shërbimit, etj, për të siguruar ushqim të sigurt;
- Kryen trajtimin e duhur sanitar të produkteve ushqimore

apo pajisjeve sipas kërkesave teknike;

- Kryen përgatitjen e ushqimeve për shërbim, shitje etj;
- Përgatit dhe përzgjedh produkte ushqimore për shërbime katering, etj;
- Kryen paketimin e ushqimeve sipas porosive;
- Bën ruajtjen e mishit, peshkut dhe produkteve të tjera ushqimore në kushtet teknike dhe frigoriferike të kërkuara;
- Kontrollon faturat e pagesave për shitjet e bëra, evidencat e ndryshme;
- Bën bilancin e hyrje-daljeve në njësinë e shërbimit;
- Koordinon punën me koleget për shërbim në kohë dhe me cilësi të klientit;
- Komunikon me kolegët dhe klientin;
- Zbaton rregulloret e njësisë së shërbimit dhe urdhrat e ditës;
- Realizon detyra të ngjashme;
- Pastron vendin, mjetet dhe pajisjet e punës;
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit;
- Bën preventiv për shërbimet e ndryshme që realizohen në njësinë e biznesit;

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të ketë një eksperiencë pune paraprake në këtë fushë
- Të jetë mbi 18 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

- Te ketë aftësi komunikuese;

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës në kuzhinë ose lavapjatës. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin ndihmës kuzhinier e kuzhinierit. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale apo trajnimit nëpërmjet punës, një kuzhinier mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse duke ngritur shkallët e karrierës në kuzhinier dhe më pas në shef kuzhine. Me ndjekjen e një shkolle të lartë si dhe diplomimin e tij në Hoteleri-Turizëm arrin në nivelin e menaxherit të pijeve dhe ushqimit, si dhe menaxher turizmi.
- Punonjësit në këtë profesion mund të specializohen në fushat e mëposhtme, të tilla si: kuzhinier për mish, peshk, dieta të veçanta, pica, për pasta (makarona), për shërbime katering, etj.
- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në këtë fushë duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.

Shembuj të punësimeve të këtij profesioni që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

5172.01 Kuzhinier në anije.
5172.02 Kuzhinier në restorant.
5172.03 Kuzhinier në spital
5172.04 Kuzhinier në ushtri
5172.05 Kuzhinier për dieta të veçanta.
5172.06 Kuzhinier që ruan ushqimet nga dëmtimi, helmimi etj.
5172.07 Kuzhinier.
5172.08 Picajoll

Përshkrimi i grupit të profesioneve " KAMERIERË DHE BANAKIERË"

Emërtimi i profesionit	**Kamerierë dhe banakierë**
Kodi i profesionit	**518**
Niveli i kompetencës	**II**
Data	*(kur të miratohet)*
Përshkrim i përgjithshëm i grupit të vogël të profesioneve "Kamarierë dhe banakierë" Kamerieri dhe banakieri shërben ushqim dhe pije në ndërmarrje të ndryshme tregtare, në hotele, në bare, në restorante, në institucione të tjera si dhe në bordet e anijeve e në trena pasagjerësh. Banakieri përgatit dhe kryen shërbimin e pijeve të ngrohta ose të ftohta, si dhe të produkteve të tjera të banakut. Kamerieri dhe banakieri mund të punësohet në kompani shërbimesh tregtare, në hotele, në bare, restorantet, në institucione të tjera apo të vetëpunësohet.	
Funksionet kryesore Kamerieri dhe banakieri kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës: ➢ Vesh uniformën dhe parapërgatitet për punë; ➢ Parapërgatit tavolinat duke shtruar mbulesat, set pjatash,	

lugësh, pirunësh, thikash dhe elemente të tjerë zbukurues;

- Komunikon me kuzhinën dhe barin për produktet që do të shërbehen;
- Pret, përshëndet dhe i uron mirëseardhjen klientin;
- Prezanton/paraqit menytë e ushqimeve dhe pijeve dhe jep informacion shtesë për produktet ushqimore të gatuara apo pijet që shërbehen;
- Shërben pijet e kërkuara duke i lënë kohën e duhur klientit për të parë menytë;
- Jep porosinë e marrë nga klienti personelit kuzhinës apo të barit, me faturat përkatëse;
- Shërben ushqim dhe pijet të ngrohta, pije alkoolike dhe joalkoolike;
- Komunikon me kolegët për të siguruar shërbimin në kohë dhe me cilësi;
- Harton faturën dhe kryen marrjen e pagesës duke ja paraqitur atë klientit;
- Pastron dhe rregullon tavolinën dhe e lë atë në gjendje të gatshme;
- Kontrollon faturat e pagesave të bëra dhe bën dorëzimin në arkë;
- Bën rakordimin e faturave me kuzhinën apo banakun;

Banakieri

- Pastron dhe përgatit vendin e punës;
- Kontrollon dhe përgatit mjetet e punës;
- Vë në punë aparatet e duhura që do të përdoren gjatë kohës së punës (ekspres,...;
- Bën inventarizimin e mallit;
- Kryen kontrolle për cilësinë e produkteve të nxjerra, skadencën e tyre;
- Bën furnizimet e duhura me fletë shoqërimi dhe fatura përkatëse;

- Parapërgatit asortimentet e duhura për produktet që do të shërbej gjatë ditës;
- Përgatit pijet e ngrohta sipas recetave të kërkuara;
- Përzien përbërësit për të përgatitur koktejle të ndryshme sipas kërkesave të klientit;
- Bën matje dhe peshime të ndryshme me masat përkatëse;
- Bën ruajtjen e pijeve dhe produkte të tjera ushqimore në kushtet teknike dhe frigoriferike(freski) të kërkuara;
- Përgatit dhe shërben pije alkoolike dhe jo alkoolike në një bar
- Shtrydh frutat dhe përgatit lëngje frutash sipas porosisë së marr nga kamerieri apo klienti;
- Shërben ushqime apo produkte të tjera ushqimore për klientët në bar;
- Pastron pajisjet e punës dhe i lë ato në gatishmëri për punë;
- Kontrollon faturat e pagesave për shitjet e bëra, evidencat e ndryshme;
- Bën bilancin e hyrje-daljeve në njësinë e shërbimit;
- Koordinon punën me koleget për shërbim në kohe dhe me cilësi të klientit;
- Komunikon me kolegët dhe klientin;
- Zbaton rregulloret e njësisë së shërbimit dhe urdhrat e ditës.
- Mbikëqyrë punëtorë të tjerë;
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit.
- Bën preventiv për shërbimet e ndryshme që realizohen në njësinë e biznesit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të ketë një eksperiencë paraprake në këtë fushë
- Të jetë mbi 18 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.
- Të njohe gjuhë të huaja;

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës kamerier dhe banakier. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin kamerieri dhe banakieri. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale apo trajnimit nëpërmjet punës, një kamerier dhe banakier mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse duke ngritur shkallët e karrierës në kryekamerier, drejtues në hotele dhe restorante. Me ndjekjen e një shkolle të lartë si dhe diplomimin e tij në Hoteleri-Turizëm arrin në nivelin e menaxherit të pijeve dhe ushqimit.
- Punonjësit në këtë profesion mund të specializohen në fushat e mëposhtme, të tilla si: Kamerier, banakierë, kamerier për verë, kamerier në bare, kamerier në restorante.
- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në këtë fushë duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.

Profesionet në këtë grup të vogël janë klasifikuar në grupet njësi të mëposhtme
5181 Kamerier
5182 Banakierë

Përshkrimi i Profesionit "KAMERIER"

Emërtimi i profesionit	**Kamerier**
Kodi i profesionit	**5181**
Niveli i kompetencës	**II**
Data	*(kur të miratohet)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit " Kamerier"

Kamerieri shërben ushqim dhe pije në tavolina e në vende të tjera ngrënie, në bare, restorantet, në institucioneve si dhe në bordet e anijeve dhe në trena pasagjerësh.

Ai mund të punësohet në kompani shërbimesh të artikujve ushqimore apo të vetëpunësohet.

Funksionet kryesore

Kamerieri kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:

- Vesh uniformën dhe parapërgatitet për punë;
- Parapërgatit tavolinat duke shtruar mbulesat, set pjatash, lugësh, pirunësh, thikash dhe elemente të tjerë zbukurues;
- Komunikon me kuzhinën dhe barin për produktet që do të shërbehen;
- Pret, përshëndet dhe i uron mirëseardhjen klientin;

- Shoqëron klientin për të ndihmuar sistemimin e tij në tavolinë;
- Prezanton menytë e ushqimeve dhe pijeve;
- Jep informacion shtesë në se është e nevojshme për produktet ushqimore të gatuara apo pijet që mund të shërbehen;
- Këshillon klientin në zgjedhjen e ushqimit dhe pijeve;
- Këshillon klientin në zgjedhjen e pijes;
- Shërben pijet e kërkuara dhe bukën (restorante) duke i lënë kohën e duhur klientit për të parë menytë;
- Merr porosinë e klientit duke e përsëritur atë para tij, për t'u siguruar që është marrë saktë;
- Jep porosinë e marrë nga klienti personelit kuzhinës apo të barit, me faturat përkatëse;
- Vendos setet e duhura të pjatave, lugëve, pirunëve, thikave sipas porosisë së klientit;
- Shërben ushqimin dhe pijet;
- Ndjek me shikim tavolinën në se ka ndonjë porosi apo kërkesë tjetër;
- Shërben pije të ngrohta, pije alkoolike dhe joalkoolike në bare;
- Komunikon me koleget për të siguruar shërbimin në kohë dhe me cilësi;
- Pastron tavolinën dhe kthen enët në kuzhinë apo në banak;
- Ofron menynë për desert ose pije të ngrohta (në restorant);
- Harton faturën dhe ja paraqet atë klientit;
- Kryen marrjen e pagesës së faturës;
- Përshëndet dhe përcjell klientin;
- Bën rezervime tavolinash kur këto kërkohen nga klientët;
- Pastron dhe rregullon tavolinën dhe e lë atë në gjendje

të gatshme;

- Kontrollon faturat e pagesave të bëra dhe bën dorëzimin në arkë;
- Bën rakordimin e faturave me kuzhinën apo banakun;
- Mbikëqyr punëtorë të tjerë;
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit.
- Bën preventiv për shërbimet e ndryshme që realizohen në njësinë e biznesit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të ketë një eksperiencë paraprake në këtë fushë
- Të jetë mbi 18 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.
- Të njohe gjuhë të huaja;

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës kamerier. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin kamerieri. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale apo trajnimit nëpërmjet punës, një kamerier mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse duke ngritur shkallët e karrierës në kryekamerier, drejtues në hotele dhe restorante. Me ndjekjen e një shkolle të lartë si dhe diplomimin e tij në Hoteleri-Turizëm arrin në nivelin e

menaxherit të pijeve dhe ushqimit.

- Punonjësit në këtë profesion mund të specializohen në fushat e mëposhtme, të tilla si: kamerier për verë, kamerier në bare, kamerier në restorante.
- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në këtë fushë duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.

Shembuj të punësimeve të këtij profesioni që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

5181.01 Kamerier
5181.02 Kamerier në restorant.
5181.03 Kamerier për bankete
5181.04 Kamerier për dasma
5181.05 Kamerier për hotele
5181.06 Kamerier për verë
5181.07 Kryekamerier
5181.08 Shërbyes në anije
5181.09 Shërbyes në mensë
5181.10 Shërbyes në vagonët e trenit

Përshkrimi i Profesionit "BANAKIER"

Emërtimi i profesionit	**Banakier**
Kodi i profesionit	**5182**
Niveli i kompetencës	**II**
Data	*(kur të miratohet)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit " Banakier"

Banakieri përgatit dhe kryen shërbimin e pijeve të ngrohta ose të ftohta, si dhe të produkteve të tjera të banakut në vende tregtare, në bare, restorante, klube, institucione, në bordet e anijeve dhe në trenat e udhëtarëve, etj.

Ai mund të punësohet në kompani shërbimesh tregtare, në bare, restorante, klube, institucione, në bordet e anijeve dhe në trenat e udhëtarëve apo të vetëpunësohet.

Funksionet kryesore

Banakieri kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:

- Vesh uniformën dhe bën parapërgatitje vetjake hijeno-sanitare;
- Pastron dhe përgatit vendin e punës;
- Kontrollon dhe përgatit mjetet e punës;

- Vë në punë aparatet e duhura që do të përdoren gjatë kohës së punës(ekspres,...;
- Bën inventarizimin e mallit;
- Kryen kontrolle për cilësinë e produkteve të përdorura si dhe skadencën e tyre;
- Harton kërkesën për furnizimet e duhura;
- Bën furnizimet e duhura me fletë shoqërimi dhe fatura përkatëse;
- Parapërgatit asortimentet e duhura për produktet që do të shërbej gjatë ditës;
- Bën furnizime të çastit në se është e nevojshme;
- Përgatit pijet e ngrohta sipas recetave të kërkuara (kafe, çaj, kakao, ...);
- Përzien përbërësit për të përgatitur koktejle të ndryshme sipas kërkesave të klientit;
- Kryen peshime të ndryshme;
- Bën ruajtjen e pijeve dhe produkte të tjera ushqimore në kushtet teknike dhe frigoriferike(freski) të kërkuara;
- Përgatit dhe shërben pije alkoolike dhe jo alkoolike në një bar;
- Kryen larjen e frutave;
- Shtrydh frutat me pajisjet përkatëse;
- Bën përzierje të ndryshme lëngjesh;
- Përgatit lëngje frutash sipas porosisë së klientit;
- Shërben pijet (me akull ose jo) sipas kërkesës së klientit;
- Shërben ushqime apo produkte të tjera ushqimore për klientët në bar;
- Përdor gotat e duhura për llojet e ndryshme të pijeve;
- Pastron gotat, filxhanët dhe mjetet e tjera të punës të përdorura;
- Pastron pajisjet e punës dhe i lë ato në gatishmëri për punë;
- Kontrollon faturat e pagesave për shitjet e bëra si dhe

evidenca te ndryshme;

- Bën bilancin e hyrje-daljeve në njësinë e shërbimit;
- Realizon detyra të ngjashme;
- Merr masa për kufizimin e problemeve në lidhje me teprimin në pije, (si p.sh. bind konsumatorët për të ndaluar pijen e mëtejshme);
- Mbikëqyr punëtorë të tjerë;
- Koordinon punën me koleget për shërbim në kohe dhe me cilësi të klientit;
- Komunikon me kolegët dhe klientin;
- Zbaton rregulloret e njësisë së shërbimit dhe urdhrat e ditës;
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit;
- Bën preventiv për shërbimet e ndryshme që realizohen në njësinë e biznesit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të ketë një eksperiencë paraprake në këtë fushë
- Të jetë mbi 18 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës punëtor në banak. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë nga punëtor në banak në ndihmës

banakier dhe banakier. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale apo trajnimit nëpërmjet punës, një banakier mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse. Me ndjekjen e një shkolle të lartë si dhe diplomimin e tij në Hoteleri-Turizëm arrin në nivelin e menaxherit të pijeve dhe ushqimit.

- Punonjësit në këtë profesion mund të specializohen në fushat e mëposhtme, të tilla si: banakier për koktejle, pije të ngrohta, etj.
- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në këtë fushë duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.

Shembuj të punësimeve të këtij profesioni që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

5182.01 Banakierë
5182.02 Barist/e

GRUPI KRYESOR 6. Punonjës të kualifikuar të bujqësisë, pyjeve dhe peshkimit

Ky grup kryesor përfshin profesione, funksionet kryesore të cilave kërkojnë njohuritë dhe eksperiencën e nevojshme për të prodhuar produkte në fushën e bujqësisë dhe blegtorisë, pyjeve dhe peshkimit. Funksionet kryesore konsistojnë në kultivimin e drithërave, pemëve apo shkurreve, rritjen apo gjuajtjen e kafshëve, kultivimin apo kapjen e peshkut, rritjen, ruajtjen dhe shfrytëzimin e pyjeve, dhe veçanërisht për fushën e agrobiznesit, në shitjen e produkteve te blerësit, apo në treg. Shumica e profesioneve në këtë grup kryesor kërkojnë shkathtësitë e nivelit të dytë të kompetencës sipas niveleve të ISCO -08.

Profesionet në këtë grup kryesor klasifikohen në tre nëngrupe kryesore, 9 grupe të vogla dhe 22 grupe njësi, të cilat reflektojnë dallimet përkatëse për sa i përket funksioneve të tyre në lidhje me fushat e ndryshme të specializimeve, si dhe dallimet midis punonjësve të peshkimit dhe bujqësisë të orientuar nga tregu dhe atyre të cilët prodhojnë për sigurimin e jetesës.

Profesionet në këtë grup kryesor janë klasifikuara në këto nën-grupe kryesore;

61 *Punonjës të kualifikuar të bujqësisë për treg*
62 *Punonjës të pyjeve, peshkimit, gjahtarë dhe vendosësh kurthesh, për treg*
63 *Prodhues të produkteve bujqësore, blegtorale, të peshkimit për nevoja familjare*

Përshkrimi i Profesionit "KULTIVUES I KULTURAVE BUJQËSORE DHE KOPSHTARË"

Emërtimi i profesionit	**Kultivues i kulturave bujqësore dhe kopshtarë**
Kodi i profesionit	**611**
Niveli i kompetencës	**II**
Data	*(kur të miratohet)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit

Kultivues i kulturave bujqësore dhe kopshtari kryen shërbimet e nevojshme për kultivimin dhe korrjen e drithërave, për kultivimin e pemëve frutore, bimëve të tjera dhe shkurreve, për kultivimin e perimeve, bimëve mjekësore dhe bimëve të tjera dekorative të kopshtarisë dhe fidanishteve, për shitje apo përdorime vetjake.

Kultivuesit e produkteve bujqësore dhe të kopshtarisë mund të punësohen në kompani të kultivimit të produkteve bujqësore, ferma të ndryshme të prodhimeve bujqësore, lulishte, apo të vetëpunësohen.

Funksionet kryesore

Kultivues i kulturave bujqësore dhe kopshtari kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së

organizimit të punës:

- Konsultohet me specialistë te fushës dhe ekonomistë (për planin e biznesit në këtë fushë);
- Përcakton llojin dhe vlerat e tokës, drurëve dhe kulturave që duhet të kultivohen, si dhe perimet dhe produktet e kopshtarisë, fidanëve të kopshtarisë;
- Siguron bazën materiale të nevojshme (farat dhe pesticidet);
- Merr masa për përmirësimin e kushteve të tokës dhe mirëmbajtjen e ndërtesave, pajisjeve dhe makinerive;
- Parapërgatit token për mbjellje;
- Bën kultivimin e fidanëve dhe kulturave të ndryshme zbukuruese;
- Kryen mbjelljen dhe kultivimin e kulturave të ndryshme bujqësore
- Kryen korrjen e kulturave të ndryshme;
- Kryen përpunimet elementare të produkteve bujqësore dhe të kopshtarisë;
- Kryen depozitimin dhe shpërndarjen e produkteve bujqësore;
- Kujdeset për mirëqenien e kafshëve të punës;
- Bën preventiv për shërbimet e ndryshme që realizohen në njësinë e biznesit.
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë

profesion.

- Të jetë mbi 16 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës punëtor. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale apo trajnimit nëpërmjet punës, një kultivues i kulturave bujqësore dhe kopshtar mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse duke ngritur shkallët e karrierës në nivel tekniku. Ndjekja e shkollës së lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivel agronom apo inxhinier sipas specialitetit.
- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në fushën e kultivimit të kulturave bujqësore dhe kopshtarisë duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.
- Punonjës që kryesisht kryejnë detyra të menaxhimit apo specialist në bujqësi dhe peshkim klasifikohen në njësitë e grupeve në vazhdim: 113 Drejtues ekzekutivë dhe menaxherë, 213 Specialistë të shkencave të jetës, 2134 Agronomë dhe këshillues për ferma dhe pyje, 3151 Teknikë në bujqësi dhe pyje
- Profesionet të cilët kërkojnë përvojë dhe njohuri të veçanta, të makinave të ndryshme bujqësore klasifikohen në Grupin Kryesor 8, 834 - Punëtorë të makinave të ndryshme bujqësore
- Profesionet elementare të natyrës së thjeshtë dhe rutinë,

që përfshijnë punën me vegla të dorës dhe pak përpjekje fizike, me pak ose aspak përvojë dhe njohuri paraprake për punën klasifikohen në Grupin Kryesor 9, 92 Punëtorë të bujqësisë, pyjeve dhe peshkimit

Profesionet që klasifikohen në këtë grup profesionesh, në Listën Kombëtare të Profesioneve janë:

6111	Menaxherë dhe mbikëqyrës të prodhimeve bujqësore
6112	Kultivues të perimeve dhe bimëve të arave
6113	Kultivues të pemëve dhe shkurreve
6114	Kopshtarë, kultivues të kopshtarisë dhe fidanëve
6115	Kultivues të varieteteve të përziera
6141	Punonjës të pyjeve dhe sharrëxhinj
6115	Kultivues të varieteteve të përziera
6141	Punonjës të pyjeve dhe sharrëxhinj

Përshkrimi i Profesionit "KULTIVUES TË PERIMEVE DHE BIMËVE TË ARAVE"

Emërtimi i profesionit	**Kultivues të perimeve dhe bimëve të arave**
Kodi i profesionit	**6112**
Niveli i kompetencës	**II**
Data	*(kur të miratohet)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit

Kultivues të perimeve dhe bimëve të arave kryejnë veprime të nevojshme për kultivimin dhe korrjen e drithërave të llojeve të ndryshme si; gruri, misri, thekra dhe drithëra të tjera, apo kultivimin e perimeve, të bimëve mjekësore dhe bimë tjera të arave si; orizi,panxhari, kallam sheqeri, duhani, patatet, lakrat, karota, etj. për shitje apo përdorime vetjake.

Ata mund të punësohen në kompani, ferma të ndryshme të prodhimeve bujqësore apo të vetëpunësohet.

Funksionet kryesore

Kultivues të perimeve dhe bimëve të arave kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:

- Konsultohet me kolegë, me specialist të fushës dhe specialist të ekonomisë (plan biznesi);

- Realizon studimin fiziko-kimik të tokës me specialistë të fushës përkatëse;
- Bën përcaktimin e bimëve dhe varieteteve të tyre sipas cilësive të fushës që do të mbillet;
- Përzgjedh farat ose fidanët për mbjellje si dhe kryen blerjen e pesticideve të duhura;
- Merr masa për përmirësimin e tokës dhe mirëmbajtjen e ndërtesave, kafshëve të punës, pajisjeve dhe makinerive;
- Kryen punimin paraprak(qilizmë) të tokës për mbjellje;
- Bën nivelimin e sipërfaqes së tokës;
- Realizon punimin e tokës me plug;
- Realizon diskimin apo frezimin e tokës pas plugimit;
- Bën plehërimin bazë (organik ose kimik);
- Bën dezinfektimin e farës ose të rrënjëve të fidanëve para mbjelljes;
- Përcakton normën e farës në makinën mbjellëse dhe fillon procesin e mbjelljes së farës ose fidanëve;
- Kontrollon cilësinë e mbjelljes dhe bën korrigjimet e mundshme në makinë kur është e nevojshme;
- Hap kanalet kulluese dhe vaditëse pas mbjelljes (sipas kulturave);
- Bën plehërime suplementare në fazën 2-3 gjetheve ose kur fillon formimi i rrënjëve të vërteta;
- Bën spërkatje me pesticide apo herbicide (doza përcaktohet nga specialisti i mbrojtjes së bimëve) për mbrojtjen e bimëve nga barërat e këqija;
- Bën shërbime të tjera të domosdoshme gjatë periudhës së vegjetacionit (plehërim, ujitje, spërkatje etj);
- Bën pastrimin varietor (heq bimët qe nuk janë të llojit bazë) periodikisht gjatë periudhës së vegjetacionit;
- Kontrollon zhvillimin e bimës për të përcaktuar periudhën e pjekjes apo vjeljes;
- Bën pastrimin dhe sistemimin e depove apo magazinave

ku do të depozitohen prodhimet; ➢ Siguron bazën e nevojshme materiale (arka, thasë, kosha, litar...), si dhe mjedise dhe pajisjet nevojshme për ruajtjen dhe magazinimin e prodhimeve sipas parametrave specifikë të tyre; ➢ Bën triorimin e farës që do të ruaj për vitin tjetër ose për shitje; ➢ Kryen depozitimin dhe përpunimet elementar të prodhimeve duke bërë dhe standardizimin e tyre (p.sh në thasë me 30 kg); ➢ Kryen shpërndarjen e prodhimeve bujqësore në treg ose konsumon ato për nevoja veriake; ➢ Manipulon nënproduktet e prodhimeve bujqësore (kashtë); ➢ Kujdeset për kafshët e të punës dhe mirëmbajtjen e ndërtesave të fermave, makinerive dhe pajisjeve; ➢ Bën preventiv për shërbimet e ndryshme që realizohen në njësinë e biznesit. ➢ Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit.
Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion). ➢ Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë; ➢ Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion. ➢ Të jetë mbi 16 vjeç; ➢ Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës punëtor. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale apo trajnimit nëpërmjet punës, një kultivues i perimeve dhe bimëve të arave mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse duke ngritur shkallët e karrierës në nivel tekniku. Ndjekja e shkollës së lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivel agronom apo inxhinier sipas specialitetit
- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në fushën e kultivimit të kulturave bujqësore duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.
- Të ketë njohuri për përdorimin e pesticideve dhe certifikatë për këtë fushë
- Të ketë njohuri për përdorimin e mjeteve bujqësore si pompa spërkatëse shpine, motokultivator, etj

Shembuj të punësimeve të këtij profesioni që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

6112.01 Fermer për bimë arash
6112.02 Fermer për bishtajore
6112.03 Fermer për drithëra
6112.04 Fermer për duhan
6112.05 Fermer për grurë
6112.06 Fermer për kultura bostanore
6112.07 Fermer për kultura fibroze
6112.09 Fermer për misër
6112.10 Fermer për oriz
6112.11 Fermer për pambuk
6112.12 Fermer për sojë

6112.13 Fermer për zarzavate fushe
6112.14 Fermer për zarzavate sere
6112.15 Punonjës i kualifikuar për kultivimin e bimëve të arave
6112.16 Punonjës i kualifikuar për kultivimin e bimëve vajore
6112.17 Punonjës i kualifikuar për kultivimin e zarzavateve të fushës
6112.18 Punonjës i kualifikuar për kultivimin e sojës
6112.19 Punonjës i kualifikuar për kultivimin e duhanit
6112.20 Punonjës i kualifikuar për kultivimin e pambukut
6112.21 Punonjës i kualifikuar për patate
6112.22 Punonjës për shkuarjen e duhanit në vargje
6112.23 Punonjës për trajtimin e duhanit për tharje
6112.24 Punonjës i kualifikuar ujitjeje

Shembuj të profesioneve të ngjashëm që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:
3151.07 Teknik perimesh
6111 Menaxherë dhe mbikëqyrës të prodhimeve bujqësore
9211.16 Punëtor krahu në mbledhje perimesh

Përshkrimi i Profesionit "KULTIVUES TË PEMËVE DHE SHKURREVE"

Emërtimi i profesionit	**Kultivues të pemëve dhe shkurreve**
Kodi i profesionit	**6113**
Niveli i kompetencës	*II*
Data	*(kur të miratohet)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit "

Kultivuesi i pemëve dhe shkurreve kryen veprimet e nevojshme për kultivimin e pemëve dhe shkurreve pasi ka bërë më parë studimin, vlerësimin dhe përcaktimin e kushteve të tokës dhe leverdisë ekonomike të domosdoshme për ngritjen e një pemëtore, vreshti, ullishte apo pylli.
Ai është në gjendje të realizojë në praktikë të gjitha proceset e punës së nevojshme për një zhvillim normal të kulturave, që nga procesi i mbjelljes deri në mbledhjen e prodhimit, duke njohur mire aspektet biologjike të zhvillimit të tyre dhe përdorimin e mjeteve apo makinerive bujqësore.
Ai mund të punësohet në kompani komplekse bujqësore, ferma të ndryshme të prodhimeve bujqësore apo të vetëpunësohet.

Funksionet kryesore

Kultivues i pemëve dhe shkurreve kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:

- Realizon studimin fiziko-kimik të tokës, analiza pedologjike dhe agrokimike me specialistë të fushës përkatëse;
- Konsultohet me kolegë, me specialist të fushës dhe specialist të ekonomisë për një plan biznesi;
- Bën drenazhimin e parcelës
- Bën përcaktimin kulturave dhe varieteteve të tyre duke i përshtatur ato me kushtet klimatike të fushës që do të mbillet;
- Përzgjedh fidanët e varietetet përkatëse për mbjellje, si dhe bën blerjen e pesticideve të nevojshme;
- Bën piketimin e bllokut të pemëtarisë në mënyrë që të lejojë mekanizimin e
- Mëtejshëm;
- Bën plugimin e thellë të parcelës (46 cm);
- Bën nivelimin e sipërfaqes së tokës dhe përcakton rrugët dhe kanalet vaditës;
- Bën hapjen e gropave
- Bën shpërndarjen e plehut organik ose kimik
- Bën shpërndarjen e fidanëve dhe freskimin e rrënjëve të fidanëve;
- Realizon mbjelljen e fidanëve duke ruajtur drejtimin dhe largësitë e duhura (sipas parametrave përkatës për çdo varietet);
- Bën ngjeshjen e mirë të kulturave duke lënë mbi sipërfaqen e tokës nyjën e shartimit;
- Vendos kunjat mbështetëse duke bërë dhe lidhjet përkatëse;
- Bën krasitjen e fidanëve sipas formës së përcaktuar në fillim për llojin e kulturës;
- Bën spërkatje me pesticide apo herbicide (doza përcaktohet nga specialisti i mbrojtjes së bimëve) për mbrojtjen e kulturave nga barërat e këqija;

- Bën shërbime të tjera të domosdoshme sipas kërkesave të stadit të zhvillimit të kulturës (plehërim, ujitje, spërkatje, punime të tokës rreth kurorës, në mes rreshtash, etj) me mjete të mekanizuara ose me mjete të thjeshta;
- Bën prashitje të pemës
- Bën krasitje të gjelbra (periudha pranverore)
- Bën shartime të ndryshme në periudha të përshtatshme;
- Ndjek momentin teknik të pjekjes së prodhimit;
- Merr masa për përmirësimin e tokës dhe mirëmbajtjen e ndërtesave, kafshëve të punës, pajisjeve dhe makinerive;
- Bën pastrimin dhe sistemimin e depove apo magazinave ku do të depozitohen prodhimet;
- Siguron bazën e nevojshme materiale (arka, thasë, kosha, litar, fuçi, plasmas) dhe pajisjet nevojshme për ruajtjen dhe magazinimin apo përpunimin e prodhimeve sipas parametrave specifikë të tyre;
- Kryen depozitimin dhe përpunime elementar të prodhimeve duke bërë dhe standardizimin e tyre (p.sh në arka me 20 kg);
- Kryen shpërndarjen e prodhimeve bujqësore në treg;
- Siguron mjetet dhe makineritë e domosdoshme për prerjen e lëndëve drusore (për dru zjarri apo materiale ndërtimi)
- Bën prerjen e lëndëve drusore (për dru zjarri apo materiale ndërtimi) me miratim të shërbimit pyjor;
- Bën transportimin e lëndës drusore
- Bën magazinimin e lëndës drusore
- Bën shërbime (pastrim, rrallim të drurëve....) në pyll.
- Kujdeset për kafshët e punës dhe mirëmbajtjen e ndërtesave të fermave, makinerive dhe pajisjeve;
- Bën preventiv për shërbimet e ndryshme që realizohen në njësinë e biznesit.
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së

mjedisit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të ketë një eksperiencë paraprake në këtë fushë
- Të jetë mbi 16 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës punëtor. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale apo trajnimit nëpërmjet punës, një kultivues i pemëve dhe shkurreve mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse duke ngritur shkallët e karrierës në nivel tekniku. Ndjekja arsimit të lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivel agronom apo inxhinier sipas specialitetit
- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në fushën e kultivimit të kulturave bujqësore duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.
- Të ketë njohuri për përdorimin e pesticideve dhe certifikatë për këtë fushë
- Të ketë njohuri për përdorimin e mjeteve dhe makinerive bujqësore

Shembuj të punësimeve të këtij profesioni që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

6113.01 Fermer çaji
6113.02 Fermer për seleksionim, magazinim frutash
6113.03 Fermer kulturash drufrutore
6113.04 Fermer për agrume
6113.05 Fermer për arra
6113.06 Fermer për bimë shkurrore
6113.07 Fermer për kopër
6113.08 Fermer për kopsht pemësh
6113.09 Fermer për ullishta
6113.10 Fermer vreshtash
6113.11 Krasitës bimësh shkurrore
6113.12 Krasitës drufrutorësh
6113.13 Punonjës i kualifikuar për kultivimin e bimëve shkurrore
6113.14 Punonjës i kualifikuar për kultivimin e drurëve frutorë
6113.15 Punonjës i kualifikuar për kultivimin e drurëve të pyllit
6113.16 Punonjës mirëmbajtës në fermat e kulturave drufrutore
6113.17 Shartues i kualifikuar
6113.18 Shartues të pemëve frutore
6113.19 Vjelës frutash

Shembuj të profesioneve të ngjashëm që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

3151.06	Teknik pemëtarie
3151.08	Teknik pyjesh
3151.09	Teknik silvikulture (drurët)
6111	Menaxherë dhe mbikëqyrës të prodhimeve bujqësore
9213.05	Punëtor krasitës drufrutorësh
9213.11	Punëtor kultivues kulturash drufrutorë
9213.20	Punëtor plantacioni për kultura drufrutorë

Përshkrimi i Profesionit "KOPSHTARË, KULTIVUES TË KOPSHTARISË DHE FIDANËVE"

Emërtimi i profesionit	**Kopshtarë, kultivues të kopshtarisë dhe fidanëve**
Kodi i profesionit	**6114**
Niveli i kompetencës	**II**
Data	*(kur të miratohet)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit

Kopshtari, kultivuesi i kopshtarisë dhe fidanëve kryen veprimtaritë e nevojshme për mbjelljen, kultivimin, shtimin, trajtimin dhe mirëmbajtjen e fidanëve, të luleve, pemëve apo bimëve të tjera dekorative, të prodhimeve të kopshtarisë, të fidanishteve, për shitje apo përdorime vetjake.

Ata mund të punësohen në kompani, në parqe, lulishte, ferma të ndryshme të prodhimeve bujqësore apo të vetëpunësohen.

Funksionet kryesore

Kopshtari, kultivuesi i kopshtarisë dhe fidanëve kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:

- Konsultohet me kolegët apo specialistët e fushës për mbarëvajtjen e punës;
- Siguron bazën materiale të nevojshme (dheun, plehun, farërat, kalemat, etj) dhe veglat punës për zhvillimin normal të aktivitetit;
- Kryen parapërgatitjen e vendit për mbjellje;
- Bën shtimin e kulturave të gjelbërimit me fara;
- Bën shtimin e kulturave të gjelbërimit në mënyrë vegjetative;
- Bën shtimin e kulturave të gjelbërimit me zhardhok (qepujkë);
- Përzgjedh farat nga bimë shumëvjeçare dhe të shëndetshme sipas llojit, periudhës së pjekjes dhe periudhës së arrirë të farës;
- Përzgjedh kalemat në bimë shumëvjeçare dhe të shëndetshme sipas llojit dhe periudhës së duhur (kalendarit të tyre);
- Kryen ruajtjen e farave (sipas parametrave të caktuara për ajrosje, ndriçim, nivel lagështie) në vende të thata dhe të ajrosura;
- Bën shtratifikimin e kalemave për 15 ditë (me qëllim kallusimi);
- Kryen mbjelljen e farave dhe kalemave në parcela, vllaja (farishte dhe kalemtare), sera sipas llojit, kushteve të ambientit dhe kërkesave të tyre;
- Kryen mbjelljen e luleve dekorative në arka, tava apo vazo;
- Bën transplantimin (kalimin e lules nga farishtja në vazo) e fidanëve në vazo apo parcela;
- Kryen shërbimet e nevojshme për rritjen dhe zhvillimin e kulturave të gjelbërimit dhe bimëve dekorative (vaditjen, prashitjen, heqjen e barërave të këqija dhe gjetheve të thara, plehërimin, krasitjen, spërkatjen me pesticide)

- Bën përgatitjen përfundimtare të kulturave të gjelbërimit sipas standardeve dhe kushteve teknike të caktuara (mosha, diametri dhe lartësia);
- Krijon kushtet e përshtatshme në sera (hijezim, ajrim, ngrohje, lagështi) sipas llojit të kulturave të gjelbërimit dhe bimëve dekorative;
- Kryen shartime në kultura të caktuara të gjelbërimit në periudhën e përshtatshme;
- Kryen kompozime të kulturave të gjelbërimit duke pasur parasysh kushtet dhe kërkesat e rritjes dhe zhvillimit të tyre;
- Kultivon lule për buqeta në sera toke;
- Bën shpërndarje apo marketing për produktet e veta
- Përgatit buqeta lulesh sipas kërkesave të klientëve;
- Ruan dhe kultivon llojshmërinë e florës sonë;
- Mirëmban veglat e punës;
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të jetë mbi 16 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës

punëtor. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale apo trajnimit nëpërmjet punës, kopshtari, kultivuesi i kopshtarisë dhe fidanëve mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse duke ngritur shkallët e karrierës në nivel tekniku. Ndjekja e shkollës së lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në titullin agronom ose inxhinier lulesh.

- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) kopshtari, kultivuesit të kopshtarisë dhe fidanëve duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.
- Punonjësit në këtë profesion mund të specializohen në fushat e mëposhtme, agrikulturë, agromjedis, agronomi, silvikulturë

Shembuj të profesioneve të ngjashëm që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

6111.01	Drejtues për kultivimin e kopshtarisë dhe fidanëve
2134.12	Inxhinier lulesh
3151.05	Teknik lulesh (florikulturë)
9213.09	Punëtor kultivues i luleve në fidanishte

Përshkrimi i Profesionit: "RRITËS TË KAFSHËVE DHE SHPENDËVE DHE TË NGJASHME ME TO"

Emërtimi i profesionit	**Rritës të kafshëve dhe shpendëve dhe të ngjashme me to**
Kodi i profesionit	**612**
Niveli i kompetencës	**II**
Data	*(kur të miratohet)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit "

Rritësi i kafshëve dhe shpendëve dhe të ngjashme me to kryen veprime të nevojshme për rritjen, mbarështimin dhe kujdesin ndaj bagëtive, shpendëve dhe të ngjashme me to; si kafshët shtëpiake, një thundrakët, delet, derrat, dhitë, kuajt, qentë, mace, zvarranikët, , shpendët, shpendët apo kafshë të egra, etj që do të përdoren për punë, sport, për mish, qumësht, lesh, lëkurë dhe produkte tjera, për shitje në treg apo përdorime vetjake.

Ata mund të punësohen në kompani, ferma të ndryshme të prodhimeve blegtorale apo të vetëpunësohet.

Funksionet kryesore

Rritësi i kafshëve dhe shpendëve dhe të ngjashme me to kryen

një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:

- Përcakton llojet dhe sasinë e kafshëve apo shpendëve dhe produkteve blegtorale që duhet të prodhojë;
- Blen kafshët apo shpendët, ushqimin e tyre dhe pajisje tjera;
- Kujdeset për rritjen, mbarështimin, shumimin e kafshëve apo shpendëve;
- Kujdeset për ushqimin dhe ujin e kafshëve apo shpendëve sipas kategorive dhe gjendjes fiziologjike të tyre(racionimi i ushqimit në oraret e caktuara);
- Kryen mjeljen e gjësë së gjallë (lopë, dele,dhi) me dorë apo me mjete të mekanizuara;
- Jep ndihmën e parë me mjekime paraprake në raste të disa sëmundjeve të veçanta të kafshëve dhe shpendëve;
- Kryen pastrimin dhe dezinfektimin individual të kafshëve apo shpendëve, të ambientit dhe vendqëndrimit të tyre;
- Kujdeset për kafshët apo shpendët dhe të vegjëlit e tyre gjatë procesit të lindjes;
- Kryen therjen e kafshëve apo shpendëve për mish apo lëkurë;
- Bën magazinimin e produkteve blegtorale sipas kushteve dhe parametrave specifike të kërkuara ;
- Kujdeset dhe kryen përpunime themelore të produkteve të tyre;
- Kryen përgatitjen produkteve të tyre për treg;
- Kryen mirëmbajtjen e ndërtesave, makinerive dhe pajisjeve;
- Kryen shpërndarjen apo marketingun e produkteve blegtorale në treg ose konsumon ato për nevoja veriake;
- Kryen mbikëqyrjen e punëtorëve të tjerë;
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së

mjedisit.

- Bën preventiv për shërbime të ndryshme që realizohen në njësinë e biznesit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të jetë mbi 16 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës punëtor. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale apo trajnimit nëpërmjet punës, një rritës i kafshëve dhe shpendëve dhe të ngjashme me to mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse duke ngritur shkallët e karrierës në nivel tekniku.
Ndjekja e shkollës së lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivel zooteknik, veteriner apo menaxher blegtoral, sipas specialitetit
Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në fushën e blegtorisë duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.

- Gjithashtu, një punonjës në këtë fushë profesionale duhet të ketë njohuri për përdorimin e solucioneve dezinfektuese(sasinë dhe mënyrën e përdorimit të tyre)
- Punonjës që kryesisht kryejnë detyra të menaxhimit apo

specialist në bujqësi dhe peshkim klasifikohen në njësitë e grupeve në vazhdim: 113 Drejtues ekzekutivë dhe menaxherë, 1311 Drejtues në bujqësi, gjueti, pyje dhe peshkim

- 213 Specialistë të shkencave të jetës, 2132 Zoolog , 3151 Teknikë në bujqësi dhe pyje
- Profesionet të cilët kërkojnë përvojë dhe njohuri të veçanta,të makinave të ndryshme bujqësore klasifikohen në Grupin Kryesor 8, 834 Punëtorë të makinave të ndryshme bujqësore
- Profesionet elementare të natyrës së thjeshtë dhe rutinë, që përfshijnë punën me vegla të dorës dhe pak përpjekje fizike, me pak ose aspak përvojë dhe njohuri paraprake për punën klasifikohen në Grupin Kryesor 7 dhe 9

7511.24	Therës bagëtie
9212	Punëtorë të varieteteve të përziera dhe fermave blegtorale
9212.12	Punëtor krahu në ferma blegtorale

Profesionet që klasifikohen në këtë grup profesionesh, në Listën Kombëtare të Profesioneve janë:

6121 Menaxherë dhe mbikëqyrës të fermave blegtorale
6122 Rritës së gjësë së gjallë për mish dhe bulmet
6123 Rritës shpendësh
6124 Rritës të bletëve dhe krimbit të mëndafshit
6129 Rritës të kafshëve dhe shpendëve jo të klasifikuar diku tjetër

Përshkrimi i Profesionit "RRITËS I GJËSË SË GJALLË PËR MISH DHE BULMET"

Emërtimi i profesionit	**Rritës i gjësë së gjallë për mish dhe bulmet**	
Kodi i profesionit	**6122**	
Niveli i kompetencës	**II**	
Data		*(kur të miratohet)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit

Rritës i gjësë së gjallë për mish dhe bulmet kryen veprime të nevojshme për rritjen, mbarështimin dhe kujdesin e bagëtive; si kafshët shtëpiake, një thundrakët, delet, derrat, dhitë, kuajt, qentë, macet etj që do të përdoren për punë, sport, për mish, qumësht, lesh, lëkurë, dhe produkte tjera, për shitje në treg apo përdorime vetjake.

Ata mund të punësohen në kompani, ferma të ndryshme të prodhimeve blegtorale apo të vetëpunësohet.

Funksionet kryesore

Rritësi i gjësë së gjallë për mish dhe bulmet kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:

- Përcakton llojet dhe sasinë së bagëtisë dhe produkteve blegtorale që duhet të prodhojë;

- Blen gjënë e gjallë, foragjere dhe pajisje tjera;
- Kujdeset për rritjen, mbarështimin, shumimin e gjësë së gjallë,
- Kujdeset për ushqimin dhe ujin e gjësë së gjallë sipas kategorive dhe gjendjes fiziologjike të tyre(racionimi i ushqimit: të koncentruar, ushqimeve të thata dhe njomishteve), në oraret e caktuara,
- Nxjerr në ambient të hapur gjënë e gjallë;
- Kryen mjeljen e gjësë së gjallë (lopë, dele,dhi) me dorë apo me mjete të mekanizuara;
- Kujdeset për rritjen e të vegjëlve, për ushqimin dhe ujin në racione dhe orare të caktuara;
- Jep ndihëm e parë me mjekime paraprake në raste të disa sëmundjeve të veçanta
- Kryen qethjen e deleve në periudhën e kërkuar;
- Kryen pastrimin e gjësë së gjallë, krehjen, (kashaisjen e tyre);
- Bën banjëzimin e të imtave shoqëruar me solucione kundër parazitëve;
- Kryen pastrimin dhe dezinfektimin e ambientit dhe vendqëndrimit të gjësë së gjallë;
- Kujdeset për gjënë e gjallë dhe të vegjlit e tyre gjatë procesit të lindjes
- Kryen therjen e gjësë së gjallë për mish;
- Bën magazinimin e produkteve blegtorale sipas kushteve dhe parametrave specifike të kërkuara;
- Kujdeset dhe kryen përpunime themelore të produkteve të tyre;
- Kryen përgatitjen produkteve të tyre për treg;
- Kryen mirëmbajtjen e ndërtesave, makinerive dhe pajisjeve;
- Kryen shpërndarjen apo marketingun e produkteve blegtorale në treg ose konsumon ato për nevoja veriake;

- Kryen mbikëqyrjen e punëtorëve të tjerë; - Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit. - Bën preventiv për shërbimet e ndryshme që realizohen në njësinë e biznesit.
Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion). - Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë; - Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion. - Të jetë mbi 16 vjeç; - Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht. **Informacion shtesë** - Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës punëtor. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale apo trajnimit nëpërmjet punës, një rritës i gjësë së gjallë për mish dhe bulmet mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse duke ngritur shkallët e karrierës në nivel tekniku. Ndjekja e shkollës së lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivel zooteknik, veteriner apo menaxher blegtoral, sipas specialitetit - Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në fushën e blegtorisë duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person

fizik apo juridik, sipas rastit.

- Të ketë njohuri për përdorimin e solucioneve dezinfektuese (sasinë dhe mënyrën e përdorimit të tyre)

Shembuj të profesioneve të ngjashëm që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

6121 Menaxherë dhe mbikëqyrës të fermave blegtorale
6121.02 Drejtues për rritjen e gjësë së gjallë për mish dhe bulmet
7511.24 Therës bagëtie
9212.12 Punëtor krahu në ferma blegtorale
9212 Punëtorë të varieteteve të përziera dhe fermave blegtorale

Përshkrimi i Profesionit “RRITËS SHPENDËSH ”

Emërtimi i profesionit **Rritës shpendësh**	
Kodi i profesionit **6123**	
Niveli i kompetencës ***II***	
Data	*(kur të miratohet)*
Përshkrim i përgjithshëm i profesionit ” Rritës shpendësh” Rritësi i shpendëve kryen veprime të nevojshme për prodhimin, shtimin dhe rritjen e shpendëve dhe zogjve, kujdeset për shitjen apo shpërndarjen e shpendëve, vezëve, mishit të tyre apo të puplave në tregje si dhe për përdorime vetjake. Ata mund të punësohen në kompani, ferma të ndryshme apo të vetëpunësohet.	
Funksionet kryesore Rritësi i shpendëve kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës: ➢ Përcakton llojet dhe sasinë e shpendëve dhe produkteve të tyre që duhet të prodhojë; ➢ Kujdeset për rritjen dhe shumimin e shpendëve; ➢ Bën blerjen e zogjve; ➢ Kujdeset për rritjen e zogjve, për ushqimin dhe ujin, në	

racione dhe orare të caktuara;

- Kujdeset për ushqimin dhe ujin e i shpendëve sipas gjendjes fiziologjike të tyre, në oraret e caktuara.
- Siguron bazën materiale të nevojshme për rritjen e shpendëve;
- Kryen trajtimin e ushqimeve me substance shtesë (multivitamina);
- Mbikëqyr gjendjen e shpendëve dhe veçon nga ambienti të sëmurët apo të dëmtuarit;
- Kujdeset për periudhën e inkubatorit duke ruajtur kushtet duhura të lagështisë dhe temperaturës;
- Largon nga inkubatori vezët e dëmtuara;
- Kujdeset për të porsalindurit duke u siguruara ambiente shumë të pastra dhe kushte të tjera sipas parametrave;
- Siguron një sistem të rregullt ajrimi dhe ndriçimi të ambientit gjatë 24 orëve;
- Kryen mbledhjen dhe seleksionimin e vezëve;
- Kryen therjen dhe heqjen e puplave të shpendëve për mish;
- Kryen pastrimin dhe dezinfektimin e ambientit dhe vendqëndrimit të shpendëve;
- Bën magazinimin e mishit dhe vezëve sipas kushteve dhe parametrave specifike të kërkuara, në dhoma frigoriferike;
- Kryen përgatitjen dhe paketimin e mishit të shpendëve dhe produkteve të tyre për treg;
- Mirëmban ndërtesat, makineritë dhe pajisjet;
- Kryen shpërndarjen apo marketingun e produkteve në treg ose konsumon ato për nevoja veriake;
- Kryen mbikëqyrjen e punëtorëve të tjerë;
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit.

Bën preventiv për shërbimet e ndryshme që realizohen në

njësinë e biznesit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të jetë mbi 16 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës punëtor. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale apo trajnimit nëpërmjet punës, një rritës shpendësh mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse duke ngritur shkallët e karrierës në nivel tekniku. Ndjekja e shkollës së lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivel zooteknik, veteriner apo menaxher blegtoral, sipas specialitetit
- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në fushën e blegtorisë duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.
- Të ketë njohuri për përdorimin e solucioneve dezinfektuese(sasinë dhe mënyrën e përdorimit të tyre)
- Të ketë njohuri për përdorimin e substance shtesë (multivitamina) (sasinë dhe mënyrën e përdorimit të tyre)

Shembuj të profesioneve të ngjashëm që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

6121 Menaxherë dhe mbikëqyrës të fermave blegtorale
6129 Rritës të kafshëve dhe shpendëve jo të klasifikuar diku tjetër
6121.04 Drejtues për rritjen e shpendëve
7511.21 Regjës shpendësh

Përshkrimi i Profesionit "RRITËS TË BLETËVE"

Emërtimi i profesionit	**Rritës të bletëve**
Kodi i profesionit	**6124**
Niveli i kompetencës	**II**
Data	*(kur të miratohet)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit " Rritës të bletëve"

Bletërritësi kryen veprimtaritë e nevojshme për mbarështimin dhe kujdesin e insektit të bletës dhe për mbledhjen e produkteve të saj.

Ai mund të punësohen në kompani, ferma të ndryshme të apo të vetëpunësohet.

Funksionet kryesore

Bletërritësi kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:

- Siguron bletët, kosheret dhe materiale e pajisje tjera të nevojshme
- Konsultohet vazhdimisht me kolegë dhe specialistë të fushës (shoqatën e Bletërritësve)
- Harton kalendarin vjetor të aktiviteteve të tij
- Krijon parkun e bletëve
- Bën dezinfektimin e vendqëndrimit të bletëve

- Riparon kosheret e dëmtuara
- Realizon kontrolle teknike periodike të bletëve
- Kujdeset për kosheret e bletëve sipas kushteve te ndryshme meteorologjike.
- Kryen kontrollin pranveror për ekzistencën e mbretëreshës, e rezervave ushqimore, etj, duke bërë zëvendësimet e nevojshme
- Bën trajtime të nevojshme me medikamente dhe dezinfektime për sëmundje të ndryshme
- Bën zëvendësime të nevojshme të hojeve në periudhën e duhur
- Përgatit shurupin e sheqerit dhe realizon ndërhyrjen me ushqim në periudhën e duhur për bletët
- Bën shtesa të nevojshme në se duhen (maj - 15 qershor)
- Parandalon fenomenin e roitjes (prishja e qelizave të mbretëreshës)
- Bën përgatitjet për mbledhjen e mjaltit
- Realizon procesin e shtegtimit të bletëve për në zona malore
- Realizon vjeljen e mjaltit kur është arritur vulosja deri në ¾ e saj
- Realizon qëndrimin në kullota vjeshtore
- Realizon kthimin e bletëve në parkun e tyre fillestar
- Bën përpunimin dhe ruajtjen e produkteve të bletës (qumështit të bletës, polenit, propolisit, dyllit, helmit të bletës)
- Bën magazinimin e produkteve të bletës sipas kushteve dhe parametrave specifike të kërkuara
- Kryen shpërndarjen apo marketingun e produkteve në treg ose konsumon ato për nevoja veriake
- Organizon punën
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit.

Bën preventiv për shërbimet e ndryshme që realizohen në njësinë e biznesit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të ketë kryer praktikë pranë një bletërritësi me eksperiencë
- Të jetë mbi 20 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës punëtor, por është e domosdoshme që të ketë njohuri shumë të mira mbi biologjinë e zhvillimit të bletës. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale apo trajnimit nëpërmjet punës, një bletërritës mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse duke ngritur shkallët e karrierës në nivel tekniku. Ndjekja e shkollës së lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivel zooteknik, veteriner apo menaxher blegtoral, sipas specialitetit
- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në fushën e blegtorisë duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.

Shembuj të profesioneve të ngjashëm që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

6121 Menaxherë dhe mbikëqyrës të fermave blegtorale
6124.01 Bletërritës
6124.02 Fermer bletësh
6124.03 Fermer i krimbit të mëndafshit
6124.04 Fermer për rritjen e krimbit të mëndafshit
9212 Punëtorë të varieteteve të përziera dhe fermave blegtorale

Përshkrimi i Profesionit "RRITËS TË KRIMBIT TË MËNDAFSHIT"

Emërtimi i profesionit	**Rritës të krimbit të mëndafshit**	
Kodi i profesionit	**6125**	
Niveli i kompetencës	**II**	
Data		*(kur të miratohet)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit " Rritës të krimbit të mëndafshit"

Rritësi i krimbit të mëndafshit kryen veprime të nevojshme për mbarështimin, rritjen dhe kujdesin për krimbin e mëndafshit dhe për mbledhjen e produkteve të tij.

Ai mund të punësohet në kompani, ferma të ndryshme apo të vetëpunësohet.

Funksionet kryesore

Rritësi i krimbit të mëndafshit kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:

- Përcakton sasinë e farës(vezëve) të krimbit të mëndafshit që do të rritet;
- Përcakton ambientin ku do të rritë këtë insekt sipas kushteve teknike të kërkuara (dritës, temperaturës,

ajrosjes, lagështisë);

- Bën dezinfektimin e ambientit me elementë natyrore ose me elementë kimike të ndryshëm (drita e diellit, gëlqere, klonomini, squfuri,etj.);
- Kultivon bazën ushqimore të krimbit të mëndafshit (mbjelljen e manit);
- Harton kalendarin e aktiviteteve të tij (sipas sezonit në të cilin do të rritet krimbi i mëndafshit - pranverë, verë ose vjeshtë)
- Vendos vezët në shtretër të posaçëm (mbi mbeturina kashte);
- Siguron kushtet dhe parametrat e kërkuara, sipas fazave të ndryshme të zhvillimit të embrionit;
- Ushtron kontrolle periodike të kushteve teknike të dritës, temperaturës, ajrosjes, lagështisë;
- Siguron ushqim për krimbin e mëndafshit (gjethet e manit);
- Seleksionon ushqimin e nevojshëm (gjethet manit) sipas fazave të zhvillimit të këtij insekti;
- Ruan dhe magazinon rezervat ushqimore sipas kushteve të kërkuara (pa lagështi dhe me freskinë e nevojshme);
- Ushqen insektin në fazat ndryshme të zhvillimit të tij, me sasinë dhe cilësinë e duhur të gjethes së manit;
- Bën kontrolle të vazhdueshme të vezëve apo larvave duke hequr ato të dëmtuarat;
- Ndjek proceset e zhvillimit të krimbit të mëndafshit;
- Kontrollon gjendjen shëndetësore të krimbit të mëndafshit;
- Bën ndarjen/seleksionimin e krimbave të mëndafshit sipas fazave të zhvillimit, në ambiente të veçanta;
- Bën ndërrimin e shtresës së kashtës dhe zgjerimin e sipërfaqes duke iu përshtatur fazave të zhvillimit;
- Siguron kushtet e duhura për periudhën e gjumit të krimbit të mëndafshit;

- Ndërton mëshikore për endjen e mëshikëzës;
- Bën ngjitjen e mëshikëzave;
- Bën vjeljen e mëshikëzave për prodhim industrial në kohën e duhur;
- Bën vjeljen e mëshikëzave për prodhim e vezës (farës);
- Bën klasifikimin e mëshikëzave;
- Bën magazinimin apo transportimin e mëshikëzave, sipas kushteve të kërkuara;
- Kryen seleksionimin e mëshikëzave për farë;
- Bën prodhimin e farës;
- Kryen larjen dhe dezinfektimin e farës;
- Than farën dhe bën shkërmoqjen e farës;
- Kryen paketimin dhe ruajtjen e farës;
- Plotëson dokumentacionin e nevojshëm për çdo fazë të zhvillimit dhe rritjes së krimbit të mëndafshit;
- Kryen mbikëqyrjen e punëtorëve të tjerë;
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit;
- Bën preventiv për shërbimet e ndryshme që realizohen në njësinë e biznesit;
- Konsultohet vazhdimisht me kolegë dhe specialistë të fushës;

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të jetë mbi 16 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës punëtor por është e domosdoshme që të ketë njohuri shumë të mira mbi biologjinë e zhvillimit të insektit të krimbit të mëndafshit. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale apo trajnimit nëpërmjet punës, një rritës i krimbit të mëndafshit mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse. Ndjekja e shkollës së lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivel zooteknik, veteriner apo menaxher blegtoral, sipas specialitetit.
- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në fushën e blegtorisë duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.

Shembuj të profesioneve të ngjashëm që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

6121 Menaxherë dhe mbikëqyrës të fermave blegtorale
6124.03 Fermer i krimbit të mëndafshit
6124.04 Fermer për rritjen e krimbit të mëndafshit
9212 Punëtorë të varieteteve të përziera dhe fermave blegtorale

Përshkrimi i Profesionit "PUNONJËS I PYJEVE"

Emërtimi i profesionit	**"Punonjës i Pyjeve"**
Kodi i profesionit	**6210**
Niveli i kompetencës	**II**
Data	*(kur të miratohet)*

Përshkrimi i përgjithshëm i profesionit

Punëtoret e pyjeve janë njohës të mirë dhe zbatues të teknikave të punimeve në fushën e pyjeve, mjedisit, florës, faunës dhe kullotave. Ato janë zbatues direkt të punimeve që kryhen në terren, në fushën e menaxhimit të ekonomisë pyjore dhe të trajtimit silvo-teknike të pyjeve, si dhe ato të shfrytëzimit të materialit drusor.
Punëtori i pyjeve mund të punësohet në sektorët pyjor të Drejtorive të Shërbimit Pyjor të Rretheve, në Shoqatat e Përdoruesve të Pyjeve dhe Kullotave të Qeverisjes Vendore, në subjektet private apo kompanitë që kryejnë punime në pyje.

Funksionet kryesore

Punonjësi i pyjeve kryen një sërë detyrash të rëndësishme si më poshtë:

- Kryen procesin e damkimit të materialit drusore;
- Realizon procesin e prerjes së drurit;
- Bën pastrimin e trupit nga degët;
- Bën matjet dhe seleksionon trupin sipas asortimenteve që dalin;

- Drejton dhe transporton trupin deri në sheshin e depozitimit duke iu përshtatur kushteve të terrenit dhe skemës teknologjike të shfrytëzimit;
- Kryen procesin e stivimit të trupit, si dhe stivon drutë e zjarrit sipas përmasave të përcaktuara;
- Ndërton skelën e ngarkimit të trupave;
- Ngarkon automjetet me material drusore me krahë, nga skela me capinë, nga toka me krah ose me vinç;
- Ngarkon drutë e zjarrit me krah;
- Realizon pastrimin e grumbullimin e mbeturinave për sipërfaqen e punuar;
- Kujdeset për mbrojtjen e filizërisë të instaluar gjatë kryerjes së punimeve;
- Mirëmban veglat dhe pajisjet e punës;
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit;

Në pyllëzime

- Përgatit piketat për piketim;
- Realizon piketimin e objektit sipas skemës së paraqitur në projekt;
- Realizon hapjen e gropave sipas piketimit të bërë;
- Realizon transportin e fidanëve me krah apo mjete te tjera;
- Bën përgatitjen e fidanit për mbjellje dhe realizon atë;
- Kryen shërbime kulturore gjatë verës (prashitje, vaditje, plehërime);

Përmirësimet pyjore

- Bën rrallimin e drurëve të shënuar në terren;
- Realizon krasitjen e degëzave që duhen hequr sipas përcaktimit të projektit;

- Pret cungjet e vjetër dhe të kalbur, që duhen hequr;
- Grumbullon mbeturinat në togje ose në breza sipas vijave rrushkulluese;

Sistemime malore

- Realizon hapjen e themelit sipas piketimit të bërë;
- Transporton gurët dhe materialet e tjera të ndërtimit si rëre, çimento etj;
- Realizon ndërtimin e murit të pritës sipas projektit;

Fidanishte pyjore

- Realizohet dezinfektimi i tokës dhe farës;
- Kryen punimet e tokës qilizim, 25 cm si dhe nivelimin e saj;
- Bën ndarja e fidanishtes në vllaja;
- Bën heqjen e vijave orientuese;
- Përgatit tericatin (dheu përzihet me pleh);
- Mbush qeskat me masën e përzier;
- Vendosen farat në qeskë;
- Vendosen qeskat në fidanishte;
- Ruan fidanishten nga dëmtuesit e ndryshëm;
- Realizon proceset e tjera si vaditjen, heqjen e barërave të këqija etj;

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.

- Të jetë mbi 16 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës punëtor. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale apo trajnimit nëpërmjet punës, një punonjës pyjesh mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse duke ngritur shkallët e karrierës në nivel tekniku. Ndjekja e shkollës së lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në agronom apo inxhinier pyjesh.
- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në këtë fushë duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.
- Të ketë njohuri për përdorimin e pesticideve dhe certifikatë për këtë fushë
- Të ketë njohuri për përdorimin e mjeteve dhe pajisjeve, etj
- Ai mund të punësohet dhe në punë të tjera si: Vrojtues, sinjalizues i sëmundjeve, dëmtuesve dhe zjarreve që bien në pyjet dhe kullotat; Punëtor në zona të mbrojtura si parqe Kombëtare dhe Peizazhe Natyrore; Punëtor në sektorët e shfrytëzimeve pyjore nga subjekte te ndryshëm; Punëtor nëpër zdrukthëtari të ndryshme; Punëtor në përmirësimin e kullotave; Punëtor në drejtoritë e gjelbërimit pranë bashkive në fidanishtet e gjelbërimit;

Shembuj të profesioneve të ngjashëm që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

1311.04	Drejtor në fushën e pylltarisë
2134.13	Inxhinier pyjesh
3151.08	Teknik pyjesh
3151.09	Teknik silvikulture (drurët)
5169.10	Roje pyjesh
9214	Punëtorë pyjesh

GRUPI 7. Zejtarë, artizanë dhe profesione të lidhura me to

Ky grup kryesor përfshin profesione, funksionet kryesore të cilave kërkojnë njohuritë dhe eksperiencën e nevojshme në fushën e zejeve dhe artizanatit, të cilat ndërmjet të tjerash, përfshijnë njohjen e materialeve dhe veglave/instrumenteve që përdoren, sikurse edhe të gjitha fazat e procesit të prodhimit, duke përfshirë karakteristikat dhe qëllimin e përdorimit të produkteve përfundimtare. Puna kryhet me dorë dhe me vegla të dorës ose të tjera, të cilat përdoren për të zvogëluar përpjekjen fizike dhe kohën e nevojshme për detyrat e veçanta, si dhe për përmirësimin e cilësisë së produkteve. Funksionet kryesore konsistojnë në përzgjedhjen e lëndëve të para, ndërtimin e ndërtesave dhe strukturave të tjera, dhe prodhimin e shumë produkteve, duke përfshirë produktet artizanale.

Detyrat që kryhen zakonisht përfshijnë: nxjerrjen e mineraleve të ngurta; ndërtimin, mirëmbajtjen dhe riparimin e ndërtesave dhe strukturave të tjera; derdhjen, saldimin dhe formimin e metaleve; ndërtimin dhe instalimin i strukturave të rënda metalike, pajisjeve për ngritje dhe të ngjashme me to; prodhimin e makinerive, veglave, pajisjeve dhe artikujve të tjerë nga metali; montim të makinerive për operatorët ose montim të pajisjeve apo veglave të ndryshme të makinerisë; përshtatjen, mirëmbajtjen dhe riparimin e makinerive industriale, duke përfshirë motorët dhe automjetet, instrumentet elektrike dhe elektronike dhe pajisje të tjera; bërjen e instrumenteve precizë, artikujve të argjendarisë dhe artikujve të tjerë të çmuar metalik shtëpiakë, produkteve qeramike, të qelqit dhe të ngjashme me to; prodhime artizanale; realizimin e punës së shtyp-shkrimit, prodhimin dhe përpunimin e produkteve ushqimore dhe artikujve të ndryshëm prej druri, tekstili, lëkure dhe materialeve të ngjashme. Mund të përfshihet mbikëqyrja e punëtorëve të tjerë.

Shumica e profesioneve në këtë grup kryesor kërkojnë shkathtësitë e nivelit të dytë të kompetencës sipas niveleve të ISCO -08.

Profesionet në këtë grup kryesor klasifikohen në pesë nëngrupe kryesore, 15 grupe të vogla dhe 72 grupe njësi, të cilat reflektojnë dallimet përkatëse përsa i përket funksioneve të tyre në lidhje me fushat e ndryshme të specializimeve.

Profesionet në këtë grup kryesor klasifikohen në nën-grupet kryesore si në vijim:

71. Punonjës të ndërtimit
72. Punëtor të punimit të metaleve dhe montimit të makinerive
73. Punonjës të prodhimit të sendeve të imta të punëve me dorë (artizanët) të shtypshkrimit dhe të tjera të ngjashme
74. Punonjës në profesionet e elektro-teknologjisë
75. Punonjës të përpunimit të ushqimit, drurit, tekstileve dhe tjera të ngjashme

Përshkrimi i Profesionit "PUNËTOR NDËRTIMI"

<table>
<tr><td colspan="2">Emërtimi i profesionit Punëtor ndërtimi</td></tr>
<tr><td colspan="2">Kodi i profesionit 711</td></tr>
<tr><td colspan="2">Niveli i kompetencës II</td></tr>
<tr><td>Data</td><td>(kur të miratohet)</td></tr>
<tr><td colspan="2">Përshkrim i përgjithshëm i profesionit
Punëtori i ndërtimit, ndërton, mirëmban dhe riparon ndërtesat dhe struktura të tjera që nga themelet, muret dhe pjesët të tjera kryesore të ndërtesës dhe konstruksione të tjera, si jashtë ashtu edhe brenda,duke përdorur teknika dhe materiale tradicionale apo moderne të ndërtimit. Ai kryen punime muraturë, suvatime, shtime pllakash dhe parketesh, lyerje me bojë etj.

Ai mund të punësohet në kompani të ndryshme ndërtimi, në shoqëri tregtare që kanë reparte të shërbimit dhe mirëmbajtjes në ndërtim apo të vetëpunësohen</td></tr>
<tr><td colspan="2">Funksionet kryesore

Punëtori i ndërtimit kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:

➢ Studion projektin përkatës;
➢ Bën preventivin e materialeve të duhura sipas</td></tr>
</table>

specifikimeve të projektit;

- Përgatit terrenin për ndërtimin e banesave apo strukturave tjera;
- Siguron bazën e nevojshme materiale;
- Ndërton dhe riparon themelet për ndërtesa të vogla dhe të mëdha apo të konstruksioneve të tjera duke përdorur struktura dhe materiale tradicionale të ndërtimit si: gurë, tulla, beton, parafabrikate, dru, etj.;
- Ndërton dhe riparon mure dhe strukturat tjera ndërtimi me tullat, gurë dhe materiale të ngjashme;
- Ndërton dhe përforcon skelete dhe struktura ndihmëse në ndërtim (punime karpentierë);
- Ndërton dhe riparon skelete dhe struktura përforcuese betoni;
- Kryen punime finalizimi të pjesëve të jashtme me materialet e kërkuara nga projekt;
- Ndërton dhe riparon lloje të ndryshme të strukturave dhe ndërtimeve prej druri.;
- Ndërton strukturat e duhura për të mbështetur çatinë
- Mbulon muret me llaç, baltë, kashtë, apo materiale të tjera(punime suvatimi);
- Fikson parafabrikate në rastet kur përdorë ato si bazë në ndërtim;
- Kryen punime ne çati;
- Shtron pllaka, parkete, mozaik apo materiale të tjera në dysheme apo sipërfaqe të tjera të duhura sipas kërkesave të projektit;
- Kryen punime izolimi në ndërtesa;
- Mirëmban dhe riparon strukturat ekzistuese;
- Konsultohet me inxhinier, topograf apo teknikë të tjerë për objektin;
- Bën marrëveshje dhe rregullime të nevojshme për punët e specializuar të tilla si; muraturë, lyerje, instalime të pajisjeve hidraulike dhe elektrike;

- Mban shënimet e duhura për detyrat e kryera si dhe kohën e kryerjes së tyre;
- Realizon detyra të tjera të ngjashme;
- Mbikëqyr punëtorë të tjerë;
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit.
- Bën preventiv për shërbimet e ndryshme që realizohen në njësinë e biznesit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të jetë mbi 18 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës punëtor. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale dhe teknike apo trajnimit nëpërmjet punës, një punëtor ndërtimi mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse. Ndjekja e shkollës së lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivelin inxhinier ndërtimi, arkitekt.
- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në këtë

fushë ndërtuesit të banesave i duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.

Shembuj të profesioneve që klasifikohen në këtë grup profesionesh në Listën Kombëtare të Profesioneve:

7111 Ndërtues banese
7112 Muratorë dhe suvatues
7113 Betonues dhe të tjerë që lidhen me to
7114 Karpentier dhe marangoz
7115 Ndërtues të çative
7116 Shtrues pllakash
7117 Punëtor të izolimeve
7118 Bojaxhi ndërtesash dhe të tjerë që lidhen me to

Përshkrimi i Profesionit "NDËRTUES BANESE"

Emërtimi i profesionit *Ndërtues banese*	
Kodi i profesionit *7111*	
Niveli i kompetencës *II*	
Data	*(kur të miratohet)*
Përshkrim i përgjithshëm i profesionit Ndërtuesi i banesave me material tradicionale ose jo, ndërton, mirëmban dhe riparon ndërtesat dhe struktura të tjera duke përdorur teknika dhe materiale tradicionale apo moderne të ndërtimit, si p.sh: kashtë, baltë, dërrasë, shtylla, por dhe materiale të tjera apo parafabrikate. Ata mund të punësohen në kompani të ndryshme ndërtimi, në shoqëri tregtare që kanë reparte të shërbimit për ndërtim dhe të vetëpunësohen	
Funksionet kryesore Ndërtuesi i banesave kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës: ➢ Studion projektin për objektin e punës; ➢ Bën preventivin e punimeve dhe materialeve të duhura; ➢ Përgatit terrenin për ndërtimin e ndërtesave apo strukturave tjera;	

- Siguron bazën e nevojshme materiale;
- Sistemon veglat e punës dhe materialet e nevojshme sipas procesit te punës;
- Kontrollon kuotat e nivelit të sipërfaqes për të caktuar kuotën zero;
- Ndërton strukturat e duhura për të mbështetur çatinë;
- Fikson trarët e kulmit;
- Mbulon çatinë me materialet e duhura;
- Nivelon dyshemenë për ta bërë të lëmuar dhe rezistente;
- Bën mirëmbajtjen dhe riparimin e strukturave ekzistuese;
- Konsultohet me inxhinierë apo teknikë të tjerë për objektin;
- Bën nivelimet e nevojshme me materialet e duhura;
- Bën marrëveshje dhe rregullimet e nevojshme për punët e specializuar të tilla si: muraturë, lyerje, instalime të pajisjeve hidraulike dhe elektrike (nënkontraktim);
- Mban shënimet e duhura për detyrat e kryera, si dhe kohën e kryerjes së tyre;
- Realizon detyra të tjera të ngjashme;
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit;
- Bën preventiv për shërbimet e ndryshme që realizohen në njësinë e biznesit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të jetë mbi 18 vjeç;

- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës punëtor. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale dhe teknike apo trajnimit nëpërmjet punës, një ndërtues banesash mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse. Ndjekja e shkollës së lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivelin inxhinier ndërtimi.
- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në këtë fushë ndërtuesit të banesave i duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.

Shembuj të punësimeve të mundshme në këtë profesion, që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

7111.01	Fiksues parafabrikatesh për ndërtesa
7111.02	Ndërtues oxhaqesh
7111.03	Ndërtues shtëpish me mjete jo tradicionale
7111.04	Ndërtues shtëpish me mjete tradicionale
7111.05	Ngritës parafabrikatesh për ndërtesa
7111.06	Punëtor montimi shtëpish/jo parafabrikate

Përshkrimi i Profesionit "MURATORË DHE SUVATUES"

Emërtimi i profesionit	***Muratorë dhe suvatues***
Kodi i profesionit	***7112***
Niveli i kompetencës	***II***
Data	*(kur të miratohet)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit

Muratori dhe suvatuesi ndërton dhe riparon themele, mure ndarëse, oxhaqe, harqe, mure të puseve(për veshjet e tyre me gurë), rrugë dhe kalldrëme prej guri dhe strukturat të tjera të ndërtimi, me tulla, gurë, blloqe betoni dhe materiale të ngjashme, si dhe bën suvatime të sipërfaqeve të tyre. Muratori dhe suvatuesi ndërton, riparon dhe suvaton tavane me gips, tavane të varura zbukurues, sipërfaqe të tjera dekorative etj.

Ata mund të punësohen në kompani të ndryshme me aktivitet ndërtimi, shërbimi apo të vetëpunësohen.

Funksionet kryesore

Muratori dhe suvatuesi kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:

- Njihet me projektin dhe specifikimet teknike të punës që

do të kryejë;

- Njihet me objektin e punës;
- Konsultohet me kolegët e tjerë të punës për procesin e punës;
- Bën kontrollin paraprak të vendit të punës para fillimit të procesit;
- Bën kontrollin përfundimtar të punimeve, duke u siguruar që gjithçka është sipas përshkrimit në projekt;
- Bën organizimin e punës;
- Përzgjedh materialet e nevojshme dhe veglat e punës para fillimit të procesit të punës;
- Respekton me rigorozitet radhën e kryerjes së çdo procesi pune sipas orientimit të dhënë në objekt;
- Respekton rregulloren e brendshme të përcaktuar më parë nga drejtuesi i punimeve në objekt;
- Bën piketimin e mureve të objektit (si p.sh: të furrave për djegie, të oxhaqeve, të puseve për veshje e tyre me gurë, të rrugëve dhe kalldrëmeve prej gurit; apo të konstruksioneve të tjera në ndërtim).
- Bën përgatitjen e sasisë së nevojshme të llacit për procesin ditor të punës, duke respektuar porcionet e duhura të materialeve përbërëse;
- Bën breza përforcues betoni në gjysmën e lartësisë së murit ose sipas specifikimit në projekt;
- Kontrollon nëse muret janë të lidhur midis tyre horizontalisht dhe vertikalisht duke garantuar kështu qëndrueshmërinë e tyre;
- Bën paturat;
- Ndërton soletat;
- Vendos arkitrarët e dyerve dhe dritareve;
- Vendos kondrakasat e dyerve dhe dritareve, nëse ka të tilla të parashikuara në projekt.
- Bën fashot e suvatimit në mure;

- Bën sprucimin e mureve para suvatimit për të garantuar lidhjen e suvatimit me murin.;
- Bën mbushjen me llac të mureve në nivelin e fashove me dorë ose me pompë në varësi të materialit të përcaktuar nga drejtuesi teknik në objekt.
- Bën shtresën e finos mbi dorën e parë të suvatimit.
- Përgatit materialin e nevojshëm për tavane me gips apo për tavane të varura zbukurues duke bërë matjet dhe prerjet e duhura;
- Kryen suvatime për sipërfaqe dekorative, apo për sipërfaqe fibroze sipas projektit;
- Bën stukime apo riparimet e duhura të objekteve të ndryshme;
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit;
- Bën preventiv për shërbimet e ndryshme që realizohen në njësinë e biznesit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të jetë mbi 16 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës punëtor. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar. Më pas

nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale dhe teknike apo trajnimit nëpërmjet punës, një murator dhe suvatues mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse duke ngritur shkallët e karrierës në nivel tekniku. Ndjekja e shkollës së lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivelin inxhinier ndërtimi, arkitekt.

- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në fushën e shërbimeve të ndërtimit duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.
- Punonjësit në këtë profesion mund të specializohen në fushat e mëposhtme, të tilla si: Murator për mure guri, murator për mure tulle, murator furrash për djegie, murator oxhaqesh, murator për konstruksione, specialist për tavane me gips, specialist për tavane të varura zbukurues, suvatues, suvatues për sipërfaqe dekorative

Shembuj të punësimeve të mundshme në këtë profesion që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

7112.01 Murator furrash për djegie
7112.02 Murator oxhaqesh
7112.03 Murator për konstruksione
7112.04 Murator për mure guri
7112.05 Murator për mure tulle
7112.06 Murator për mure tulle zbukurues
7112.07 Murator për stukime
7112.08 Murator për veshje furrash
7112.09 Murator për veshje pusesh me gurë
7112.10 Murator për veshje të jashtme me gurë
7112.11 Murator për veshjen e formave për derdhje metali
7112.12 Murator tullash zjarrduruese

7112.13 Piketues
7112.14 Specialist për tavane me gips
7112.15 Specialist për tavane të varura zbukurues
7112.16 Suvatues
7112.17 Suvatues për sipërfaqe dekorative
7112.18 Suvatues për sipërfaqe fibroze
7112.19 Suvatues për stukime
7112.20 Suvatues për tavane të varura

Përshkrimi i Profesionit "BETONUES DHE TË TJERË QË LIDHEN ME TO"

<table>
<tr><td colspan="2">Emërtimi i profesionit Betonues dhe të tjerë që lidhen me to</td></tr>
<tr><td colspan="2">Kodi i profesionit 7113</td></tr>
<tr><td colspan="2">Niveli i kompetencës II</td></tr>
<tr><td>Data</td><td>(kur të miratohet)</td></tr>
<tr><td colspan="2">Përshkrim i përgjithshëm i profesionit
Betonuesi dhe punëtorë që lidhen me to ndërtojnë korniza dhe struktura të përforcuara prej betoni ose prej allçie, përforcojnë sipërfaqet e çimentos, bëjnë hapjen e çimentos në mure, korniza shkallësh, tarraca, etj. Gjithashtu, ato përfundojnë dhe riparojnë sipërfaqe prej çimentoje. Ndërtojnë struktura të përforcuara hekuri për vëllimet apo sipërfaqet që do të betonojnë sipas një projekti paraprak.
Ata mund të punësohen në kompani të ndryshme me aktivitet ndërtimi apo të vetëpunësohen.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Funksionet kryesore
Betonuesi kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:
Betonues:</td></tr>
</table>

- Njihet me projektin dhe specifikimet teknike të objektit ku do të punojë;
- Bën kontrollin paraprak të vendit të punës para fillimit të procesit;
- Bën organizimin e punës me kolegët e tjerë përpara fillimit të procesit;
- Bën sistemimin e materialeve dhe veglave të punës sipas proceseve të punës.
- Respekton me rigorozitet radhën e kryerjes së çdo procesi pune sipas orientimit të dhënë në objekt;
- Siguron sasitë e duhura të materialeve për betonin, sipas markave të përcaktuara në projekt;
- Realizon procesin e përzierjes së sasisë së duhur të materialeve përbërëse të betonit me sasinë e duhur të ujit, me dorë ose me makineri;
- Bën betonimin e kolonave, shkallëve, mureve, ballkoneve, soletës, urave, apo strukturave të tjera në kohën e duhur, sipas radhës së përcaktuar nga projekti dhe drejtuesi teknik i objektit;
- Bën vibrimin e betonit gjatë çdo betonimi;
- Kryen nivelimin e betonit;
- Kryen lustrimin e betonit apo çimentos;
- Bën trajtimin me ujë të strukturave pas betonimit;
- Bën riparimin e defekteve te vogla pas betonimeve (zgavra,vrima etj);
- Bën dorëzimin e punimeve tek drejtuesi teknik i objektit duke bere dhe shënimet përkatëse të afateve të punimit të kryer;
- Bën riparime të ndryshme të sipërfaqeve të betonuara;
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit.
- Bën preventiv për shërbimet e ndryshme që realizohen në njësinë e biznesit.

Hekurkthyes:

- Përzgjedh llojin e hekurit sipas specifikimeve të bëra në projekt;
- Bën matjet e duhura të hekurit duke respektuar tolerancat teknike;
- Pret hekurin sipas përmasave të duhura duke eliminuar mbetjet (sa më pak firo);
- Bën kthimin e hekurit sipas formave të përcaktuar në projekt;
- Vendos hekurin sipas specifikimeve të projektit;
- Bën "mbjelljen" e kolonave në bashkëpunim me topografin ose inxhinierin e zbatimit për strukturat vertikale (kolona, mure anësore....);
- Bën montimin (lidhjen) e hekurit sipas specifikimeve të përcaktuara;
- Për strukturat horizontale (trarë, soleta....) puna fillon me lidhjen e trarëve duke respektuar distancat e vendosjes së stafave sipas projektit;
- Bën lidhjen e hekurave të soletës (që mund të jetë monolite ose e lehtësuar);
- Kontrollon strukturat e përfunduara të hekurit që të jenë në përputhje me projektin;
- Bën dorëzimin e punimeve tek drejtuesi teknik i objektit;
- Kryen detyra të lidhura mbikëqyrjen e punëtorëve të tjerë;
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit.
- Bën preventiv për shërbimet e ndryshme që realizohen në njësinë e biznesit;
- Përdor veglat,mjetet apo makineritë e duhura të punës si; gërshërë hekuri dore,
- gurë fresibël,makinë prerëse (tranxhë), banko kthimi hekuri sipas trashësisë së hekurit, banko stafash.......

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të jetë mbi 16 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës punëtor. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale dhe teknike apo trajnimit nëpërmjet punës, një betonues dhe të tjerë që lidhen me to mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse duke ngritur shkallët e karrierës në nivel tekniku. Ndjekja e shkollës së lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivelin inxhinier ndërtimi.
- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) ne fushën e shërbimeve të ndërtimit duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.

Shembuj të punësimeve të mundshme në këtë profesion që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:
7113.01 Betonues
7113.02 Derdhës betoni
7113.03 Hedhës betoni
7113.04 Hekurkthyes
7113.05 Lustrues për beton

7113.06 Lustrues për çimento
7113.07 Nivelues betoni
7113.08 Punëtor për përforcimin e betonit
7113.09 Punëtor për shtrim dyshemeje
7113.10 Trazues betoni
7113.11 Vendosës betoni

Përshkrimi i Profesionit "KARPENTIER DHE MARANGOZ"

Emërtimi i profesionit	***Karpentier dhe marangoz (zdrukthar)***
Kodi i profesionit	***7114***
Niveli i kompetencës	**II**
Data	*(kur të miratohet)*
Përshkrim i përgjithshëm i profesionit Karpentieri dhe zdrukthtari pret, u jep formë, monton, mirëmban dhe riparon llojet e ndryshme të strukturave prej druri, si dhe ndërton korniza dhe struktura të tjera përforcuese prej druri, materiale metalike apo materiale të tjera. Ata mund të punësohen në kompani të ndryshme me aktivitet ndërtimi, të shërbimeve apo të vetëpunësohen.	
Funksionet kryesore Karpentieri dhe marangozi kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës: ➢ Analizon projektin dhe specifikimet teknike të objektit; ➢ Bën kontrollin paraprak të vendit të punës para fillimit të	

procesit të punës;

- Bën sistemimin e materialeve dhe veglave të punës sipas proceseve të punës;
- Respekton me rigorozitet radhën e kryerjes së punës sipas orientimit të dhënë në objekt;
- Kryen matjet dhe prerjet sipas përmasave të përcaktuara në projekt;
- Bën hedhjen e akseve në bashkëpunim me topografin apo specialistin përkatës;
- Bën piketimin dhe armaturën anësore të themelit;
- Bën vendosjen e modinave për kolonat dhe muret e betonit sipas projektit;
- Ndërton armaturën /kallëpet e kolonave, mureve, shkallëve, urave apo strukturave të tjera, duke respektuar radhën e punës, me materiale druri, plastike, apo metalike sipas specifikimeve teknike.
- Monton skelerinë përforcuese për fazën e betonimit të mureve dhe kolonave;
- Kontrollon vertikalitetin e armaturës (peshon) me plumbçe;
- Nxjerr kuotat e lartësisë së katit sipas projektit (para betonimit);
- Lag armaturën para betonimit;
- Ndërton skelerinë për armaturën e trarëve dhe soletës duke ndjekur proceset e tjera të punës;
- Vendos polisterolin ose tullat në soletë apo në struktura të tjera (për rastin e soletave të lehtësuara);
- Kryen kontrollin përfundimtarë të punimeve;
- Bën dorëzimin e punimeve, të kallëpeve apo strukturave të tjera tek drejtuesi teknik për të gjitha fazat e punimeve;
- Bën disarmimin e kolonave, mureve dhe soletës apo strukturave të tjera duke respektuar afatet e duhura;
- Kryen pastrimin dhe sistemimin e armaturës;

- Krijon, riparon dhe monton pajisje skenike të funksioneve të ndryshme (film, teatër...);
- Bën ndërtime, montime, ndryshime dhe riparime të strukturave të drurit në vagonët e trenit, anije, mjete transporti mbi ujë, lundrave dhe mjeteve të tjera transporti;
- Kryen prerjen, formimin, montimin dhe instalimin dhe e pjesëve të drurit;
- Përdor veglat dhe pajisjet e duhura sipas proceseve të punës (si: sqepar, çekiç, plumbçe, nivel, sharrë elektrike ose dore, metër, vibrator,.... etj);
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit.
- Bën preventiv për shërbimet e ndryshme që realizohen në njësinë e biznesit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të jetë mbi 16 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës punëtor. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale dhe teknike apo trajnimit nëpërmjet punës, një karpentier dhe marangoz mund të ndërmarrë disa

funksione mbikëqyrëse duke ngritur shkallët e karrierës në nivel tekniku. Ndjekja e shkollës së lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivelin inxhinier druri.

- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në këtë fushë duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.

Shembuj të punësimeve të mundshme në këtë profesion që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

7114.01 Bojaxhi për dru 7114.02 Karpentier 7114.03 Karpentier anijesh 7114.04 Karpentier për ndërtim çatie 7114.05 Karpentier miniere 7114.06 Karpentier për konstruksione 7114.07 Karpentier për mirëmbajtje 7114.08 Karpentier për skela 7114.09 Karpentier për ura 7114.10 Karpentier skene 7114.11 Karpentier teatri 7114.12 Karpentier zdrukthëtar 7114.13 Lakues për dru	7114.14 Marangoz 7114.15 Marangoz anijesh 7114.16 Marangoz avionësh 7114.17 Marangoz dhe montues mobilesh 7114.18 Marangoz konstruksionesh 7114.19 Marangoz skelash 7114.20 Montues për dru 7114.21 Ndërtues dhe riparues anijesh 7114.22 Punues direkësh druri 7114.23 Punues varkash anijesh me dru 7114.24 Punues varkash druri me motor

Përshkrimi i Profesionit "NDËRTUES TË ÇATIVE"

Emërtimi i profesionit	***Ndërtues të çative***
Kodi i profesionit	***7115***
Niveli i kompetencës	***II***
Data	*(kur të miratohet)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit

Ndërtuesi i çative mbulon, mirëmban dhe riparon skeletin e çative dhe mbulesën e tyre me materiale të llojeve të ndryshme si: pllaka guri ose të parafabrikuara, tjegulla, material sintetik, serë, mbështjellëse metalike, apo materiale të tjera natyrore tradicionale, në të gjitha llojet e ndërtesave.

Ai mund të punësohen në kompani të ndryshme ndërtimi, njësi shërbimi për mirëmbajtje, si dhe të vetëpunësohet.

Funksionet kryesore

Ndërtuesi i çative kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:

- Njihet me objektin;
- Studion projektin dhe specifikimet përkatëse të kantierit të ndërtimit, për të përcaktuar materialet e kërkuara;
- Konsultohet me kolegët për porositë e marra nga klientët, si dhe për mbarëvajtjen e punës;

- Bën përllogaritje të thjeshta të kostos;
- Përzgjedh bazën materiale sipas projektit ;
- Bën ndarjen e detyrave;
- Përzgjedh veglat dhe pajisjet e punës; overseeing the daily performance of communications and computer systems;
- Përcakton radhën e punës;
- Prish çatinë ekzistuese në rast riparimi;
- Kryen matje dhe prerje të materialeve të ndryshme për mbulim;
- Monton skelën dhe bën përforcimin e saj;
- Shtron brezat e drurit mbi mure (dograma);
- Shtron trarët e tavanit (zinxhirët);
- Shtron zinxhirët për të ngritur baballëkët;
- Monton baballëkët mbi zinxhirë;
- Monton trarin (zinxhirin) e kulmit;
- Monton trarët e çatisë;
- Vendos zinxhirët e dajakosjeve;
- Kryen dalakosjen e çatisë me rasë guri (përforcim);
- Monton bishtat e spretheve (të çatisë);
- Vendos traversën mbi bishtat (pjesët fundore të çatisë);
- Monton petavrimin e çatisë;
- Shtron kartoserën (kur është e nevojshme);
- Kryen shtrimin e rrasës së gurit;
- Vendos kulmet nga poshtë lartë;
- Shtron ristelat e holla mbi trarët e çatisë për çati me tjegulla;
- Shtron ristela të trasha për të vendosur tjegullat;
- Vendos ferizol apo materiale të tjera për izolim;
- Fikson tjegullat me tel apo me gozhdë;
- Vendos kulmet e çatisë me tjegulla nga poshtë lartë me llac;
- Vendos ulluqet;

- Shtron llamarinën në ulluqet e çatisë;
- Kryen punime plotësuese për mbulim të përshtatshëm të skajeve, qosheve apo oxhaqeve;
- Kryen riparime të ndryshme kur është e nevojshme;
- Kryen mbulime me materiale të ndryshme natyrore tradicionale;
- Jep garanci për punimet;
- Bën preventiv për shërbimet e ndryshme që realizohen në njësinë e biznesit;
- Realizon detyra të tjera të ngjashme;
- Mbikëqyr punëtorë të tjerë;
- Kryen pastrimin dhe mirëmbajtjen e pajisjeve dhe veglave të punës;
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të jetë mbi 16 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës punëtor. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat

profesionale dhe teknike apo trajnimit nëpërmjet punës, një ndërtues i çative mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse. Ndjekja e shkollës së lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivelin inxhinier ndërtimi.

- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në këtë fushë ndërtuesit të çative i duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.

Shembuj të profesioneve të ngjashëm që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:
3119.15 Teknik i mesëm ndërtimi
7115.01 Mbulues
7115.02 Mbulues me çakëll
7115.03 Mbulues me materiale të përbëra
7115.04 Mbulues me petavra
7115.05 Mbulues me rrasa
7115.06 Mbulues me tjegulla
7115.07 Mbulues për çati me kashtë
7115.08 Vendosës tjegullash

Përshkrimi i Profesionit "SHTRUES PLLAKASH"

Emërtimi i profesionit	***Shtrues pllakash***
Kodi i profesionit	***7116***
Niveli i kompetencës	***II***
Data	*(kur të miratohet)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit

Shtruesi i pllakave (pllaka shtruesi) instalon, mirëmban dhe riparon parkete dhe lloje të tjera të dyshemeve ose mbulojnë dyshemetë, muret ose sipërfaqet e tjera me pllaka, ose panele mozaikësh për qëllime dekorimi ose të tjera

Ata mund të punësohen në kompani të ndryshme ndërtimi, në shoqëri tregtare që kanë reparte të shërbimit për ndërtim dhe të vetëpunësohen

Funksionet kryesore

Shtruesi i pllakave kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:

- Studion projektin përkatës për sipërfaqet që do të shtrojë;
- Bën preventivin e materialeve të duhura për dyshemenë apo sipërfaqet e tjera;

- Siguron bazën e nevojshme materiale;
- Sistemon veglat e punës sipas procesit punës;
- Konsultohet me inxhinier apo teknikë të tjerë të objektit;
- Përgatit sipërfaqen e dyshemesë për t'u mbuluar me parket, pllaka ose materiale
- të tjera;
- Kontrollon kuotat e nivelit të sipërfaqes;
- Bën nivelimet e nevojshme me materialet e duhura;
- Bën nivelimin e sipërfaqes me material mbushës (rërë e çimento);
- Parapërgatit materialet e nevojshme për shtrimin e pllakave (llaçin, kollin, bojakun, etj.);
- Bën matjen dhe prerjen e pllakave sipas projektit;
- Vendos pllakat apo materialet e tjera në dysheme sipas skicës dhe përshkrimeve të tjera, duke respektuar afatet e mpiksjes së materialeve;
- Bën përshtatje të skicës sipas ambientit apo kërkesave të klientit;
- Përgatit sipërfaqet e murit për mbulim me pllaka ose materiale të tjera për qëllime dekorimi ose të tjera (rasti i izolimit akustik);
- Vendos pllaka apo panele të mozaikëve në mure, dysheme apo sipërfaqe të tjera;
- Vendos batiskopat;
- Bën pastrimin e fugave;
- Bën mbushjen e fugave me materialin e duhur;
- Patron sipërfaqen e shtruar, në kohën e duhur;
- Mban shënimet e duhura për detyrat e kryera si dhe kohën e kryerjes së tyre;
- Monton pjesët e parketit;
- Riparon parkete dhe lloje të tjera shtresash të dyshemeve
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të jetë mbi 16 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës punëtor. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale dhe teknike apo trajnimit nëpërmjet punës, një shtrues pllakash mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse. Ndjekja e shkollës së lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivelin inxhinier ndërtimi.
- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në këtë fushë shtruesit të pllakave i duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.

Shembuj të punësimeve të mundshme në tregun e punës për këtë profesion, që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

7116.01 Prerës/vendosësh mozaikësh
7116.02 Punëtor parketi

7116.03 Shtrues dyshemeje me blloqe druri
7116.04 Shtrues dyshemeje me parket
7116.05 Shtrues me blloqe druri
7116.06 Shtrues për pllaka dekorative
7116.07 Shtrues pllakash
7116.08 Veshës muresh me pllaka

Përshkrimi i Profesionit "PUNËTOR TË IZOLIMEVE"

Emërtimi i profesionit	***Punëtor të izolimeve***
Kodi i profesionit	***7117***
Niveli i kompetencës	***II***
Data	*(kur të miratohet)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit

Punëtori i izolimeve merret me vendosjen dhe riparimin e materialeve izoluese të ndërtesave, kaldajave, tubave ose pajisjeve të kondicionimit, për hidroizolim, termo-izolim apo izolime akustike.

Ata mund të punësohen në kompani të ndryshme ndërtimi, në shoqëri tregtare që kanë reparte shërbimi apo të vetëpunësohen

Funksionet kryesore

Punëtori i izolimeve kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:

- Studion projektin përkatës për të përcaktuar llojin, cilësinë dhe sasinë e materiale e nevojshme për izolim;
- Bën preventivin e materialeve të duhura sipas specifikimeve të projektit;
- Siguron bazën e nevojshme materiale;

- Pastron sipërfaqen nga pluhurat;
- Jep pendencën e sipërfaqes (për sipërfaqe horizontale);
- Bën **termo-izolimin** me materialin e duhur (polisterol, lesh xhami..);
- Bën nivelimin e sipërfaqes;
- Bën lyerjen e sipërfaqes me praimer (zift i shkrirë) për hidroizolim;
- Bën matjet e duhura;
- Përgatit pajisjet dhe materialet e duhura për ngjitjen e letrës;
- Shtron letrën katroma (deri në tre shtresa), por në drejtime të ndryshme;
- Bën lustrën me materialin e duhur sipas llojit të sipërfaqes që do të izolohet;
- Vendos pllaka dhe shtresa të materialeve të izolimit ose të absorbimit të zërit në mure, dysheme dhe tavanet e ndërtesave;
- Bën izolimin e pajisjeve të ngrirjes dhe të ajrit të kondicionuar me materialin e duhur;
- Vesh me rrjetë mbrojtëse dhe suvaton sipërfaqen (në rastet e izolimeve të tubove të ndryshme të kaldajave apo furrave);
- Lyen me materialin mbrojtës sipërfaqet për izolim;
- Mbush sipërfaqet anësore, të jashtme me çakull (për ndërtesat);
- Përdor mjetet dhe pajisjet e duhura të punës sipas rastit;
- Ventilon me ajër ose fut materiale izolimi për absorbimin e zërit brenda zgavrave në mes të mureve, dyshemeve dhe tavaneve të ndërtesave;
- Vendos pllaka dhe fletë izolimi apo tingull-thithëse në mure, dysheme dhe tavane të ndërtesave;
- Konsultohet me inxhinier apo teknikë të tjerë për objektin;

- Realizon detyra të tjera të ngjashme;
- Mbikëqyr punëtorë të tjerë;
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit;
- Bën preventiv për shërbimet e ndryshme që realizohen në njësinë e biznesit;

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të jetë mbi 18 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës punëtor. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale dhe teknike apo trajnimit nëpërmjet punës, një punëtor i izolimeve mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse. Ndjekja e shkollës së lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivelin inxhinier ndërtimi, inxhinier hidro.
- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në këtë fushë ndërtuesit të banesave i duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.

Shembuj të punësimeve të mundshme në këtë profesion, që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

7117.01	Punëtor izolimi
7117.02	Punëtor izolimi për enë avulli dhe tuba
7117.03	Punëtor izolimi për ndërtesa
7117.04	Punëtor izolimi për kondicionerë dhe pajisje ftohëse
7117.05	Punëtor për izolime ndërtesash akustike
7117.06	Veshës enësh avulli dhe tubash

Përshkrimi i Profesionit "BOJAXHI NDËRTESASH DHE TË TJERË QË LIDHEN ME TO"

Emërtimi i profesionit	***Bojaxhi ndërtesash dhe të tjerë që lidhen me to***	
Kodi i profesionit	***7118***	
Niveli i kompetencës	***II***	
Data	*(kur të miratohet)*	
Përshkrim i përgjithshëm i profesionit Një bojaxhi ndërtesash dhe të tjerë që lidhen me to merret me përgatitjen e sipërfaqeve të ndërtesave dhe strukturave të tjera për lyerje, përgatitjen e materialeve që do të përdoren për lyerje, lyerjen dhe dekorimin e sipërfaqeve të ndryshme sipas projekteve dhe kërkesave të klientëve.Ai mund të vendosë shtresa të materialeve mbrojtëse dhe dekorative të ngjashme ose të mbulojë mure të brendshme dhe tavane të ndërtesave me tapiceri dhe materialeve të ndryshme si : letër, mëndafsh, stof, e të tjera. Ai mund të punësohet në kompani të ndryshme ndërtimi, në shoqëri që kanë reparte të shërbimeve dhe të vetëpunësohet		
Funksionet kryesore		

Një bojaxhi ndërtesash dhe të tjerë që lidhen me to kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:

- Njihet me projektin përkatës të objektit;
- Njihet me objektin e punës;
- Konsultohet me kolegë për procesin e punës;
- Bën preventivin e bazës materiale (për sasinë e bojës dhe materialeve të tjera ndihmëse, mjeteve të nevojshme të punës);
- Përgatit vendin dhe mjetet e punës;
- Përcakton radhën e punës në objekt;
- Kryen përgatitjen e sipërfaqes (fasadës) për punë;
- Kryen stukime, zmerilime, pastrime (me letër zmerile, gur fresibël, furçe teli, etj);
- Ruan sipërfaqet që nuk do të lyhen duke vendosur tenije;
- Përzgjedh ngjyrat dhe pigmentet për përgatitjen e ngjyrave të kërkuara;
- Kryen përgatitjen e ngjyrave sipas kërkesës, me dorë ose me kompjuter;
- Monton skelat për rastin e lyerjeve në lartësi;
- Kryen kontrollin e sigurisë së skelës duke zbatuar të gjitha rregullat e duhura;
- Kryen lyerjen me astar të sipërfaqes për lidhjen e saj me bojën;
- Bën kalimin e dorës së parë të bojës të holluar me 15% - 20% me (furçë, rul, pompë ose me pistoletë, në varësi të llojit të sipërfaqes ku do të punohet);
- Kryen lyerjen përfundimtare të sipërfaqeve me ngjyrat e përgatitura;
- Bën dekorimet e duhura sipas projektit apo kërkesës së klientit;
- Bën matje të ndryshme të sipërfaqeve që do të mbulojë me materiale të ndryshme dekoruese;

- Kryen matjen dhe prerjen e materialeve përkatës (tapiceri të ndryshme, letër dekorative, mëndafsh, stof, e të tjera). - Vendos materialet e përgatitura në sipërfaqe e përgatitura, duke përdorur materialet ndihmëse të duhura për ngjitjen e tyre; - Bën lyerjen me materiale përkatëse dhe bojëra apo shtresa mbrojtëse të hekurit dhe materialeve të ngjashme të strukturave metalike, kornizave të hekurt të ndërtesave, urave apo strukturave metalike të anijeve; - Bën lyerjen me materiale përkatëse dhe bojëra mbrojtëse të sipërfaqeve të drunjta; - Kryen pastrimin dhe sistemimin e vendit të punës; - Bën kontrollin përfundimtar të të gjithë objektit; - Bën dorëzimin përfundimtar të objektit sipas projektit; - Realizon detyra të tjera të ngjashme; - Mbikëqyr punimet e realizuara nga punëtorë të tjerë; - Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit; Bën preventiv për shërbimet e ndryshme që realizohen në njësinë e biznesit
Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion). - Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë; - Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion. - Të jetë mbi 18 vjeç; - Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht. **Informacion shtesë**

- Një individ mund të hyjë në këtë profesion si ndihmës punëtor. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale dhe teknike apo trajnimit nëpërmjet punës ky ndihmës mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse duke ngritur shkallët e karrierës në nivel tekniku. Ndjekja e shkollës së lartë çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivelin inxhinier ndërtimi, inxhinier kimi industriale, etj.
- Punonjësit në këtë profesion mund të specializohen në fushat e mëposhtme si bojaxhi për struktura metalike, bojaxhi për materiale druri, bojaxhi për tavane të varura, kombinues bojërash me kompjuter, dekorator ndërtesash, veshës muresh me letër, etj.
- Për të zhvilluar një aktivitet privat (vetëpunësim) në fushën e hidraulikës duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.

Shembuj të punësimeve të mundshme në këtë profesion që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

7118.01 Bojaxhi për çeliqe strukturore
7118.02 Bojaxhi për gëlqere
7118.03 Bojaxhi për konstruksione metalike, druri
7118.04 Bojaxhi për lyerje konstruksionesh me furçë
7118.05 Bojaxhi për lyerjen e trupit të anijes
7118.06 Bojaxhi për metale
7118.07 Bojaxhi për ndërtesa
7118.08 Bojaxhi për pjesën e jashtme të konstruksioneve
7118.09 Bojaxhi për shtëpi
7118.10 Bojaxhi për skena
7118.11 Bojaxhi për tavane të varura

7118.12 Dekorator ndërtesash
7118.13 Dekorator për mure të veshura me letër
7118.14 Dekorator për mure të veshura me material tekstili
7118.15 Kombinues bojërash me kompjuter
7118.16 Lakues për metale
7118.17 Veshës me letër

Përshkrimi i Profesionit “PUNËTORË TË PUNIMEVE TË TJERA NË NDËRTIMIT”

<table>
<tr><td>Emërtimi i profesionit</td><td>Punëtorë të punimeve të tjera në ndërtimit</td></tr>
<tr><td>Kodi i profesionit</td><td>712</td></tr>
<tr><td>Niveli i kompetencës</td><td>II</td></tr>
<tr><td>Data</td><td>(kur të miratohet)</td></tr>
<tr><td colspan="2">Përshkrim i përgjithshëm i profesionit

Punëtori i punimeve të tjera në ndërtimit merret me punime finalizuese në ndërtesa apo konstruksione ndërtimi, si p.sh. mbulon, instalon, mirëmban, riparon çatitë, dyshemetë, muret, sistemet e izolimit, xhamat ose struktura të tjera. Ai gjithashtu merret me punime duro-alumini si dhe ndërtimin, montimin, instalimin, riparimin dhe mirëmbajtjen e sistemit hidraulik, sistemit të ujësjellës kanalizimeve, sistemeve të ngrohje-ftohjes, etj.

Ai mund të punësohen në kompani të ndryshme ndërtimi, në shoqëri që kanë reparte të shërbimit dhe mirëmbajtje për ndërtesat ose të vetëpunësohen</td></tr>
<tr><td colspan="2">Funksionet kryesore</td></tr>
</table>

Një punëtor i punimeve të tjera në ndërtimit kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:

- Analizon projektin e punimeve që do të kryej dhe e ballafaqon atë me objektin konkret në terren;
- Bën preventivin e bazës materiale për punën që do të kryej;
- Kryen matjet, prerjet, filetimet, lakimet, bashkimet , montimet përkatëse të nevojshme të tubove, xhamave apo materialeve të tjera;
- Përcakton radhën e punës në objekt;
- Instalon rrjetin e ujësjellësit;
- Bën instalimin e shkarkimeve në apartament;
- Bën montimin e pajisjeve hidro-sanitare dhe aksesorëve të ndryshëm pasi kanë përfunduar punimet e tjera;
- Kryen instalimin e pajisjeve të gazit sipas projektit;
- Bën instalimin e sistemit të ngrohje-ftohjes;
- Kryen izolime apo përforcime me izolues të ndryshëm sipas kushteve teknike të kërkuara nga projekti;
- Kryen shërbime të mirëmbajtjes periodike si(ndërrim tubi fresibël, rubinetesh, apo aksesorëve të tjerë ndihmës);
- Kryen mbulimin e çative me materialin e duhur sipas projektit;
- Bën punime të ndryshme me gurë;
- Gdhend, skalit dhe monton gurë zbukurues në ndërtesa apo konstruksione të tjera;
- Bën prerje, montim dhe vënie e xhamash në dritare apo hapësira të ngjashme;
- Bën dorëzimin përfundimtar të objektit sipas projektit;
- Kryen punime të ndryshme duro-alumini;
- Realizon detyra të tjera të ngjashme;

- Mbikëqyr punimet e realizuara nga punëtorë të tjerë;
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit;
- Bën preventiv për shërbimet e ndryshme që realizohen në njësinë e biznesit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të jetë mbi 18 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në këtë profesion si ndihmës punëtor. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale dhe teknike apo trajnimit nëpërmjet punës mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse duke ngritur shkallët e karrierës në nivel tekniku. Ndjekja e shkollës së lartë çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivelin inxhinier hidroteknik, inxhinier ndërtimi, arkitekt.
- Për të zhvilluar një aktivitet privat(vetëpunësim) në fushën e ndërtimit duhet liçensa për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.
- Punonjësit në këtë profesion mund të specializohen në fushat e mëposhtme; hidraulik, hidraulik për sisteme të ngrohje-ftohjes, xhamaxhi, gurgdhendës, punëtor i

punimeve duro-alumini, etj.

Shembuj të profesioneve të që klasifikohen në këtë grup profesionesh në Listën Kombëtare të Profesioneve:

7121 Hidraulikë në banesa dhe ujësjellës
7122 Xhamaxhi
7123 Gurgdhendës, prerës guri dhe skalitës
7124 Instalues dhe riparues të kondicionerëve dhe sistemeve ftohëse-ngrohëse
7125 Punëtor të pastrimit të konstruksioneve të ndërtesave
7129 Punëtor ndërtimi të tjerë jo të klasifikuar diku tjetër

Përshkrimi i Profesionit "HIDRAULIKË NË BANESA DHE UJËSJELLËS"

Emërtimi i profesionit	***Hidraulikë në banesa dhe ujësjellës***
Kodi i profesionit	***7121***
Niveli i kompetencës	***II***
Data	*(kur të miratohet)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit

Një hidraulik merret me ndërtime, montime, instalime, riparime dhe mirëmbajtje të sistemit hidraulik, të sistemit të ujësjellës kanalizimeve, të sistemit të ujitjes, sistemeve të ngrohje-ftohjes, të sistemeve hidraulike të objekteve të prodhimit industrial dhe objekte të tjera që përdorin sisteme hidraulike të ngjashme. Ai monton, instalon, riparon dhe mirëmban pajisjet dhe aksesorët për ujë, gaz, kullim, kanalizim, pajisje të sistemeve të ngrohje-ftohjes, pajisje pneumatike,...etj.

Ai mund të punësohen në kompani të ndryshme ndërtimi, në shoqëri që kanë reparte të shërbimit hidraulik dhe të vetëpunësohet

Funksionet kryesore

Një hidraulik në banesa dhe ujësjellës kryen një pjesë ose

tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:

- Studion projektin hidraulik të objektit;
- Ballafaqon projektin me objektin konkret në terren;
- Bën preventivin e bazës materiale për punën që do të kryej (për ujësjellës, shkarkime, aspirime, të sistemeve të ngrohje-ftohjes, kullimeve,.).
- Përcakton radhën e punës në objekt;
- Kryen matjet, prerjet, filetimet, lakimet, bashkimet, montimet përkatëse të nevojshme të tubave apo materialeve të tjera;
- Bën vijezim dhe hapje kanalesh;
- Instalon rrjetin kryesor të ujësjellësit;
- Monton kolonat e shkarkimit, aspirimit dhe zjarrfikësve,
- Vendos tubat e shkarkimeve të ballkoneve e tarracave sipas projektit;
- Monton sistemin e pompimit sipas projektit;
- Bën instalimin e ujësjellësit në apartament sipas kuotave të lartësisë;
- Bën veshjen e tubave me material termoizolues;
- Bën instalimin e shkarkimeve në apartament;
- Kryen instalimet e aspirimit të banjës dhe kuzhinës;
- Kryen testimin e tubave të ujit me pompë presioni.
- Bën montimin e pajisjeve hidro-sanitare dhe aksesorëve të ndryshëm;
- Kryen instalimin e pajisjeve të gazit (kur e kërkon projekti);
- Bën instalimin e sistemit të ngrohje-ftohjes (kaldajës dhe radiatorëve);
- Bën kolaudimin përfundimtar të sistemit të ngrohje-ftohjes;
- Kryen izolime apo përforcime me izolues të ndryshëm,

argjile, beton sipas kushteve teknike të kërkuara nga projekti për llojet e ndryshme të tubacioneve; ➢ Bën kolaudimin përfundimtar të pajisjeve dhe aksesorëve të ndryshëm; ➢ Kryen shërbime të mirëmbajtjes periodike; ➢ Bën provën e sistemit; ➢ Bën dorëzimin përfundimtar të objektit sipas projektit; ➢ Realizon detyra të tjera të ngjashme; ➢ Mbikëqyr punimet e realizuara nga punëtorë të tjerë; ➢ Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit; ➢ Bën preventiv për shërbimet e ndryshme që realizohen në njësinë e biznesit
Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion). ➢ Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë; ➢ Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion. ➢ Të jetë mbi 16 vjeç; ➢ Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht. **Informacion shtesë** ➢ Një individ mund të hyjë në këtë profesion si ndihmës punëtor. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale dhe teknike apo trajnimit nëpërmjet punës ky ndihmës mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse duke ngritur shkallët e karrierës në nivel tekniku. Ndjekja e shkollës së lartë çon në diplomimin e

specialistëve të këtij profesioni në nivelin inxhinier hidroteknik, inxhinier mjedisi-trajtim ujërash, inxhinier për sistemet e ujitjes.

- Për të zhvilluar një aktivitet privat (vetëpunësim) në fushën e hidraulikës duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.
- Punonjësit në këtë profesion mund të specializohen në fushat e mëposhtme; bashkues tubash, hidraulik për hidrosanitare, hidraulik për instalim të sistemit ujitjes, hidraulik për kanalizim, hidraulik për ventilim, hidraulik për objekte të prodhimit industrial, hidraulik për sisteme të ngrohje-ftohjes.

Shembuj të punësimeve të mundshme në këtë profesion që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

7121.01 Bashkues tubash
7121.02 Hapës pusesh
7121.03 Hidraulik
7121.04 Hidraulik në anije
7121.05 Hidraulik për hidrosanitare
7121.06 Hidraulik për instalime të sistemit të ujitjes
7121.07 Hidraulik për objekte të prodhimit industrial
7121.08 Hidraulik për pajisje kimike
7121.09 Montues tubash
7121.10 Montues tubash në marinë
7121.11 Montues tubash për avionë
7121.12 Montues tubash për avull
7121.13 Montues tubash për furnizim me ujë
7121.14 Montues tubash për kanalizime
7121.15 Montues tubash për karburant
7121.16 Montues tubash për ventilim
7121.17 Punëtor për linja hidraulike
7121.18 Shtrues dhe bashkues për tubacione kryesore
7121.19 Shtrues tubash

Përshkrimi i Profesionit "GURGDHENDËS, PRERËS GURI DHE SKALITËS"

Emërtimi i profesionit	***Gurgdhendës, prerës guri dhe skalitës***
Kodi i profesionit	***7123***
Niveli i kompetencës	***II***
Data	*(kur të miratohet)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit

Gurgdhendësi, prerësi i gurit dhe skalitësi punon me blloqe dhe pllaka gurit, mermeri, me dorë apo me vegla dore të përshtatshme. Ai pret, u jep formë dhe finalizon gurët për ndërtim, zbukurim dhe mirëmbajtjen të strukturave dhe mureve prej guri, monumenteve apo qëllime të tjera.. Ai modelon, skicon, ndërton dhe gdhend figura në gur, mermer,etj.

Ai mund të punësohet në kompani të ndryshme ndërtimi, restaurimi, shërbime mirëmbajtjeje dhe të vetëpunësohet.

Funksionet kryesore

Gurgdhendësi, prerësi i gurit dhe skalitësi kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:

- Njihet me objektin;
- Zbërthen projektin e dhënë;
- Konsultohet me kolegët për porositë e marra nga klientët, si dhe për mbarëvajtjen e punës;
- Bën përllogaritje të thjeshta të kostos;
- Përzgjedh bazën materiale sipas projektit;
- Bën ndarjen e detyrave;
- Përzgjedh veglat dhe pajisjet e punës; overseeing the daily performance of communications and computer systems;
- Përcakton radhën e punës;
- Sistemon vendin e punës;
- Bën klasifikimin dhe kategorizim e pllakave, blloqeve të granitit, mermerit dhe gurëve të tjerë;
- Përzgjedh gurin sipas projektit;
- Kryen thyerjen, copëtimin e shkëmbinjve gurorë, pllakave apo blloqeve të gurit
- Bën prerjen e gurit sipas projektit;
- Modelon figura apo forma të ndryshme në gurë ose pllaka guri;
- Kryen sharrime, shpime me turjelë dhe operacionet e tjera të nevojshme;
- Bën prerje dhe gdhendje të shkronjave, figurave ose dizajneve në blloqe prej guri të përdorura për monumente, pllaka përkujtimore, për veshje dekorative të mureve në ndërtesa, etj.;
- Vendos/ngjit shkronjat, figurat ose dizajnet në blloqe prej guri të përdorura për monumente, pllaka përkujtimore, për veshje dekorative të mureve në ndërtesa, etj.;
- Vendos gurët për ngritjen e monumenteve dhe pllakave përkujtimore;
- Bën skalitjen e gurit;
- Kryen lëmimin e gurit;

- Kryen lustrime të gurit, mermerit
- Kryen riparime dhe zëvendësime të gurëve në ndërtesa të vjetra, kisha dhe monumente;
- Pret mermerin me makineri sipas projektit;
- Lustron mermerin me makineri;
- Kryen lëmimin e mermerit;
- Nivelon rrugën me tokma (për ndërtimin e kalldrëmeve);
- Hedh një shtresë të thatë rëre;
- Monton kunetat anësore për kullimin e ujit;
- Vendos kuotat e kalldrëmit;
- Vendos rreshtin e parë (qëndror) me gur e llac;
- Vendos modinat;
- Vendos gurët e kalldrëmit, duke i hedhur rërë me çimento çdo 3-4 rreshta;
- Kontrollon vazhdimisht nivelin;
- Jep garanci për punimet;
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik në punë dhe të ruajtjes së mjedisit;
- Bën preventiv për shërbimet e ndryshme që realizohen në njësinë e biznesit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion;
- Të jetë mbi 16 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës punëtor. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale dhe teknike apo trajnimit nëpërmjet punës, një gurgdhendës, prerës guri dhe skalitës mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse. Ndjekja e shkollës së lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivelin inxhinier ndërtimi, arkitekt, skulptor.
- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në këtë fushë gurgdhendësit, prerësit të gurit dhe skalitësit i duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.
- Punonjësit në këtë profesion mund të specializohen në fushat e mëposhtme, të tilla si: Gurskalitës, shtrues rrugësh me gurë (kalldrëmesh), punues mermeri për qivure/varresh, gdhendës-vendosës monumentesh, etj.

Shembuj të punësimeve të mundshme në këtë profesion që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

7123.01 Birues guri
7123.02 Çarës guri
7123.03 Copëtues guri
7123.04 Gdhendës-vendosës monumentesh
7123.05 Gurlatues për monumente
7123.06 Gurskalitës
7123.07 Lëmues graniti
7123.08 Lëmues guri
7123.09 Lëmues mermeri
7123.10 Lëmues pllakash shkrimi
7123.11 Nivelues guri

7123.12 Përfundues guri
7123.13 Përgatitës guri
7123.14 Prerës gurësh për shkrime
7123.15 Prerës guri
7123.16 Prerës rrasash guri
7123.17 Punëtor krahu guri
7123.18 Punues mermeri
7123.19 Punues mermeri për qivure/varresh
7123.20 Rrafshues guri
7123.21 Seleksionues guri
7123.22 Shtrues rrugësh me gurë

Përshkrimi i profesionit: "FONDITOR DHE PËRGATITËS TË FORMAVE"

Emërtimi i profesionit	**Fonditor dhe përgatitës të formave**
Kodi i profesionit	***7211***
Niveli i kompetencës	**II**
Data	*(kur të* ***miratohet****)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit

Fonditori dhe përgatitësi të formave merret me përgatitjen dhe derdhjen e formave prej metali. Fonditori dhe përgatitësi i formave bën përgatitjen e dheut, përgatitjen e formave, dhe planit të ndarjes së detalit, të shtesave të punimit mekanik, të kontrollit të furrës, të ngarkesës së furrës, si dhe bën kontrollin dhe riparimin e furrave nga ana hidraulike, mekanike dhe elektrike.

Ata mund të punësohen në kompani që kanë bazë mekanike, furra të shkrirjes dhe derdhjes së metalit etj.

Funksionet kryesore

Fonditori dhe përgatitësi të formave kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:

Fonditori

- Konsultohet me teknologun për markën e metalit;

- Përcakton markën e rikuperit që futet në furrë;
- Llogarit ngarkesat e furrës;
- Llogarit shtesat e nevojshme, në se duhen;
- Bën rregullimin e përbërjes kimike të metalit sipas rezultateve të laboratorit;
- Përcakton temperaturën e duhur të metalit për tu derdhur;
- Bën derdhjen e metalit;
- Bën trajtimin termik sipas llojit të metalit.

Formimi

- Konsultohet me teknologun për shtesat e përpunimit mekanik;
- Konsultohet me teknologun për depozitat e sistemit të ushqimit dhe për eliminimin e zgavrave;
- Bën formën sipas kushteve të metalit:
  - -Në forma të njoma
  - -Në forma të thata;
- Bën planin e ndarjes së detalit (modelit);
- Përcakton formën;.
- Bën përgatitjen e dheut;
- Bën përgatitjen e zemrave (sipas detalit);
- Bën derdhjen e metalit sipas kërkesave - me poçe grafit ose, me poçe zjarrdurues;
- Bën pastrimin nga rëra, nga spresorët, nga depozitat dhe nga rrugët ushqyese;
- Bën normalizimin, duke larguar tensionet në furra me temperaturë më të ulët;
- Dërgon metalin për punim mekanik.
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit.

Kërkesat për punësim

- Zakonisht për këtë profesion kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë.
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të jetë mbi 16 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në këtë profesion si ndihmës punëtor. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale e teknike apo trajnimit nëpërmjet punës, një fonditor dhe përgatitës të formave mund të marrë disa funksione mbikëqyrëse duke ngritur shkallët e karrierës në nivel tekniku. Ndjekja e shkollës së lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivelin inxhinier metalurg.
- Punonjësit në këtë profesion mund të specializohen në fushat e mëposhtme, të tilla si; shkrirës metali, derdhës metali, përgatitës të formave (formist), kovaç, etj.

Shembuj të profesioneve të ngjashëm që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

3117.19	Teknik metalurgji shkrirje.
3118.13	Projektues modelesh fonderie

3119.08 Teknik i lartë metalurg (në prodhimin e pastrimin e metaleve**).**
7118.16 Lakues për metale
7221.02 Farkëtar
7221.07 Kovaç.
7221.09 Tërheqës metali.

Përshkrimi i Profesionit “SALDATOR DHE PRERËS TË METALEVE,,

Emërtimi i profesionit	***Saldator dhe prerës të metaleve***	
Kodi i profesionit	***7212***	
Niveli i kompetencës	***II***	
Data		*(kur të miratohet)*
Përshkrim i përgjithshëm i profesionit. Saldatori dhe prerësi i metaleve merret me saldimin, drejtimin, bashkimin e detaleve të ndryshëm, si dhe me prerjen e tyre dhe bashkimin e objekteve të madhësive dhe formave të ndryshme. *Ata mund të punësohen në kompani të ndryshme të industrisë mekanike,apo dhe të vetëpunësohen.*		
Funksionet kryesore Saldatori dhe prerësi i metaleve, sipas mënyrës së organizimit të punës kryen tërësinë e funksioneve të mëposhtme: ➢ Konsultohet me kolegët për porositë e marra nga klientët; ➢ Bën skicimin e detalit apo të objektit që do të saldojë; ➢ Bën përgatitjen e vendit të punës; ➢ Bën studimin e llojit të materialit që do të saldojë;		

- Bën përzgjedhjen e elektrodave të saldimit, në varësi të materialit, në rastin e saldimit me hark elektrik;
- Bën përgatitjen e gjeneratorit për saldim, në varësi të trashësisë të materialit;
- Bën veprimet parapërgatitore për saldim me oksigjen;
- Siguron bombulat e oksi-acitilenit larg vendit të saldimit;
- Bën shtrirjen e tubave të oksi-acetilenit, dhe vendos valvulet e sigurisë;
- Bën kontrollin periodik të tubave dhe fashetave (një herë në javë), dhe në rast nevoje i ndërron ato;
- Saldon metale me ngjyra;
- Bën përgatitjen e detalit/objektit sipas skicës;
- Bën pastrimin detalit/objektit;
- Bën pikimin e detalit/objektit;
- Bën zmusimin e detalit/objektit, dhe pastrimin e tij me instrumente abraziv;
- Bën saldimin e plotë të detalit/objektit;
- Bën prerjen e detalit me oksigjen apo hark elektrik;
- Realizon lyerjen e detalit/objektit me bojë, kundra ndryshkut apo korrozionit.
- Kryen punime të tjera plotësuese, sipas kërkesave të vizatimit të punës;
- Riparon tegelin e saldimit;
- Bën kolaudimin përfundimtar, sipas kushteve teknike.
- Bën dorëzimin e detalit apo objektit, sipas kushteve teknike.
- Plotëson dokumentet teknike (garancinë)
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale ose të përgjithshme;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të jetë mbi 16 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës punëtor. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale dhe teknike apo trajnimit nëpërmjet punës, mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse duke ngritur shkallët e karrierës në nivel tekniku. Ndjekja e shkollës së lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivelin inxhinier mekanik. Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) ne fushën shërbimit saldator duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.
- Punonjësit në këtë profesion mund të specializohen në fushat e mëposhtme, të tilla si: axhustator, llamarinist, montues dhe riparues të konstruksioneve metalik

Shembuj të profesioneve të ngjashëm që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

2145.04	Inxhinier mekanik
3115.04	Mbikëqyrës konstruksioni i anijeve
3115.12	Teknik/inxhinier mekanik
7129.01	Mbërthyes për konstruksione
7212.01	Ngjitës me kallaj

7214.01	Punëtor fletësh llamarine
7214.08	Përkulës fletësh llamarine.

Përshkrimi i Profesionit "PUNËTOR LLAMARINE"

Emërtimi i profesionit	***Punëtor llamarine***
Kodi i profesionit	***7213***
Niveli i kompetencës	***II***
Data	*(kur të miratohet)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit

Punëtori i llamarinës merret me prodhimin, instalimin dhe riparimin e artikujve dhe pjesëve të këtyre artikujve prej llamarina siç janë llamarinë çeliku, bakri, bronzi, alumini, zinku, hekurit të galvanizuar, etj.. Ai pret, kthen, harkon, bashkon dhe monton elementët e artikujve të tilla për fusha të ndryshme të industrisë, transport, ndërtim, minierë, etj.

Ata mund të punësohen në kompani të ndryshme që merren me përpunimin e llamarinës apo të vetëpunësohet.

Funksionet kryesore

Punëtori i llamarinës kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:

- Konsultohet me kolegët për porositë e marra nga klientët;
- Bën studimin e projektit të dhënë për përgatitjen e artikujve të llamarinës;
- Bën zbërthimin në elementë përbërës të projektit të dhënë;
- Bën skicimin e nevojshëm sipas kërkesës/rastit;
- Llogarit koston dhe bën preventivin përkatës;

- Bën planifikimin e bazës materiale të nevojshme për realizimin e projektit;
- Siguron bazën materiale sipas preventivit;
- Përzgjedh materialin që duhet të punojë sipas trashësisë (spresorit);
- Bën përgatitjen paraprake të vendit të punës (veglat , pajisjet, makineritë, kontrollon funksionimin e tyre);
- Bën matjet dhe shënimet përkatëse mbi fletët e llamarinës sipas projektit;
- Bën prerjet e llamarinës;
- Kryen kthimin, harkimin e elementëve të prerë të llamarinës, etj.
- Dërgon materialin(llamarinën) në repartin e përpunimit me tranxhë-pikatriçe;
- Kryen shpimet e nevojshme për bashkimin apo montimin e llamarinës;
- Kryen bashkimin e elementeve sipas mënyrave dhe kushteve teknike të kërkuara në projekt (saldim, përçin, vida, bulona, etj)
- Kontrollon saktësinë e montimeve sipas kushteve teknike të projektit;
- Kryen punime axhusterie dhe rregullime përfundimtare duke përdorur vegla pajisje apo makineritë e nevojshme për këto punime;
- Bën pastrimin e sipërfaqeve me letër zmeril, furçe teli, etj.
- Kryen lyerjen e llamarinës me bojëra kundër ndryshkut dhe korrozionit në se është e nevojshme;
- Kryen punimet përfundimtare plotësuese sipas kërkesës së projektit në artikujt e llamarinës;
- Bën dorëzimin artikujve të prodhuar dhe plotësimin e garancisë së punimeve.
- Bën riparime të artikujve të llamarinës kur është e nevojshme.

- Bën dhe riparon enë kuzhine dhe artikuj të tjerë dekorativ llamarine, bakri, etj;
- Bën dekorime të ndryshme mbi artikuj e prodhuar;
- Kryen lustrimin dhe shkëlqimin e këtyre artikujve;
- Bën dhe riparon kaldaja, kazanë për ngrohjen e ujit, vaska dhe kontejnerë të tjerë të ngjashëm;
- Instalon dhe riparon pjesë të llamarinës së automjeteve, anijeve, aeroplanëve etj.;
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale ose të përgjithshme;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të jetë mbi 16 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës punëtor. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale dhe teknike apo trajnimit nëpërmjet punës, një punëtor llamarine mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse duke ngritur shkallët e karrierës në fushën e mekanikës. Ndjekja e shkollës së lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivelin inxhinier mekanik.
- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në fushën e shërbimit *metalike* duhet liçenca për ushtrim aktiviteti si

person fizik apo juridik, sipas rastit.

- Punonjësit në këtë profesion mund të specializohen në fushat e mëposhtme, të tilla si: saldator, punëtor fletësh metalike për automobila, punëtor fletësh metalike për pajisje shtëpiake, punëtor fletësh metalike për zbukurime, punëtor fletësh metalike për qepena, riparues të artikujve prej llamarine.

Shembuj të profesioneve të ngjashëm që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:
2145.11 Inxhinier mekanik për konstruksione mekanike dhe mjete pune.
3115.01 Kontrollor cilësie i produkteve të konstruksionit mekanik.
7112 Saldator dhe prerës të metaleve.
7224 Frezator, lëmues dhe mprehës të instrumenteve.

Shembuj të punësimeve të mundshme në këtë profesion që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

7213.01	Kthyes fletësh metalike
7213.02	Përkulës fletësh metalike
7213.03	Punëtor fletësh metalike
7213.04	Punëtor fletësh metalike për automobila
7213.06	Punëtor fletësh metalike për enë mbajtëse
7213.07	Punëtor fletësh metalike për konserva
7213.08	Punëtor fletësh metalike për pajisje shtëpiake
7213.09	Punëtor fletësh metalike për zbukurime
7213.10	Punëtor fletësh metalike për qepena
7213.12	Shënues për fletë metalike
7213.14	Veshës me fletë metali për anije

Përshkrimi i Profesionit "PËRGATITËS TË KONSTRUKSIONEVE METALIKE DHE TË NGJASHËM"

<table>
<tr><td>Emërtimi i profesionit</td><td colspan="2">Përgatitës të konstruksioneve metalike dhe të ngjashëm</td></tr>
<tr><td>Kodi i profesionit</td><td colspan="2">7214</td></tr>
<tr><td>Niveli i kompetencës</td><td colspan="2">II</td></tr>
<tr><td>Data</td><td colspan="2">(kur të miratohet)</td></tr>
<tr><td colspan="3">Përshkrim i përgjithshëm i profesionit
Përgatitës të konstruksioneve metalike dhe të ngjashëm merret me përpunimin, prerjen bashkimin dhe montimin e elementëve metalik, në konstruksione prej metali për fusha të ndryshme të industrisë, transport, ndërtim, minierë,etj.
Ata mund të punësohen në kompani të konstruksioneve metalike apo të vetëpunësohet.</td></tr>
<tr><td colspan="3">Funksionet kryesore
Përgatitës të konstruksioneve metalike dhe të ngjashëm kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:
➢ Konsultohet me kolegët për porositë e marra nga klientët, si dhe për mbarëvajtjen e punës;</td></tr>
</table>

- Bën studimin e projektit të dhënë *për përgatitjen e konstruksioneve metalike*
- Bën zbërthimin në element përbërës e projektit të dhënë;
- Bën planifikimin e bazës materiale të nevojshme për realizimin e projektit;
- Siguron bazën materiale sipas preventivit;
- Bën përgatitjen paraprake të vendit të punës (veglat , pajisjet, makineritë, kontrollon funksionimin e rregullt të tyre);
- Bën matjet dhe shënimet përkatëse mbi materialin metalik sipas projektit;
- Bën prerjet e elementëve metalik, profileve të hekurit, llamarinës, etj.
- Kryen procesin e formimit (kthimin, përkuljen) të profileve të prera, llamarinës, etj;
- Kryen shpimet e nevojshme për bashkimin apo montimin e konstruksionit metalik;
- Kryen bashkimin e elementeve metalik sipas mënyrave dhe kushteve teknike të paraqitura në projekt (saldim, përçin, vida, bulona, etj);
- Kontrollon saktësinë e montimeve sipas kushteve të projektit;
- Kryen punime axhusterie dhe rregullime përfundimtare duke përdorur vegla, pajisje apo makineritë e nevojshme për këto punime;
- Bën pastrimet e jashtme (me instrumente abraziv) të konstruksionit metalik;
- Kryen lyerjen e konstruksionit metalik me bojëra kundër ndryshkut dhe korrozionit;
- Kryen punime përfundimtare, plotësuese sipas projektit në konstruksionin metalik;
- Bën kolaudimin përfundimtar te konstruksionit sipas kushteve teknike të projektit

- Bën dorëzimin e objektit dhe plotësimin e garancisë së punimeve.
- Bën riparime të konstruksioneve kur është e nevojshme.
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale ose të përgjithshme;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të jetë mbi 16 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës punëtor. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale dhe teknike apo trajnimit nëpërmjet punës, një *Përgatitës të konstruksioneve metalike dhe të ngjashëm* mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse duke ngritur shkallët e karrierës në nivel tekniku. Ndjekja e shkollës së lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivelin inxhinier mekanik. Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) ne fushën shërbimit *të konstruksioneve metalike* duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.
- Punonjësit në këtë profesion mund të specializohen në fushat e mëposhtme, të tilla si: saldator, formist,

axhustator, montues dhe riparues të konstruksioneve metalik

Shembuj të profesioneve të ngjashëm që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

2145.11 Inxhinier mekanik për konstruksione mekanike dhe mjete pune
3115.01 Kontrollor cilësie i produkteve të konstruksionit mekanik
3115.04 Mbikëqyrës konstruksioni i anijeve
7118.03 Bojaxhi për konstruksione metalike, druri
7212 Saldator dhe prerës të metaleve
7213 Punëtor llamarine
7223 Punëtorë dhe montues të makinerive
7224 Frezatorë, lëmues dhe mprehës të instrumenteve
7125 Punëtor të pastrimit të konstruksioneve të ndërtesave

Përshkrimi i Profesionit "FARKËTAR DHE KOVAÇ"

Emërtimi i profesionit	***Farkëtar dhe kovaç***
Kodi i profesionit	***7221***
Niveli i kompetencës	***II***
Data	*(kur të miratohet)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit.

Farkëtari dhe kovaçi bën punime të ndryshme të detaleve në gjendje të nxehtë. Duke përdorur stampat ai i jep detalit forma nga më të ndryshmet sipas vizatimit të punës. Ai bën mprehjen, përgatitjen e detalit për punim mekanik, si dhe shtesa të punimit mekanik.

Kovaçi mund të punësohet në kompani të ndryshme, që kanë repartin e kovaçhanës furrat e nxehjes së metaleve, çekiç pneumatik etj.

Funksionet kryesore

Farkëtari / kovaçi kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:

- Konsultohet me inxhinierët e repartit për detalin që do të prodhohet;
- Parapërgatit makineritë dhe pajisjet për punë;
- Bën kontrollin e transportierit të detalit nga furra në

çekan;

- Bën përgatitjen e mashave për të mbajtur detalin;
- Bën kontrollin e vinçit transportues të detaleve nga furra në çekan dhe anasjelltas;
- Në rastet e përdorimit të stampave, bën ngrohjen e tyre në temperaturën 200/250gradë;
- Llogarit shtesat e nevojshme në qoftë se duhen;
- Përcakton temperaturën e duhur të detalit që do përpunohet;
- Bën nxehjen e detalit në furrë, sipas parametrave të caktuar teknik;
- Bën rrahjen e detalit me çekiç pneumatik për prodhime të vogla;
- Bën rrahjen e detalit me çekiç stampues për prodhime në seri;
- Bën formën e detalit sipas skicës;
- Bën punime të vogla duke përdorur çekiç dore, masha etj;
- Përdor forxhë me eshkë ose qymyr guri për ngrohjen e detalit, kur është e nevojshme;
- Bën përgatitjen e pajisjeve të kontrollit si për shembull; kompaset, që përdoren për materialet e nxehta;
- Bën kontrollin përfundimtar të detalit;
- Bën trajtimin termik sipas llojit të metalit;
- Bën normalizimin duke larguar tensionet në furra me temperaturë më të ulët;
- Dërgon detalin për përpunim mekanik, nëse është e nevojshme;
- Bën dorëzimin e detalit, me garancinë përkatëse;
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një

profesion). ➢ Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale ose të përgjithshme; ➢ Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion. ➢ Të jetë mbi 16 vjeç; ➢ Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.
Informacion shtesë ➢ Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës punëtor. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale dhe teknike apo trajnimit nëpërmjet punës, mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse duke ngritur shkallët e karrierës në nivel tekniku. Ndjekja e shkollës së lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivelin inxhinier metalurg. Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) ne fushën shërbimit duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit. ➢ Punonjësit në këtë profesion mund të specializohen në fushat e mëposhtme, të tilla si: farkëtar, formist, axhustator.

Shembuj të profesioneve të ngjashëm që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

2145.19 Inxhinier termik.

2152.01 Inxhinier fonderie.

2152.05 Inxhinier metalurg për prodhimin/trajtimin e metaleve.

3118.13 Projektues modelesh fonderie.

3119.08 Teknik i lartë metalurg (në prodhimin e pastrimin e metaleve).

7221.02 Farkëtar.

7221.09 Tërheqës metali.

Përshkrimi i Profesionit "PUNËTORË DHE MONTUES TË MAKINERIVE METAL PRERËSE"

Emërtimi i profesionit	***Punëtorë dhe montues të makinerive metal prerëse***
Kodi i profesionit	***7223***
Niveli i kompetencës	***II***

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit

Një punëtor dhe montues i makinerive metal prerëse merret me montimin e pajisjeve për punimin e elementëve që do të përpunohen (produkt gjysmë i gatshëm), nivelimin dhe centrimin e tyre, kapjen, shtrëngimin e elementëve që do të përpunohen në makineri apo pajisjet ndihmëse të tyre, përpunimin e detaleve sipas vizatimit teknik në përmasat, tolerancat dhe kushtet teknike të përshkruara në to, mirëmbajtjen dhe shërbimet teknike të këtyre makinerive.

Ai mund të punësohet në kompani të oficinave të makinave metalprerëse *apo të vetëpunësohet.*

Funksionet kryesore

Profesioni "*Punëtorë dhe montues të makinerive metal prerëse*", kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:

- Kontrollon gjendjen teknike të makinerisë, tokëzimet

mbrojtëse të saj, funksionimin normal të nyjeve dhe mekanizmave përbërës të makinës;

- Përgatit makinerinë për punë, siguron pajisjet ndihmëse, atrecaturat, veglat matëse e kontrolluese, dokumentacionin teknik të projektit që do të realizohet, etj.
- Bënë furnizimin me materialin gjysmë të gatshëm që do të përpunohet ose e përgatit vetë atë, sipas kërkesave të specifikuara;
- Bën planifikimin e bazës materiale të nevojshme për realizimin e projektit
- Komunikon me porositësin për prodhimin e detalit;
- Bën skicime të thjeshta të detaleve që duhen prodhuar;
- Zbaton vizatimet e gatshme dhe i interpreton me saktësi ato;
- Bën zbërthimin në element përbërës të projektit të dhënë;
- Kontrollon cilësinë e prodhimit të detalit për çdo proces pune, duke njohur llojin e materialit, regjimet e punës, shpejtësitë, kohët copë- makinë;
- Bën mprehjen e instrumenteve prerës sipas gjeometrisë së teheve prerës;
- Bën matjen e precizionit të nyjeve të lëvizshme të makinës metal prerëse me anën e instrumenteve që shërbejnë për këtë qëllim;
- Kryen matje me instrumente matës të thjeshtë dhe të komplikuar;
- Bën riparime të detaleve të ndryshme duke njohur më parë llojin e materialit që do të punohet.
- Kryen përpunimin mekanik të detaleve me heqje ashkle nga derdhja në fonderi, apo rrahja në kovaçhanë, nga produktet e gatshme, si shufra çeliku, në tornim, shpim, zdrugimin, barenimin e të gjitha sipërfaqeve akopjuese.
- Kryen filetime të sistemeve ISO, WITWORTH, si dhe

matjen e tyre;
- Bën dërgimin e detalit për trajtim termik sipas nevojave;.
- Bën prerjet e elementëve metalik, profileve të hekuri, llamarinës, etj.
- Kryen procesin e formimit (kthimin, përkuljen) të profileve të prera, llamarinës, etj.
- Kryen shpimet e nevojshme për bashkimin apo montimin e konstruksionit metalik;
- Kryen bashkimin e elementeve metalik sipas mënyrave dhe kushteve teknike të paraqitura në projekt (saldim, përçin, vida, bulona, etj);
- Kontrollon saktësinë e montimeve sipas kushteve të projektit;
- Kryen punime axhusterie dhe rregullime përfundimtare duke përdorur vegla pajisje apo makineritë e nevojshme për këto punime
- Bën dorëzimin e detalit të përpunuar dhe plotësimin e garancisë së punimeve;
- Bën shërbime periodike të makinave metal prerëse, nëpërmjet lubrifikimit të nyjeve të rëndësishme, regjistrimit të pajisjeve ndihmëse, riparimit të dëmtimeve të shkaktuara gjatë punës;
- Bën rimonte të makinave metal prerëse duke njohur më parë pjesët kryesore të saj;
- Bën kolaudimin përfundimtar të detalit sipas skicës;
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).
- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale ose të përgjithshme;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë

profesion.

- Të jetë mbi 16 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës punëtor. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale dhe teknike apo trajnimit nëpërmjet punës, një *Përgatitës të konstruksioneve metalike dhe të ngjashëm* mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse duke ngritur shkallët e karrierës në nivel tekniku. Ndjekja e shkollës së lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivelin inxhinier mekanik.
- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) ne fushën shërbimit *të konstruksioneve metalike* duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.
- Punonjësit në këtë profesion mund të specializohen në fushat e mëposhtme, të tilla si: saldator, formist, axhustator, montues dhe riparues të konstruksioneve metalik

Shembuj të profesioneve të ngjashëm që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

2145.12	Inxhinier mekanik për konstruksione mekanike dhe mjete pune
3115.01	Kontrollor cilësie i produkteve të konstruksionit mekanik
3115.04	Mbikëqyrës konstruksioni i anijeve
7212	Saldator dhe prerës të metaleve
7213	Punëtor llamarine
7223	Punëtorë dhe montues të makinerive
7224	Frezatorë, lëmues dhe mprehës të instrumenteve
7125	Punëtor të pastrimit të konstruksioneve të ndërtesave

Përshkrimi i Profesionit "RIPARUES DHE MIRËMBAJTËS I AUTOMJETEVE"

<table>
<tr><td>Emërtimi i profesionit</td><td>Riparues dhe mirëmbajtës i automjeteve</td></tr>
<tr><td>Kodi i profesionit</td><td>7231</td></tr>
<tr><td>Niveli i kompetencës</td><td>II</td></tr>
<tr><td>Data</td><td>(kur të miratohet)</td></tr>
<tr><td colspan="2">Përshkrim i përgjithshëm i profesionit
Riparues dhe mirëmbajtës i automjeteve bën kontrollin, diagnostikimin e automjeteve për të lokalizuar defektet, riparimin si dhe shërbime të ndryshme në sistemet dhe elementët mekanik, elektrik, elektronik,hidraulik të tyre.
Ata mund të punësohen në kompani automjetesh , në reparte autoservisi, në shoqëri transporti dhe tregtare që kanë reparte të shërbimit dhe riparimit të automjeteve, në qendra të kontrollit teknik të automjeteve apo të vetëpunësohet.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Funksionet kryesore
Riparues dhe mirëmbajtës i automjeteve kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:</td></tr>
</table>

- Konsultohet me kolegët për porositë e marra nga klientët, si dhe për mbarëvajtjen e punës..
- Bën kontrollin paraprak dhe të vazhdueshëm të automjetit duke parë, dëgjuar,diskutuar, provuar, si dhe duke përdorur mjete dhe aparate kontrolli.
- Bën diagnostikimin e automjeteve për të lokalizuar, izoluar dhe riparuar defekte duke përdorur sisteme kompjuterike diagnostikimi apo aparatura të tjera,duke identifikuar shkakun e defektit apo mos funksionimit të pjesëve/sistemeve.
- Bën riparime në sisteme të ndryshme të motorit apo zëvendësime të pjesëve të dëmtuara të tij, duke përdorur vegla dore apo pajisje të specializuara për punime në motor.
- Kryen punime të pjesëve xhenerike (lëvizëse) të automjetit duke përdorur vegla dore dhe pajisje te nevojshme për punime xhenerike.
- Kryen punime në sistemin elektrik,(riparon ose zëvendëson pjesë/sisteme) duke përdorur vegla dore dhe pajisje te nevojshme për këto punime.
- Kryen punime në sistemin elektronik (riparon ose zëvendëson) duke përdorur vegla dore, pajisje te nevojshme për këto punime apo sisteme të kompjuterizuara.
- Kryen punime në sisteme hidraulike (riparon ose zëvendëson pjesë/sisteme), duke përdorur vegla dore dhe pajisje të nevojshme për këto punime.
- Kryen punime në karroceri, kabinë, shasi duke përdorur vegla dore dhe pajisje të nevojshme për këto punime.
- Kryen punime gomisterie duke përdorur vegla dore dhe pajisje të nevojshme për këto punime.
- Kryen punime në pajisjet ndihmëse, të tilla si sisteme ngrohëse-ftohëse, fshirëse xhamash, elementë konformiteti në automjet, etj, duke përdorur vegla dore

dhe pajisje te nevojshme për këto punime. ➢ Kryen shërbime të mirëmbajtjes periodike (ndërrim vaji, filtri, etj), duke përdorur vegla dhe pajisje te nevojshme për këtë qëllim. ➢ Kryen kontrollin teknik të automjetit, duke iu referuar parametrave të caktuar teknik, si dhe duke përdorur pajisje apo sisteme të kompjuterizuara për këtë qëllim. ➢ Diskuton me klientin për gjendjen aktuale të automjetit, riparimet apo defektet e bëra më parë, si dhe këshillon atë për kontrollet që duhet të bëjë në të ardhmen. ➢ Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit. ➢ Bën preventiv për shërbimet e ndryshme që realizohen në njësinë e biznesit.
Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion). ➢ Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë; ➢ Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion. ➢ Të jetë mbi 16 vjeç; ➢ Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht. **Informacion shtesë** ➢ Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës punëtor. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale dhe teknike apo trajnimit nëpërmjet punës, një riparues automjeti mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse duke ngritur shkallët e karrierës në nivel

tekniku. Ndjekja e shkollës së lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivelin inxhinier mekanik, dega transport.

- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) ne fushën e riparimit dhe shërbimit të automjeteve duhet liçenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.
- Punonjësit në këtë profesion mund të specializohen në fushat e mëposhtme, të tilla si: motorist, elektroaut, xhenerik, gomist, montues dhe riparues të sistemeve ngrohëse-ftohëse në automjete, llamarinist dhe bojaxhi në automjete, pompist, baterist.
- Lista e veglave dhe pajisjeve të nevojshme për zhvillimin normal të profesionit janë detajuar në kartën DACUM të analizës së këtij profesioni.

Shembuj të profesioneve të ngjashëm që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

7233 Montues, riparues të makinave bujqësore dhe industriale
8211 Montues motorësh automjetesh
2145 Inxhinier mekanik në transport
3115 Teknik inxhinieri /mekanik (automjete)

Përshkrimi i Profesionit "PUNONJËS TË PUNIMEVE ME DORË TË TEKSTILIT, LËKURËS DHE MATERIALEVE TË TJERA TË NGJASHME"

<table>
<tr><td>Emërtimi i profesionit</td><td colspan="2">Punonjës të punimeve me dorë të tekstilit, lëkurës dhe materialeve të tjera të ngjashme</td></tr>
<tr><td>Kodi i profesionit</td><td colspan="2">7332</td></tr>
<tr><td>Niveli i kompetencës</td><td colspan="2">II</td></tr>
<tr><td colspan="2">Data</td><td>(kur të miratohet)</td></tr>
<tr><td colspan="3">Përshkrim i përgjithshëm i profesionit "

Punonjësi i punimeve me dorë të tekstilit, lëkurës dhe materialeve të tjera të ngjashme kryen veprime të nevojshme për të prodhuar pëlhura të endura, qilima, dantella apo materiale të tjera të thurura, të qëndisura, veshje të endura, çanta, rripa dhe pjesë të tilla shtesë si dhe artikuj të tjerë për përdorim të ndryshme, duke përdorur teknika dhe modele tradicionale.
Ai mund të punësohet në kompani shërbimesh apo prodhimesh të këtyre artikujve apo të vetëpunësohet.</td></tr>
<tr><td colspan="3">Funksionet kryesore

Punonjësi i punimeve me dorë të tekstilit, lëkurës dhe materialeve të tjera të ngjashme kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:</td></tr>
</table>

- Përzgjedh lëndën e parë: lesh, pambuk dhe materiale apo fibra të tjera;
- Bën përpunime të ndryshme të lëndës së parë si: pastrim, seleksiononim, larje, krehje, tjerrje, etj.
- Kategorizon dhe klasifikon fibra të ndryshme tekstile natyrore;
- Bën tjerrje dhe dredha të fijes me dorë
- Bën ngjyrosje të ndryshme të lëndës së parë;
- Përgatitë pajisjet dhe makineritë për fillimin e punës;
- Skicon modelin në se është e nevojshme;
- End boshtin (bazën) kryesor (për qilimin);
- Kalon boshtin (bazën) në lisa (për qilimin);
- Kalon boshtin (bazën) në krehër (për qilimin);
- Lidh bazën në tamburën (në boshtin mbledhës);
- Vendos fijet sipas ngjyrave të kërkuara të modelit;
- Bën thurjen sipas modelit;
- Bën qepje të ndryshme kur është e nevojshme;
- Lidh pjesët fundore të qilimit apo materialeve të tjera për të formuar thekët;
- Pastron me gërshërë fijet apo pjesët e panevojshme;
- Bën ambalazhime ndryshme;
- Kryen thurje të veshjeve dhe artikujve të ndryshëm për përdorim shtëpiak, në makinë ose me dorë si: sixhade, dantella, qilim apo pëlhura të tjera;
- Kryen qëndisje të veshjeve dhe artikujve të ndryshëm zbukurimi;
- Bën përpunime të thjeshta dhe ngjyrosje të lëkurës së kafshëve për prodhime tradicionale të këpucëve, çantave të dorës, rripave dhe shtojcave tjera;
- Bën rrjeta të ndryshme me dorë;
- Realizon detyra të ngjashme;
- Mbikëqyrë punëtorë të tjerë:

- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit.
- Bën preventiv për shërbimet e ndryshme që realizohen në njësinë e biznesit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të ketë një eksperiencë paraprake në këtë fushë
- Të jetë mbi 16 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës punëtor. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale apo trajnimit nëpërmjet punës, një punonjës i punimeve me dorë të tekstilit, lëkurës dhe materialeve të tjera të ngjashme mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse duke ngritur shkallët e karrierës në nivel tekniku. Ndjekja arsimit të lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivel inxhinier tekstili.
- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në fushën e punimeve me dorë të tekstilit, lëkurës dhe materialeve të tjera të ngjashme duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.

Shembuj të punësimeve të këtij profesioni që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

7332.01 Bërës kordoni
7332.02 Bërës mbulesa mobiliesh (tapicier)
7332.03 Bërës rrjetash
7332.04 Bërës rrjetash peshku
7332.05 Bërës rrjetash sigurimi
7332.06 Bërës xhufkash tapeti
7332.07 Copëtues
7332.08 Endës fibrash tekstile
7332.09 Hapës i fibrave tekstile
7332.10 Klasifikues fibrash tekstile
7332.11 Krehës fibrash tekstile
7332.12 Lagës i fibrave tekstile
7332.13 Mbledhës i fibrave tekstile
7332.14 Pastrues fibrash tekstile
7332.15 Pastrues gëzofi
7332.16 Përgatitës i fibrave tekstile
7332.17 Përzierës fibrash tekstile
7332.18 Punëtor endës leshi
7332.19 Punëtor larës leshi
7332.20 Punëtor përpunim leshi
7332.21 Punëtor tezgjahu me dorë
7332.22 Punëtor tjerrës leshi
7332.23 Punëtor artizan i tekstileve
7332.24 Punëtor artizan i tekstileve të thurura
7332.25 Punëtor artizan për lëkurë
7332.26 Punëtor artizan për ngjyrosje leshi
7332.27 Punëtor artizan për qilima
7332.28 Punëtor artizan për thurje veshjesh
7332.29 Punëtor artizan për veshje
7332.30 Punues tezgjahu

7332.31 Pushëzues tekstili
7332.32 Riparues pëlhure
7332.33 Rregullues tezgjahu
7332.34 Rregullues tezgjahu/thurës
7332.35 Rregullues tezgjahu/xhakard
7332.36 Tërheqës në tekstile të thurura
7332.37 Thurës
7332.38 Thurës mbulesash
7332.39 Thurës me grep
7332.40 Thurës tapeti
7332.41 Thurës veshjesh
7332.42 Vendosës makinash thurëse
7332.43 Vijëzues bobine
7332.44 Vizatues fibrash tekstile
7332.45 Zbardhues fibrash tekstile

Përshkrimi i Profesionit "INSTALUES DHE RIPARUES TË PAJISJEVE DHE TË RRJETIT ELEKTRIKE"

Emërtimi i profesionit	**Instalues dhe riparues të pajisjeve dhe të rrjetit elektrik**
Kodi i profesionit	**741**
Niveli i kompetencës	***II***
Data	*(kur të miratohet)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit

Instalues dhe riparues të pajisjeve dhe të rrjetit elektrik kryejnë detyrat teknike të lidhura me teknologjinë elektrike, përpunimin, montimin, ndërtimin, mirëmbajtjen dhe riparimin e aparaturave, të pajisjeve elektrike, të linjave dhe sistemeve të shpërndarjes; Ai instalon, mirëmban dhe riparon sistemet e rrjetit elektrik dhe të pajisjeve të ngjashme.

Ata mund të punësohen në kompani te ndryshme elektrike, në reparte të mirëmbajtjes apo instalimeve elektrike apo të vetëpunësohet.

Funksionet kryesore

Instalues dhe riparues të pajisjeve dhe të rrjetit elektrik kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës: ➢ Kryen instalimet elektrike në objektet civile ➢ Bën riparime në pajisjet elektroshtëpiake apo zëvendësime të pjesëve të dëmtuara, duke përdorur vegla dore apo pajisje të specializuara për punime elektrike. ➢ Kryen riparimin e pështjellave të pajisjeve elektrike ➢ Kryen mirëmbajtjen e linjave të tensionit të ulët dhe të lartë ➢ Riparon dhe mirëmban pajisjet elektrike të tensionit ulët dhe lartë ➢ Kryen instalimin e pajisjeve dhe makinerive industriale ➢ Kryen shërbime të mirëmbajtjes periodike të sistemeve apo pajisjeve duke përdorur vegla dhe pajisje të nevojshme për këtë qëllim. ➢ Kryen matjet e nevojshme për kontrollin teknik të pajisjeve, duke iu referuar parametrave të caktuar teknik pa tension; ➢ Kryen kontrolle teknik, duke zbatuar standardet e profesionit; ➢ Bën preventiv për shërbimet e ndryshme që realizohen në njësinë e biznesit. ➢ Komunikon me të tjerët ➢ Zhvillon aftësitë profesionale ➢ Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit.
Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion). ➢ Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë; ➢ Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë

profesion.

- Të jetë mbi 16 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.
- Librezë të sigurimit teknik

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës punëtor. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale dhe teknike apo trajnimit nëpërmjet punës, Instaluesi dhe riparuesi i pajisjeve dhe i rrjetit elektrik mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse duke ngritur shkallët e karrierës në nivel tekniku. Ndjekja e shkollës së lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivelin inxhinier elektrik
- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në fushën elektroteknike duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.
- Punonjësit në këtë profesion mund të specializohen në fushat e mëposhtme, të tilla si: Elektricist në objektet civile, në mirëmbajtjen e linjave të tensionit të ulët dhe të lartë, elektromontues, instalues dhe riparues të rrjetit elektrik, montues dhe riparues të pajisjeve elektrike, të pajisjeve elektroshtëpiake.
- Lista e veglave dhe pajisjeve të nevojshme për zhvillimin normal të profesionit janë detajuar në kartën DACUM të analizës së këtij profesioni.

Profesionet që klasifikohen në këtë grup profesionesh, në Listën Kombëtare të Profesioneve janë:

7411	Elektricist në banesa dhe të tjerë të ngjashëm
7412	Elektromontues
7413	Instalues dhe riparues të rrjetit elektrik
7421	Montues dhe riparues të pajisjeve elektronike

Përshkrimi i Profesionit "RIPARUES TË PAJISJEVE ELEKTRO-SHTËPIAKE DHE TË TJERA"

Emërtimi i profesionit	*Riparues të pajisjeve elektro-shtëpiake dhe të tjera*	
Kodi i profesionit	*7414*	
Niveli i kompetencës	*II*	
Data		*(kur të miratohet)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit

Riparuesi i pajisjeve elektro-shtëpiake bën kontrollin, diagnostikimin e pajisjeve elektro-shtëpiake për të lokalizuar defektet. Ai kryen riparimin apo zëvendësime të pjesëve në pajisjet e dëmtuara si dhe shërbime të ndryshme të elementëve mekanik, elektrik, elektronik të tyre.

Ai mund të punësohet në kompani shitjeje të këtyre pajisjeve, në reparte shërbimesh dhe riparimesh, apo të vetëpunësohet.

Funksionet kryesore

Riparuesi i pajisjeve elektro-shtëpiake dhe të tjera kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:

- Vesh uniformën dhe parapërgatitet për punë;
- Kontrollon vendin dhe pajisjet e punës duke marrë masa të sigurimit teknik;
- Komunikon me klientin dhe merr informacionin e duhur për pajisjen e dëmtuar;
- Pranon pajisjen në repartin e shërbimit;
- Bën kontrollin fizik të pajisjeve;
- Bën kontrollin teknik të pajisjes së dëmtuar;
- Studion skemën teknike të pajisjes;
- Bën diagnostikimin e pajisjeve për të përcakton defektin në pajisje duke përdorur aparatet e duhura për të identifikuar shkakun e defektit apo mos funksionimin e pjesëve;
- Përzgjedh materialet, veglat dhe pajisjet e duhura;
- Përcakton radhën e punës sipas skicës;
- Çmonton pajisjen sipas radhës së punës;
- Kryen riparimin e defekteve elektrike dhe mekanike duke përdorur vegla dore apo pajisjet e duhura;
- Siguron/blen pjesët e dëmtuara që duhen zëvendësuar;
- Dërgon pjesët e dëmtuara për riparime në reparte të specializuara për këto punime;
- Kryen zëvendësime të pjesës së dëmtuar ;
- Kryen montimin e pajisjes;
- Kryen matjet e nevojshme për kontrollin teknik të pajisjeve, duke iu referuar parametrave të caktuar teknik pa tension;
- Kryen provën përfundimtare me tension rrjeti;
- Plotëson dhe dorëzon fletëgarancinë e riparimeve apo zëvendësimeve;
- Bën llogaritjet dhe plotësimin e faturës përkatëse për punën e kryer;
- Kryen marrjen e pagesës për punën e bërë;
- Pastron vendin dhe mjetet e punës dhe i lë ato në gjendje

të gatshme për punë;

- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit.
- Bën preventiv për shërbimet e ndryshme që realizohen në njësinë e biznesit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të jetë mbi 18 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës punëtor. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale dhe teknike apo trajnimit nëpërmjet punës, një riparues i pajisjeve elektro-shtëpiake mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse duke ngritur shkallët e karrierës në nivel tekniku. Ndjekja e shkollës së lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivelin inxhinier elektrik, inxhinier elektronik,.
- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) ne fushën e riparimit të pajisjeve elektro-shtëpiake duhet liçenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.

- Punonjësit në këtë profesion mund të specializohen në fushat e mëposhtme, të tilla si: riparues i pajisjeve frigoriferike, riparues i pajisjeve larëse,etj..

Shembuj të punësimeve të këtij profesioni që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

7414.01 Riparues të pajisjeve frigoriferike
7414.02 Riparues të pajisjeve larëse
7414.03 Riparues të pajisjeve të tjera elektro-shtëpiake

Përshkrimi i Profesionit "PUNONJËS NË TEKNOLOGJINË USHQIMORE"

Emërtimi i profesionit	***Punonjës në teknologjinë ushqimore***
Kodi i profesionit	***751***
Niveli i kompetencës	***II***
Data	*(kur të miratohet)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit

Punonjësi i teknologjisë ushqimore merret me përgatitjen, përpunimin dhe tregtinë e ushqimit për konsum. Ai merret me therjen e kafshëve për mish dhe përgatitjen e nënprodukteve të mishit, përgatitjen e nënprodukteve të qumështit, të miellit, të perimeve, të frutave, përgatitjen e pijeve alkoolike dhe jo-alkoolike, përpunimin e duhanit, etj. Ai merret me përpunimin, ambalazhimin, ruajtjen dhe tregtimin e tyre.

Ata mund të punësohen në kompani të ndryshme shërbimesh, prodhimesh ushqimore, në shoqëri tregtare që kanë reparte të shërbimit ushqimor dhe të vetëpunësohen

Funksionet kryesore

Punonjës në teknologjinë ushqimore kryen një pjesë ose

tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:

- Bën preventivin e materialeve të duhura për prodhimin/përgatitjen e nënprodukteve në sasinë e kërkuar;
- Siguron lëndën e parë të nevojshme për prodhimin e produktit;
- Përgatit makineritë apo pajisjet për punë;
- Kryen peshime apo matje të sasisë së lëndës së parë që do të përdorë për prodhimin/ përgatitjen e nënprodukteve;
- Përgatit nënprodukteve të miellit si: lloje të ndryshme të bukës, ëmbëlsira dhe produkte të tjera;
- Bën pjekjen e produktit në temperaturën dhe kohën e duhur;
- Përpunon fruta, perime dhe përgatit nënprodukte ushqimore prej tyre;
- Përpunon fruta dhe përgatit pije alkoolike dhe jo-alkoolike;
- Përpunon qumështin dhe prodhon produkte dhe nënprodukte të tij;
- Përpunon duhanin dhe përgatit produkte të tij;
- Kryen therjen e kafshëve dhe trajtimin e mishit dhe peshkut duke përgatitur nënprodukte të tyre dhe artikuj të ndryshëm ushqimor,
- Bën prerjet dhe ambalazhimet e nevojshme;
- Kryen konservimin e frutave, perimeve, mishit, peshkut me metoda apo teknologjitë përkatëse;
- Kryen degustimin e ushqimeve dhe pijeve;
- Ruan produktet dhe lëndën e parë në kushtet teknike dhe frigoriferike të duhura;
- Kryen tregtimin e produkteve dhe nënprodukteve ushqimore;

- Patron makineritë dhe pajisjet e përdorura;
- Realizon detyra të tjera të ngjashme;
- Mbikëqyr punëtorë të tjerë;
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të jetë mbi 16 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës punëtor. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale dhe teknike apo trajnimit nëpërmjet punës, një punonjës i teknologjisë ushqimore mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse. Ndjekja e shkollës së lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivelin inxhinier kimist..
- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në këtë fushë duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.
- Punonjësit në këtë grup profesionesh mund të specializohen në fushat e mëposhtme, të tilla si brumëgatues, bukëpjekës, pastiçier, prodhues të

produkteve dhe nënprodukteve të qumështit, mishit, përpunues të frutave dhe perimeve, përpunues i duhanit, etj.

Shembuj të profesioneve që klasifikohen në këtë grup në Listën Kombëtare të Profesioneve:

7511 Kasap, shitës peshku dhe përgatitës ushqimesh që lidhen me to
7512 Bukëpjekës
7513 Bërës produktesh brumi
7514 Pastiçier dhe të tjerë të ngjashme me to
7515 Prodhues të produkteve dhe nënprodukteve të qumështit
7516 Përpunues të frutave dhe perimeve
7517 Degustues të ushqimeve dhe pijeve
7519 Përgatitës të duhanit dhe prodhuesit e tij

Përshkrimi i Profesionit "KASAP, SHITËS PESHKU DHE PËRGATITËS USHQIMESH QË LIDHEN ME TO"

Emërtimi i profesionit	**Kasap, shitës peshku dhe përgatitës ushqimesh që lidhen me to**
Kodi i profesionit	**7511**
Niveli i kompetencës	***II***
Data	*(kur të miratohet)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit "

Kasapi, shitësi i peshku dhe përgatitësi i ushqimeve që lidhen me to, ther, pastron, rrjep, pret mishin dhe peshkun, si dhe përgatit artikuj të ngjashëm ushqimor, konservon mishin, peshkun ose përgatit nënprodukte të tjera që lidhen me to duke i tharë, kriposur ose tymosur.

Ai mund të punësohet në ferma blegtorale, kompani prodhimesh të këtyre produkteve, njësi tregtare apo të vetëpunësohet.

Funksionet kryesore

Kasapi, shitësi i peshku dhe përgatitësi i ushqimeve që lidhen me to kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:

- Pastron dhe përgatit vendin e punës;
- Përgatit mjetet e punës;
- Përzgjedh kafshët për therje;
- Kryen pastrimin e kafshëve që do të theren;
- Parapërgatit lëkurën e kafshëve për përpunim të mëtejshëm;
- Kryen therjen e kafshëve me mënyrat e duhura;
- Bën rrjepjen e kafshëve të therura;
- Veçon organet e brendshme (zorrët, plëncin, mëlçinë, mushkëritë, zemrën, ...etj) nga trupi i kafshës së rrjepur;
- Pastron dhe lan zorrët, plëncin, mëlçinë, etj;
- Pastron peshkun;
- Pret mishin dhe peshkun për shitje ose për përpunim të mëtejshëm;
- Thyen/pret kockat e kafshëve;
- Kategorizon dhe klasifikon mishin për asortimente të ndryshme;
- Kategorizon dhe klasifikon peshkun për asortimente të ndryshme;
- Përpunon mishin duke përdorur mjetet dhe makineritë duhura për bërxollë, grirje, përzierje, dhënie formash të ndryshme, etj.;
- Përgatit përbërësit (salcat dhe produkte të ngjashme), për prodhimin e nënprodukteve të mishit;
- Përgatit nënprodukte ushqimor të ndryshëm sipas porosisë (sallam, proshutë, qofte,...);
- Konservon mishin, peshkun dhe ushqime të ngjashme;
- Kryen tymosjen e mishit, peshkut dhe nënprodukteve të tyre në furrat për tymosjen;
- Kryen përgatitjen e mishit, peshkut dhe ushqimeve të tjera të ngjashme, për shitje;
- Kryen peshimin e mishit, peshkut dhe ushqimeve të tjera të ngjashme

- Kryen paketimin e mishit, peshkut dhe ushqimeve të tjera të ngjashme;
- Kryen etiketimin e mishit, peshkut dhe ushqimeve të tjera të ngjashme;
- Bën ruajtjen e mishit, peshkut dhe nënprodukteve të tjera ushqimore në kushtet teknike të kërkuara frigoriferike;
- Mbikëqyr punëtorë të tjerë:
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit.
- Bën preventiv për shërbimet e ndryshme që realizohen në njësinë e biznesit.

Kërkesat për punësim

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të ketë një eksperiencë paraprake në këtë fushë
- Të jetë mbi 18 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës punëtor. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale apo trajnimit nëpërmjet punës, një kasap, shitës peshku dhe përgatitës i ushqimeve që lidhen me to mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse duke ngritur shkallët e karrierës në nivel tekniku.

- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në këtë fushë duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.

Shembuj të profesioneve të ngjashëm që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

6121.02 Drejtues për rritjen e gjësë së gjallë për mish dhe bulmet
6122 Ritës së gjësë së gjallë për mish dhe bulmet
8155.02 Punëtor i pastrimit të lëkurës nga mishi, me makineri
8160.44 Punëtor i përpunimit të mishit me makineri
8160.62 Punëtor i prodhimit të produkteve të mishit me makineri
8160.70 Punëtor i sterilizimit të peshkut me makine
8160.74 Punëtor për grirjen e mishit me makineri
8160.75 Punëtor për konservimin dhe ruajtjen e mishit me makineri

Shembuj të punësimeve të këtij profesioni që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

7511.01 Bërës sallami
7511.02 Bërës vargje me të brendshme kafshësh
7511.03 Fletues peshku
7511.04 Kasap
7511.05 Konservues peshku
7511.06 Konservues proshute
7511.10 Pastrues I kërmillit nga guaska
7511.11 Pastrues i të brendshmeve të kafshëve
7511.12 Pastrues mishi
7511.13 Pastrues peshku
7511.14 Përgatitës i produktit të mishit dhe peshkut për konservim
7511.15 Prerës mishi

7511.16 Prerës peshku
7511.17 Punëtor i tymosjes së mishit
7511.18 Punëtor i tymosjes së peshkut
7511.21 Regjës shpendësh
7511.23 Shitës peshku
7511.24 Therës bagëtie

Përshkrimi i Profesionit "BUKËPJEKËS"

Emërtimi i profesionit	***Bukëpjekës***
Kodi i profesionit	***7512***
Niveli i kompetencës	***II***
Data	*(kur të miratohet)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit

Bukëpjekësi merret me sigurimin e lëndës së parë të nevojshme për prodhimin e produktit të kërkuar, përgatitjen e brumit për bukë të llojeve të ndryshme, pjekjen, ambalazhimin, ruajtjen dhe tregtimin e tyre.

Ata mund të punësohen në kompani të ndryshme shërbimi ushqimore, në shoqëri tregtare që kanë reparte të shërbimit ushqimor, apo edhe të vetëpunësohen

Funksionet kryesore

Bukëpjekësi kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:

- Merr porosinë nga klientët për llojin dhe formën e bukës që do të prodhojë;
- Bën preventivin e materialeve të duhura për prodhimin e brumit për sasinë e produktit të kërkuar;

- Siguron lëndën e parë të nevojshme për prodhimin e produktit të kërkuar;
- Përgatit makineritë apo pajisjet për punë;
- Kryen peshime apo matje të sasisë së lëndës së parë që do të përdorë për prodhimin e brumit të nevojshëm për produktin e kërkuar;
- Hedh sasitë e duhura të miellit, kripës, ujit, majasë apo përbërësve të tjerë, (sipas llojit të produktit që do të prodhojë) në brumatriçe apo enën e duhur për tu përzier;
- Bën përzierjen e masës me dorë apo brumatriçe deri sa të bëhet lidhja e brumit;
- Nxjerr brumin nga brumatriçja apo ena ku është bërë përzierja dhe e lë për çlodhje;
- Hedh brumin në format e duhura(tava);
- Vendos produktet në dhomën e ardhjes, duke respektuar kushtet teknike dhe kohën e duhura;
- Bën nxehjen e furrës në temperaturën e duhur;
- Bën pjekjen e produktit në temperaturën dhe kohën e duhur;
- Bën lëshimin e avullit në furrë gjatë kohës së pjekjes;
- Nxjerr produktin e bukës nga tava dhe e vendos në raftet përkatës për të kulluar;
- Bën prerjet dhe ambalazhimet e nevojshme;
- Ruan produktet dhe lëndën e parë në kushtet e duhura;
- Patron makineritë dhe pajisjet e përdorura;
- Realizon detyra të tjera të ngjashme;
- Mbikëqyr punëtorë të tjerë.
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të jetë mbi 16 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës punëtor. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale dhe teknike apo trajnimit nëpërmjet punës, një bukëpjekës mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse. Ndjekja e shkollës së lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivelin teknolog ushqimor.
- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në këtë fushë shtruesit të pllakave i duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.
- Punonjësit në këtë profesion mund të specializohen në fushat e mëposhtme, të tilla si brumëgatues, bukëpjekës, punëtor i furrave të bukës, bërës me dorë i bukës së tavolinës, etj.

Shembuj të punësimeve të mundshme në këtë profesion që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:
7512.01 Bërës majaje
7512.02 Bërës me dorë i bukës së tavolinës
7512.03 Brumëgatues buke
7512.04 Bukëpjekës
7512.05 Prerës buke

7512.06 Punëtor i furrave të bukës
7512.07 Radhitës buke

Përshkrimi i Profesionit “BËRËS PRODUKTESH BRUMI”

<table>
<tr><td>Emërtimi i profesionit</td><td>Bërës produktesh brumi</td></tr>
<tr><td>Kodi i profesionit</td><td>7513</td></tr>
<tr><td>Niveli i kompetencës</td><td>II</td></tr>
<tr><td>Data</td><td>(kur të miratohet)</td></tr>
<tr><td colspan="2">Përshkrim i përgjithshëm i profesionit
Bërësi i produkteve të brumit merret sigurimin e lëndës së parë të nevojshme për prodhimin e produktit të kërkuar, me përgatitjen e brumit për baza pice, byrek, makarona petë, biskota, amareta, apo produkte të tjera brumi, si dhe me pjekjen, ambalazhimin, ruajtjen dhe tregtimin e tyre.

Ata mund të punësohen në kompani të ndryshme shërbimi ushqimore, në shoqëri tregtare që kanë reparte të shërbimit ushqimor, apo edhe të vetëpunësohen</td></tr>
<tr><td colspan="2">Funksionet kryesore

Bërësi produkteve të brumit kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:

➢ Merr porosinë nga klientët;
➢ Bën preventivin e materialeve të duhura për prodhimin e brumit të produktit të kërkuar;
➢ Siguron bazën e nevojshme materiale;</td></tr>
</table>

- Përgatit makineritë apo pajisjet për punë;
- Kryen peshime apo matje të sasisë së lëndës së parë që do të përdorë për prodhimin e brumit të nevojshëm;
- Hedh sasitë e duhura të miellit, vezëve, sheqerit, kripës, gjalpit, ujit, majasë apo përbërësve të tjerë,(sipas llojit të produktit që do të prodhojë) në brumatriçe apo enën e duhur për tu përzier;
- Bën përzierjen e masës me dorë apo brumatriçe deri sa të bëhet lidhja e materialeve (bëhet brumi);
- Nxjerr brumin nga brumatriçja apo ena ku është bërë përzierja;
- Ndan brumin me masa të barabarta;
- Bën hapjen brumit në petë me dorë ose me makineri
- Shton gjalpin mbi petë duke bërë 3-4 palosje deri sa të lidhen me njëra- tjetrën;
- Pret brumin në format e duhura;
- Bën mbushjen e tyre sipas porosisë dhe produktit të kërkuar;
- Vendos produktet në dhomën e ardhjes, duke respektuar afatet e duhura;
- Bën pjekjen e produktit në temperaturën dhe kohën e duhur;
- Patron makineritë dhe pajisjet e përdorura;
- Ruan produktet dhe bazën materiale në kushtet e duhura;
- Bën ambalazhimet e nevojshme;
- Realizon detyra të tjera të ngjashme;
- Mbikëqyr punëtorë të tjerë;
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të jetë mbi 16 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës punëtor. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale dhe teknike apo trajnimit nëpërmjet punës, një bërës produktesh brumi mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse. Ndjekja e shkollës së lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivelin inxhinier të kimisë ushqimore, teknolog ushqimor.
- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në këtë fushë bërësit e produkteve të brumit i duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.
- Punonjësit në këtë profesion mund të specializohen në fushat e mëposhtme, të tilla si bërës bazash pice, bërës byreku, bërës makaronash, biskotash, amaretash

Shembuj të punësimeve të mundshme në këtë profesion që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

7513.01 Bërës bazash pice
7513.02 Bërës byreku
7513.03 Bërës makarona petë
7513.04 Përgatitës biskotash dhe amaretash

7513.05 Punëtor i furrave të biskotave
7513.06 Stampues i nxjerrjes së makaronave petë

Përshkrimi i Profesionit "PASTIÇIER DHE TË TJERË TË NGJASHME ME TO"

Emërtimi i profesionit	***Pastiçier dhe të tjerë të ngjashme me to***
Kodi i profesionit	***7514***
Niveli i kompetencës	***II***
Data	*(kur të miratohet)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit

Pastiçieri dhe të tjerë të ngjashme me to merret sigurimin e lëndës së parë të nevojshme për prodhimin e produktit të kërkuar, me përgatitjen e brumit të produkteve të pastiçerisë, të ëmbëlsirave, çokollatave, bakllavave, etj. si dhe pjekjen, dekorimin, ambalazhimin, tregtimin dhe ruajtjen e tyre sipas kushteve të kërkuara.

Ata mund të punësohen në kompani të ndryshme shërbimi ushqimore, në shoqëri tregtare që kanë reparte të shërbimit ushqimor dhe të vetëpunësohen

Funksionet kryesore

Pastiçieri dhe të tjerë të ngjashme me to, kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:

- Merr porosinë nga klientët;
- Bën preventivin e materialeve të duhura për prodhimin e

produktit të kërkuar;

- Siguron bazën e nevojshme materiale;
- Përgatit makineritë apo pajisjet për punë;
- Kryen peshime apo matje të sasisë së lëndës së parë dhe lëndëve shtesë të nevojshme që do të përdorë për prodhimin e produktit të kërkuar;
- Hedh sasitë e duhura të miellit, vezëve, sheqerit, kripës, gjalpit, ujit, dhe përbërësve të tjerë,(sipas llojit të produktit që do të prodhojë) në brumatriçe apo enën e duhur për tu përzier;
- Bën përzierjen e masës me dorë apo brumatriçe deri sa të bëhet lidhja e materialeve (bëhet brumi);
- Nxjerr brumin nga brumatriçja apo ena ku është bërë përzierja;
- Hedh brumin në format e duhura;
- Bën hapjen brumit në petë me dorë ose me makineri;
- Bën pjekjen e produktit në temperaturën dhe kohën e duhur;
- Vendos format në vendet e ruajtjes (sipas llojit të produktit) për t'u ftohur;
- Përgatit shurupin për regjien e ëmbëlsirës (sipas llojit të produktit);
- Bën regjjen e ëmbëlsirës (sipas llojit të produktit, në se është e nevojshme) ;
- Bën mbushjen e shtresave sipas porosisë dhe produktit të kërkuar;
- Bën dekorimet e nevojshme me krem, xhel dhe materiale të tjera ndihmëse;
- Ruan produktet, lëndën e parë dhe lëndët e tjera ndihmëse në kushtet e duhura;
- Bën ambalazhimet e nevojshme;
- Patron makineritë dhe pajisjet e përdorura;
- Realizon detyra të tjera të ngjashme;

- Mbikëqyr punëtorë të tjerë.
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të jetë mbi 16 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës punëtor. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale dhe teknike apo trajnimit nëpërmjet punës, një pastiçier dhe të tjerë të ngjashme me to mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse. Ndjekja e shkollës së lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivelin inxhinier, teknolog ushqimor.
- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në këtë fushë, pastiçierit i duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.
- Punonjësit në këtë profesion mund të specializohen në fushat e mëposhtme, të tilla si: bërës bakllavaje, bërës akulloresh, bërës ëmbëlsirash, bërës pastash, bërës çokollatash, shurupist/përgatitës shurupi, etj

Shembuj të punësimeve të mundshme në këtë profesion që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

7514.01 Ambalazhues i produkteve të pastiçerisë
7514.02 Bërës bakllavaje
7514.04 Bërës çokollatash
7514.05 Bërës ëmbëlsirash
7514.06 Bërës i akullores
7514.07 Bërës me dorë i ëmbëlsirave
7514.08 Bërës pastash
7514.09 Bërës revanie
7514.11 Pastiçier
7514.14 Punëtor i furrave të ëmbëlsirave
7514.15 Sheqerosës i ëmbëlsirave
7514.16 Shurupist/përgatitës shurupi
7514.17 Stampues i produkteve të çokollatës

Përshkrimi i profesionit: "PUNONJËS TË PËRPUNIMIT TË DRURIT, PRODHUES I MOBILIEVE DHE TË TJERA TË NGJASHME"

Emërtimi i profesionit	**Punonjës të përpunimit të drurit, prodhues i mobilieve dhe të tjera të ngjashme**
Kodi i profesionit	***752***
Niveli i kompetencës	**II**
Data	*(kur të miratohet)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit

Punonjës të përpunimit të drurit, prodhues i mobilieve dhe të tjera të ngjashme, bëjnë përpunimin dhe gdhendjen e drurit, kryejnë punime të ndryshme sharrimi, shpimi, lustrimi, prerjeje, montimi me qëllim prodhimin e produkteve gjysmë të gatshme ose të gatshme të drurit. Ata ofrojnë shërbime për mirëmbajtjen dhe riparimin e produkteve të drurit.

Ata mund të punësohen në ndërmarrje të ndryshme të prodhimit, mirëmbajtjes, riparimi të mobilieve, në reparte shërbimesh ose të vetëpunësohen, etj.

Funksionet kryesore

- Kryen matje të ndryshme për prodhimin e produkteve të ndryshme prej druri;
- Bën skicime të thjeshta të produkteve të ndryshme të drurit që do të prodhojë;

- Kryen punime për përpunimin dhe gdhendjen e drurit;
- Kryen punime tw ndryshme (sharrim, shpim, llustrim, prerje, zumparim etj) me qellim prodhim i produkteve gjysmë të gatshme, deri në prodhimin e produkteve përfundimtarë, të tillë si: pajisje sporti druri, mobilie të ndryshme, vegla muzikore druri, shkallë prej druri, kuti instrumentesh, korniza fotografish, etj. dhe produkte të tjera druri;
- Përdor vegla dhe makina për përpunimin e drurit;
- Monton mobiliet dhe pajisje të tjera druri;
- Kryen punime thurjeje të shportave dhe artikuj të ngjashëm;
- Riparon mobiliet, pajisjet apo të artikujve të tjerë të drurit;
- Kryen punime mirëmbajtjeje pwr produktet e drurit;
- Bën zbukurime dhe dekore të artikujve të drurit apo pjesëve të drurit në objekte të ndryshme;
- Mbikëqyrja e punëtorëve të tjerë;
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të jetë mbi 16 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

- Profesionet dhe montuesit e paisjeve dhe makinave të

përpunimit të drurit me përvojë dhe njohuri të veçanta klasifikohen në Grupin Kryesor 8.

- Profesionet elementare të natyrës së thjeshtë që përfshijnë punë me vegla dore dhe pak përpjekje fizike, si edhe me pak njohuri paraprake për punën, klasifikohen në Grupin kryesor 9.
- Punonjësit në këtë profesion mund të specializohen në fushat e mëposhtme, të tilla si: prodhues artikuj të imtë druri për kuzhinë, trajtues druri, gdhendës druri, mobilier, tapicier, zdrukthëtar, etj,

Profesionet që klasifikohen në këtë grup, në Listën Kombëtare të Profesioneve, janë:

7521 Punëtorë të përpunimit të drurit
7522 Prodhues i mobilieve dhe të tjerë të ngjashëm
7523 Punëtor dhe montues të makinave drupunuese

Përshkrimi i Profesionit "PRODHUES I MOBILIEVE DHE TË TJERË TË NGJASHËM"

Emërtimi i profesionit	**Prodhues i mobilieve dhe të tjerë të ngjashëm**
Kodi i profesionit	***7522***
Niveli i kompetencës	***II***
Data	*(kur të miratohet)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit

Prodhues i mobilieve bën përpunimin e drurit për prodhime gjysmë të gatshme, si dhe përpunimin e elementëve gjysmë të gatshme (melaminës, kompensatës, MDF, fibrës, etj) në elementë për prodhimin e dyerve, mobilieve të ndryshme, prodhimeve artistike, riparimeve, prodhimin e varkave prej druri, tapiceri etj..

Prodhuesit e mobilieve mund të punësohen në ndërmarrje të ndryshme si prodhues ose në mirëmbajtje, reparte dhe mini-reparte të ndryshme prodhimi mobiliesh, të vetëpunësohen, etj.

Funksionet kryesore

Prodhuesi i mobilieve kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:

Funksionet kryesore

- Komunikon me klientët për të realizuar kërkesat e tyre;
- Konsultohet me kolegët për porositë e marra nga klientët, si dhe për mbarëvajtjen e punës.
- Kryen matjet e nevojshme, duke përdorur instrumentet përkatës;
- Bën skicime të ndryshme;
- Bën preventiv për punimet e ndryshme që realizohen në njësinë e biznesit.
- për produktet që do prodhojë;
- Parapërgatit vendin e punës (kontrollon makineritë, pastron vendin e punës, etj)
- Përpunon detalet prej druri, me M.D.F., dhe me melamin
- Përpunon tabelën e prerjes;
- Bën shënimin dhe prerjen e materialit me mbishtesa;
- Kalon detalin në plan groset,dhe bën shkurtimin në përmasa neto;
- Kryen punime për frezim, birim, zbusim sipas tabelës së prerjes;
- Kryen punime për montimin në të thatë dhe me lëndë ngjitëse;
- Bën lustrimin e produktit dhe montimin e aksesorëve;
- Kryen punime smerilimi;
- Kryen kontrollin përfundimtar të produktit, duke përdorur vegla dore dhe pajisje të nevojshme për matje.
- Bën paketimin e produktit
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të jetë mbi 16 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës punëtor. Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar. Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale dhe teknike apo trajnimit nëpërmjet punës, një prodhues i mobilieve mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse duke ngritur shkallët e karrierës në nivel tekniku. Ndjekja e shkollës së lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivelin inxhinier druri, dega përpunim druri.
- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) ne fushën e përpunimit të drurit duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.
- Punonjësit në këtë profesion mund të specializohen në fushat e mëposhtme, të tilla si: makinist për përpunimin e drurit, montues mobiliesh, prodhues i lëndës së sharruar, projektues për prodhimin e mobilieve, karpentier, mirëmbajtës të prodhimeve prej druri, etj.

Shembuj të profesioneve të ngjashëm që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

7521 Punëtorë të përpunimit të drurit
7523 Punëtor dhe montues të makinave drupunuese
8172 Punëtorë të industrisë së përpunimit të drurit

8215 Montues të prodhimeve prej druri
7114 Karpentier dhe marangoz
7331 Punues të punimeve të drurit, të tjera të ngjashme

Shembuj të punësimeve të mundshme në këtë profesion që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:
7522.03 Gdhendës druri
7522.04 Lustrues i mobilieve
7522.05 Lyerës i mobilieve
7522.09 Mobilier
7522.06 Ndërtues karkase makine druri
7522.07 Ndërtues karrocerish druri
7522.08 Ndërtues rimorkio druri
7522.29 Zdrukthëtar

Përshkrimi Grupit të Profesioneve: "PUNONJËS TEKSTILI, LËKURE, VESHJE DHE TË NGJASHME ME TO"

Emërtimi i profesionit	**Punonjës tekstili, lëkure, veshje dhe të ngjashme me to**
Kodi i profesionit	**753**
Niveli i kompetencës	II
Data	*(kur të miratohet)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit

Punonjës të punimeve të tekstilit, lëkurës dhe materialeve të tjera të ngjashme përgatisin fibrat natyrale të tekstilit, fijet e leshit nëpërmjet endjes, thurjes dhe mënyrave të tjera, kryejnë punimin, riparimin dhe përshtatjen e veshjeve me materiale të ndryshme tekstili, si dhe përpunojnë e përgatisin lëkurën dhe gëzofin për veshje apo artikuj të tjerë lëkure natyrale apo sintetike.

Ata mund të punësohen në ndërmarrje të ndryshme prodhimi ose shërbimi mirëmbajtjeje të këtyre produkteve ose të vetëpunësohen, etj.

Funksionet kryesore

- Përgatit fije tekstili, leshi, pambuku, liri, kërpi, dhe fibra

natyrale të tekstilit;

- Prodhon stofra/pëlhura me endje, thurje apo duke përdorur teknika të tjera;
- Përgatit veshje sipas modeleve dhe kërkesës së klientit;
- bën qëndisje dhe dekorime me dorë ose me makinë qepëse;
- Bën qepjen e materialeve tekstile për punime të ndryshme tapicerie;
- Bën përpunimin e lëkurës dhe gëzofit për veshje apo artikuj të tjerë;
- Përgatit dhe riparon këpucë, si dhe bën punime galanterie për artikuj të tjerë lëkure.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të jetë mbi 16 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

- Profesionet, "Operatorët dhe montuesit e pajisjeve dhe makinave të përpunimit të tekstilit e lëkurës" që kërkojnë përvojë dhe njohuri të veçanta, klasifikohen në Grupin Kryesor 8.
- Profesionet elementare të natyrës së thjeshtë dhe rutinë, që përfshijnë punën me vegla të dorës dhe pak përpjekje fizike, me pak ose aspak përvojë dhe njohuri paraprake për

punën klasifikohen në Grupin Kryesor 9.

- Punonjësit në këtë profesion mund të specializohen në fushat e mëposhtme, të tilla si: rrobaqepës, modelist, qëndistar, prodhues të këpucëve dhe galanteria, lëkurëpunues,etj.

Profesionet që klasifikohen në këtë Grup Profesionesh, në Listën Kombëtare të Profesioneve janë:

7531 Rrobaqepës (fustane, kapele, gëzof etj)
7532 Modelist, prerës dhe punues të tekstilit, të lëkurës dhe të tjerë të ngjashëm
7533 Punëtor qepës të tjerë
7534 Qëndistar
7535 Tapicier dhe të tjerë që lidhen me to
7536 Lëkurëpunues, regjës të lëkurës, përpunues të gëzofit dhe të ngjashëm
7537 Prodhues të këpucëve dhe galanteria

Përshkrimi i profesionit : "RROBAQEPËS"

Emërtimi i profesionit	**Rrobaqepës**
Kodi i profesionit	***7531***
Niveli i kompetencës	**II**
Data	*(kur të miratohet)*

Përshkrim i përgjithshëm i profesionit

Rrobaqepësi/ja bën, riparon, transformon apo përshtat veshje për femra dhe meshkuj si ; kostume, fustane, pallto, këmisha dhe veshje të tjera sipas masës dhe kërkesës së klientit.

Ai/ ajo mund të jetë i /e vetëpunësuar ose të punojë në një repart apo fabrikë të prodhimit të veshjeve.

Funksionet kryesore

Rrobaqepësi/ja kryen një pjesë ose tërësinë e funksioneve të mëposhtme, sipas mënyrës së organizimit të punës:

- Konsultohet me klientët për porositë e marra (për modelin, stilin apo materialin) për llojin e veshjes të kërkuar;
- Parapërgatit vendin e punës për fillimin e punës;
- Bën modelime të thjeshta sipas kërkesave të klientit;
- Bën llogaritjen e kostos së porosisë, (duke përfshirë materialet e duhura dhe koston e punës);
- Bën marrjen e masave të klientit për veshjen e kërkuar;

- Bën skicime të thjeshta të modelit;
- Përpunon kallëpin e veshjes së kërkuar sipas masave dhe modelit të përzgjedhur nga klienti;
- Bën prerjen e copës në përputhje me kallëpin apo përmasat e klientit;
- Bën përgatitjen e makinave të punës për qepje dhe përzgjedhjen e fijeve të duhura;
- Bën qepjen paraprake sipas llojit të veshjes;
- Vendos aksesorë të ndryshëm kur është e nevojshme;
- Kryen punimet e duhura me dorë në përputhje me kërkesat e veshjes;
- Bën kontrollin përfundimtar të veshjes;
- Bën hekurosjen dhe paketimin e veshjes së porositur;
- Bën riparime të ndryshme (zgjerime, ngushtime apo përshtatje) sipas kërkesës së klientit
- Kryen mirëmbajtjen e veglave dhe pajisjeve të punës.
- Zbaton rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit.

Kërkesat për punësim (janë parakushte për të hyrë në një profesion).

- Zakonisht kërkohet përfundimi i një shkolle profesionale në këtë fushë;
- Të ketë kryer një kurs formimi profesional për këtë profesion.
- Të jetë mbi 16 vjeç;
- Të jetë i aftë fizikisht dhe mendërisht.

Informacion shtesë

- Një individ mund të hyjë në profesion si ndihmës (çirak).

- Me eksperiencë dhe me kualifikim shtesë mund të kalojë në nivelin punëtor i kualifikuar.
- Më pas nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale, trajnimit nëpërmjet punës apo studimeve të mëtejshme universitare, rrobaqepësi mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse ose të bëhet një modelist apo stilist i mirë
- Punonjësit në këtë profesion mund të specializohen në prodhimin e produkteve të mëposhtme, të tilla si këmisha, kostume, qepje perdesh, veshje kolltukësh apo divanesh, etj
- Kur punësohet në reparte të prodhimit të veshjeve, rrobaqepësi mund të ushtrojë vetëm një nga këto funksione
- Për të zhvilluar aktivitet privat (vetëpunësim) në fushën rrobaqepësisë dhe shërbimeve të saj, duhet licenca për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.

Shembuj të profesioneve të ngjashëm që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

7532 Modelist, prerës dhe punues të tekstilit, të lëkurës dhe të tjerë të ngjashëm
7533 Punëtor qepës të tjerë
8153 Punëtorë të makinave qepëse

Shembuj të punësimeve të mundshme në këtë profesion që klasifikohen në Listën Kombëtare të Profesioneve:

7531.03 Gëzof punues
7531.05 Mjeshtër gardërobe/skene dhe studioje
7531.06 Prestar
7531.07 Prestar gëzofi

7531.08 Qepës gëzofi
7531.09 Qepës veshjesh burrash
7531.11 Rrobaqepës
7531.12 Rrobaqepës veshjesh grash
7531.14 Rrobaqepës me porosi
7531.15 Rrobaqepës për teatrot
7531.16 Rrobaqepës veshjesh
7531.17 Rrobaqepës veshjesh popullore

ANEKSI I. PËRSHKRIMET E NIVELEVE TË KOMPETENCËS

Mbështetur në konceptet e mësipërme për kompetencën, të gjitha profesionet janë grupuar në **katër nivele** kompetence. Përshkrimet për çdo nivel kompetence mund t'i paraqesim si më poshtë:

Niveli I i kompetencës

Profesionet ne nivelin e parë të kompetencave kërkojnë realizimin e një tërësie detyrash fizike rutinë dhe të thjeshta apo që kërkojnë angazhimin e duarve. Ato mund të kërkojnë përdorimin e veglave të dorës, si lopatë, apo të pajisjeve të thjeshta elektrike. Ky nivel përfshin detyra të tilla si pastrim, gërmim, ngarkim dhe shkarkim materialesh me dorë, drejtim i mjeteve jo motorike, vjelje e frutave dhe perimeve, etj.

Shumë profesione në këtë nivel kërkojnë forcë fizike dhe qëndrueshmëri. Për disa punë mund të kërkohen njohuri të thjeshta numerike dhe në shkrim e lexim. Për një performancë kompetente kërkohet përfundimi i të paktën arsimit fillor, dhe për disa profesione edhe një periudhë e shkurtër trajnim nëpërmjet punës.

Disa profesione të klasifikuara në këtë nivel janë: pasues/e zyre, punëtor në kopshtari, ndihmës kuzhinier, etj.

Niveli II i kompetencës

Niveli i dytë përfshin profesione, për të cilat kërkohet arsim profesional përkatës. Shpesh është e nevojshme një periudhë e formimi në punë e sipër, që mund të marrë edhe trajtën e çirakërisë. Kjo eksperiencë pune mund t'i shtohet arsimit formal ose ta zëvendësoj atë pjesërisht e nganjëherë plotësisht.

Profesionet ne nivelin e dytë të kompetencave kërkojnë realizimin e një tërësie detyrash që kanë të bëjnë me përdorimin e

makinerive dhe pajisjeve elektronike, drejtimin e mjeteve motorike, mirëmbajtjen dhe riparimin e pajisjeve mekanike dhe elektrike; dhe përdorimin, porositjen dhe ruajtjen e informacionit.

Për pothuajse të gjitha profesionet në këtë nivel është thelbësore aftësia për të lexuar informacione tilla si rregullat e sigurimit teknik dhe për të bërë llogaritje të thjeshta matematike. Shumë profesione kërkojnë aftësi të komunikimit ndërpersonal ndërsa disa të tjera mund të kërkojnë një nivel të lartë të shkathtësive manuale.

Këtu futen kryesisht profesione të punës fizike me karakter zbatues. Profesionet e klasifikuara në nivelin e dyte përfshijnë kasapët, drejtues autobusi, sekretare, llogaritarë, rrobaqepës, operatorë të makinave qepëse, asistentë shitjesh, policë, parukierë, elektricistë, automekanikë, etj.

Niveli III i kompetencës

Niveli i tretë përfshin profesione, për të cilat kërkohen njohuri teknike dhe përvojë në një ose më shumë fusha të dijeve natyrore, shoqërore ose humanitare. Detyrë kryesore për këto profesione është kryerja e punëve teknike, të lidhura me zbatimin e koncepteve dhe të metodikave te punës në fushat e mësipërme, si dhe për mësimdhënie në disa nivele arsimore.

Profesionet ne nivelin e tretë të kompetencave përfshijnë realizimin e detyrave komplekse praktike dhe teknike, të cilat kërkojnë një tërësi njohurish dhe shprehish teknike dhe procedurale në një fushë të specializuar.

Zakonisht, profesionet në këtë nivel kërkojnë shprehi të një shkalle të lartë numerike dhe në shkrim e lexim, si dhe aftësi të mira të komunikimit ndërpersonal. Këto shprehi përfshijnë aftësinë për të kuptuar materiale të shkruara komplekse, përgatitjen e raporteve dhe zgjidhjen e konflikteve.

Njohuritë dhe shprehitë e kërkuara në nivelin e tretë të kompetencave përfitohen si rezultat i studimeve në institucione të arsimit të lartë jo të nivelit universitar, për një periudhë 1-3 vjet (niveli 5b në ISCED). Në disa raste eksperienca e madhe dhe trajnimi për një periudhe të gjatë nëpërmjet punës mund të zëvendësojnë arsimimin formal.

Profesionet e klasifikuara në nivelin e tretë përfshijnë menaxherë dyqanesh, teknikë ne laboratorët mjekësore, sekretarë ligjorë, përfaqësues të shitjeve tregtare, teknikë kompjuteri, teknikë të filmimit dhe regjistrimit, etj

Niveli IV i kompetencës

Niveli i katërt përfshin profesione, që kërkojnë nivel të lartë të kompetencës profesionale dhe të përvojës në fusha te dijeve natyrore, biologjike, humanitare dhe shoqërore. Detyrë kryesore e këtyre profesioneve është zhvillimi i dijeve, zbatimi i koncepteve dhe i teorive shkencore e artistike për zgjidhjen e problemeve të veçanta dhe mësimdhënia sistematike në këto fusha.
Profesionet ne nivelin e katërt të kompetencave përfshijnë realizimin e detyrave që kërkojnë vendimmarrje dhe zgjidhje të problemeve komplekse duke u bazuar në një tërësi njohurish dhe shprehish në një fushë të specializuar. Detyrat e realizuara kërkojnë analiza dhe kërkime për zgjerimin e gamës se njohurive njerëzore në një fushë të caktuar, diagnostikime për trajtimin e sëmundjeve, dhënien e njohurive të tjerëve, dizenjimin e strukturave apo të makinerive dhe proceseve për ndërtim dhe prodhim.

Zakonisht, profesionet në këtë nivel kërkojnë shprehi të jashtëzakonshme numerike dhe në shkrim e lexim, si dhe aftësi të shkëlqyera të komunikimit ndërpersonal. Këto shprehi përfshijnë aftësinë për të kuptuar materiale të shkruara komplekse dhe për të

komunikuar informacione komplekse në media, të tilla si libra, raporte, prezantime gojore, etj.

Njohuritë dhe shprehitë e kërkuara në nivelin e katërt të kompetencave përfitohen si rezultat i studimeve në institucione të arsimit të lartë, për një periudhë 3-6 vjet (niveli 5a në ISCED). Në disa raste eksperienca e madhe dhe trajnimi për një periudhe të gjatë nëpërmjet punës mund të zëvendësojnë arsimimin formal, por në shumicën e rasteve kualifikimi formal përbën një kërkesë thelbësore për të hyrë në profesion.

Profesionet e klasifikuara në nivelin e katërt përfshijnë menaxherë marketingu, inxhinierë, mësues të shkollave të mesme, mjekë, analistë kompjuteri, etj.